

Industriemonitor

Jaargang 5 – september 2001

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2000-2001	= 2000 tot en met 2001
2000/2001	= het gemiddelde over de jaren 2000 tot en met 2001
2000/'01	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2000 en eindigend in 2001
1990/'91–2000/'01	= boekjaar enz. 1990/'91 tot en met 2000/'01

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen. Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Drs. R.L. Vellekoop
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair bedrijf

Inlichtingen

Tel. (045) 570 70 70
Fax (045) 570 62 68
E-mail: Infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Voorburg/Heerlen, 2001.
Bronvermelding is verplicht.
Verveelvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Prijzen zijn excl. administratie- en
verzendkosten.

Prijs: f 190,- / € 86,22 per jaar
(11 nummers)

Losse nummers f 26,- / € 11,80

Kengetal: K-2

ISSN 1384 - 6965

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Artikel

De gevolgen van MKZ voor de slachterijen en vleesverwerking 5

Industrie totaal

Nederland en de Industrie 11

Industrie per branche

Voedings- en genotmiddelenindustrie 15

Textiel-, kleding- en lederindustrie 21

Papier- en grafische Industrie 27

Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofindustrie 33

Metaal-, elektronische en transportmiddelenindustrie 39

Hout-, bouwmaterialen- en overige Industrie 47

Gepubliceerde artikelen

52

Gepubliceerde producttabellen

53

Informatieservice

54

Alfabetische begrippenlijst

55

Andere CBS-publicaties

58

De gevolgen van MKZ voor de slachterijen en vleesverwerking

Margot de Steur¹

In dit artikel wordt een beeld geschetst van de gevolgen die de MKZ-crisis heeft gehad voor de Nederlandse industrie en meer specifiek voor de slachterijen en vleesverwerkende industrie. De gevonden effecten worden steeds gerelateerd aan de effecten die de varkenspestepidemie van 1997/1998 heeft gehad, zodat de MKZ-effecten enigszins in perspectief geplaatst kunnen worden. Het is helaas niet mogelijk de effecten uit te drukken in termen van financiële schade, omdat daarvoor de gegevens ontbreken.

De buitenlandse omzet, de ontwikkeling van de bedrijvigheid en de bezettingsgraad in de slachterijen en vleesverwerking blijken af te nemen als gevolg van de MKZ-crisis. Bovendien melden meer ondernemers in deze industrie productiebelemmeringen tijdens de crisis. Voor de totale Nederlandse industrie worden voor de genoemde items geen aantoonbare MKZ-effecten gevonden.

Inleiding

Sinds op 20 februari dit jaar mond- en klauwzeer (MKZ) werd vastgesteld bij een varken in Groot-Brittannië, hebben de kranten ook in Nederland bol gestaan van de effecten die deze zeer besmettelijke veeziekte heeft op de economie. De Nederlandse overheid stelde (gedeeltelijke) verboden in op import, export en binnenlands vervoer van de voor de ziekte gevoelige evenhoevigen². Toen de ziekte ook in ons land toesloeg, sloten diverse landen hun grenzen voor vee en vleesproducten uit Nederland. Dierentuinen en natuurgebieden werden gesloten of namen andere maatregelen om besmetting van de daar aanwezige dieren te voorkomen. Bedrijven in de landbouw, zuivelproductenindustrie, slachterijen en vleesverwerking, transport en de toeristische sector meldden grote schadeposten als gevolg van deze MKZ-crisis.

In dit artikel wordt een beeld geschetst van de gevolgen die de MKZ-crisis heeft gehad voor de Nederlandse industrie in het algemeen en voor de slachterijen en vleesverwerkende industrie in het bijzonder. In de afgelopen maanden deden zich in laatstgenoemde industrie ontwikkelingen voor die leken samen te hangen met de MKZ-epidemie. In dit artikel wordt het verband tussen die economische ontwikkelingen en de MKZ-crisis nader bekeken³.

Het vervolg van dit artikel geeft eerst een beschrijving van de slachterijen en vleesverwerkende industrie. Vervolgens wordt kort aandacht besteed aan de omvang van de door het Centraal Planbureau (CPB) geraamde schade en daarna wordt aan de hand van een aantal indicatoren bekeken of de MKZ-crisis invloed heeft gehad op de totale Nederlandse industrie en de slachterijen en vleesverwerkende industrie in ons land. Hierbij worden de (mogelijke) effecten nadrukkelijk niet in termen van financiële schade uitgedrukt, omdat daarvoor de gegevens niet beschikbaar zijn. Teneinde toch een indruk te geven van de effecten worden deze steeds gerelateerd aan de effecten die de varkenspestepidemie van 1997/1998 heeft gehad. Tot slot worden de belangrijkste bevindingen kort samengevat.

Kennismaking: slachterijen en vleesverwerking

De slachterijen en vleesverwerkende industrie maken deel uit van de voedings- en genotmiddelenindustrie. Zij zijn beide weinig conjunctuurgevoelig. De voedings- en genotmiddelenindustrie laat al jaren gestage groei zien. Dit beeld wordt eigenlijk alleen verstoord door bijzondere gebeurtenissen die delen van de branche treffen. Voorbeelden van dergelijke bijzondere gebeurtenissen in de afgelopen jaren zijn de varkenspestepidemie in 1997/1998, het dioxineschandaal⁴ in 1999 en de gekke-koeien-ziekte (BSE) waarvan zich 8 gevallen voordeden tussen 1997 en 2001. De slachterijen en vleesverwerking hebben onder al deze gebeurtenissen in meer of mindere mate te lijden gehad. In deze context is de MKZ-crisis al de zoveelste slag die deze industrie treft.

Het aandeel van de slachterijen en vleesverwerkende industrie binnen de Nederlandse industrie is relatief klein. In 1999 waren in de slachterijen en vleesverwerking in Nederland 211 bedrijven⁵ actief. Zij maakten daarmee zo'n 23% uit van de voedings- en genotmiddelenindustrie of 3% van de bedrijven in de totale Nederlandse industrie.

De omzet die door de slachterijen en vleesverwerkende industrie is behaald, vertegenwoordigt de afgelopen jaren structureel bijna 19% van de behaalde omzet in de voedings- en genotmiddelenindustrie of 5% van de omzet in de totale Nederlandse industrie. Ruim 56% van de in de slachterijen en vleesverwerking behaalde omzet wordt behaald op de binnenlandse markt. De resterende buitenlandse omzet is vooral gerealiseerd in andere EU-landen.

In 1999 werkten bijna 22,5 duizend mensen in de slachterijen en vleesverwerkende industrie. In de afgelopen jaren nam deze industrie structureel ongeveer 20% van de werkgelegenheid in de voedings- en genotmiddelenindustrie of 3% van de werkgelegenheid binnen de totale industrie voor haar rekening.

De schade geraamd

Nu de epidemie is uitgewoed, verschijnen ramingen van de omvang van de veroorzaakte financiële schade. Zo schat het CPB de schade voorlopig op 2,8 miljard gulden en is als gevolg hiervan de prognose voor de jaarlijkse economische groei in 2001 met 0,3% naar beneden bijgesteld⁶.

Zoals uit de inleiding blijkt, zijn de gevolgen van de MKZ-crisis merkbaar in uiteenlopende delen van de economie, maar niet in alle delen even duidelijk. In haar raming van de MKZ-schade onderscheidt het CPB een drietal groepen die schade hebben geleden:

1. De landbouw en dan met name de veehouderij lijdt ongeveer 1,2 miljard schade en is daarmee het zwaarst getroffen.
2. Toeleverende en verwerkende bedrijven die sterk afhankelijk zijn van de landbouw lijden ongeveer 1,1 miljard gulden schade. Dit zijn niet alleen slachterijen en vleesverwerkende bedrijven. Ook zuivelproducenten, vee-transportbedrijven, veevoederproducenten, vee-handelaars, leveranciers van investeringsgoederen voor de landbouw en bedrijven die op hun beurt weer leveren aan deze verwerkende en toeleverende bedrijven hebben de gevolgen van de MKZ-epidemie ondervonden.
3. Niet-landbouw-gerelateerde bedrijven lijden naar schatting circa 0,5 miljard gulden schade. Tot deze groep behoren voornamelijk bedrijven in de toeristische en recreatieve sector. Overigens veronderstelt het CPB dat een groot deel van de schade voor deze groep elders of op een later tijdstip gecompenseerd wordt. Het genoemde schadebedrag is dus een saldo van schade bij bedrijven, met name in getroffen gebieden, en voordelen voor bedrijven daarbuiten.

Het CPB maakt in haar raming dus geen onderscheid tussen industrie en overige bedrijfstakken. De Centrale Organisatie Vleesgroothandel (COV) schatte direct na het uitbreken van MKZ in ons land wel dat de MKZ-crisis de Nederlandse vleesexporteurs⁷ direct één tot anderhalf miljard gulden kost. Daarbij wordt ook rekening gehouden met het effect op de lange termijn. Voor de export naar niet-Europese landen is namelijk vereist dat ons land minimaal één jaar MKZ-vrij moet zijn. Dat betekent dat

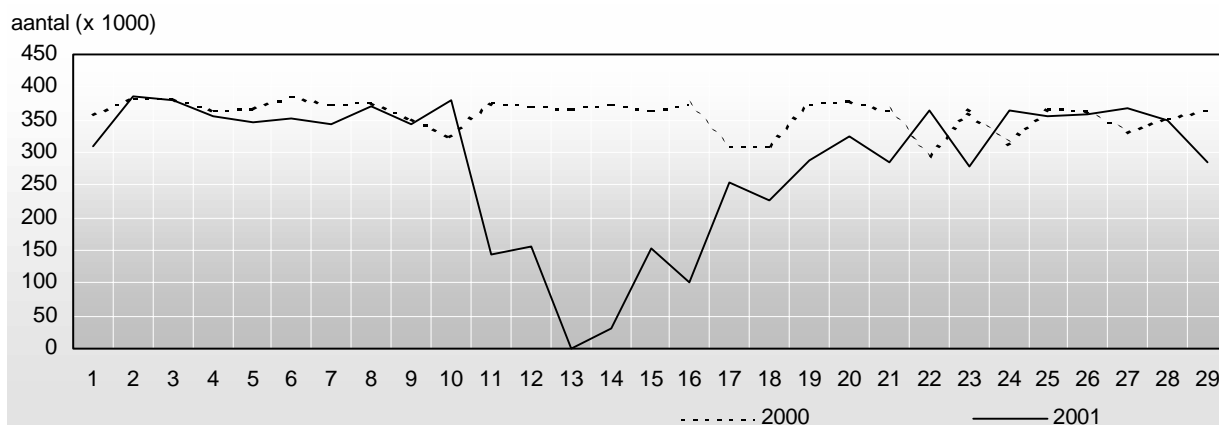
Nederland tot juli 2002 geen vlees mag exporteren naar landen buiten Europa. Daarna is dit wel weer mogelijk, mits er zich in de tussentijd geen nieuwe gevallen van MKZ voordoen. Helaas ontbreken schattingen van de MKZ-schade voor de slachterijen en vleesverwerkende industrie.

Aantal slachtingen in perspectief

In totaal zijn tijdens de recente MKZ-crisis ruim 265 duizend dieren geruimd. Het betreft 93 duizend runderen, 118 duizend varkens, 35 duizend schapen, 8 duizend geiten en 12 duizend andere evenhoevigen⁸. Overigens waren niet alle geruimde dieren besmet met het virus; ook gevaccineerde dieren zijn geslacht. Deze ruiming in het kader van MKZ worden niet meegeteld bij het aantal reguliere slachtingen zoals dat door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij wordt gepubliceerd. De dieren die vanwege MKZ geruimd zijn, zijn immers niet goedgekeurd door de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV) en niet bedoeld voor consumptie.

Uit de cijfers van het Ministerie blijkt dat in ons land jaarlijks ongeveer 22 miljoen runderen, varkens, schapen en geiten worden geslacht. Deze groep bestaat voor ruim 80% uit varkens en voor ongeveer 14% uit runderen. Het aantal dieren dat vanwege MKZ geslacht is, is slechts 1,2% hiervan. Toch komt uit figuur 1 duidelijk naar voren dat het aantal slachtingen van varkens bij grotere varkensslachterijen⁹ vanaf begin maart dit jaar veel lager ligt dan in 2000¹⁰. Direct na de uitbraak van MKZ in ons land werd er in de grote varkensslachterijen één week helemaal niet geslacht. Slachterijen in besmette regio's hebben zelfs 9 weken niet kunnen slachten. Het aantal slachtingen van volwassen runderen bij grote slachterijen lag, mogelijk vanwege de BSE-gevallen in ons land, al vanaf begin januari veel lager dan in 2000. Maar ook dit aantal viel in maart ver terug, toen de grote runderslachterijen 3 weken helemaal niet konden slachten. Voor een aantal runderslachterijen duurde het liefst 11 weken voordat ze weer konden slachten. In hoeverre deze achterstand nog zal kunnen worden ingelopen, zal pas aan het eind van dit jaar duidelijk worden.

Figuur 1. Aantal varkensslachtingen week 1-29 in 2000 en 2001¹¹

Overigens is het totaal aantal geruimde dieren hoog, maar zeker geen record. Tijdens een eerdere MKZ-uitbraak in ons land in 1961/1962 werden bijna 322 duizend dieren geruimd. En tijdens de varkenspestepidemie in 1997/1998 werden liefst 11 miljoen varkens geruimd. Dit was bijna 69% van de totale varkensstapel in Nederland en ruim 70% van het aantal goedgekeurde geslachte varkens. Als gevolg hiervan lag het aantal slachtingen van goedgekeurde varkens in 1997 dan ook ruim 14% lager dan in 1996.

Tijdens de meest recente MKZ-epidemie werden 26 besmettingsgevallen vastgesteld en ook dat is geen record. Het aantal besmettingsgevallen tijdens de laatste grote MKZ-uitbraak in 1961/1962 bedroeg namelijk 5.653. Destijds waren landbouwbedrijven veel kleinschaliger, waardoor het gemiddeld aantal geruimde dieren per besmettingsgeval slechts 57 bedroeg. Tijdens de recente MKZ-epidemie zijn gemiddeld ruim 10 duizend dieren per besmettingsgeval geruimd.

Omzetontwikkelingen en MKZ

Uit figuur 2 blijkt dat de omzet van de slachterijen en vleesverwerking zich over het algemeen in dezelfde richting ontwikkelt als die van de totale industrie. Tijdens de recente MKZ-crisis valt de omzet van de slachterijen en vleesverwerking echter ver terug ten opzichte van de totale industrieomzet. Deze terugval is voor een belangrijk deel veroorzaakt door de terugvallende buitenlandse omzet van de slachterijen en vleesverwerkende industrie.

Het verband tussen MKZ en de buitenlandse omzet van de slachterijen en vleesverwerkende industrie blijkt negatief significant. Dat wil dus zeggen dat de daling van de buitenlandse omzet inderdaad aantoonbaar samenhangt met MKZ. De exportbeperkingen die door de overheid zijn opgelegd, hebben duidelijk hun tol geëist.

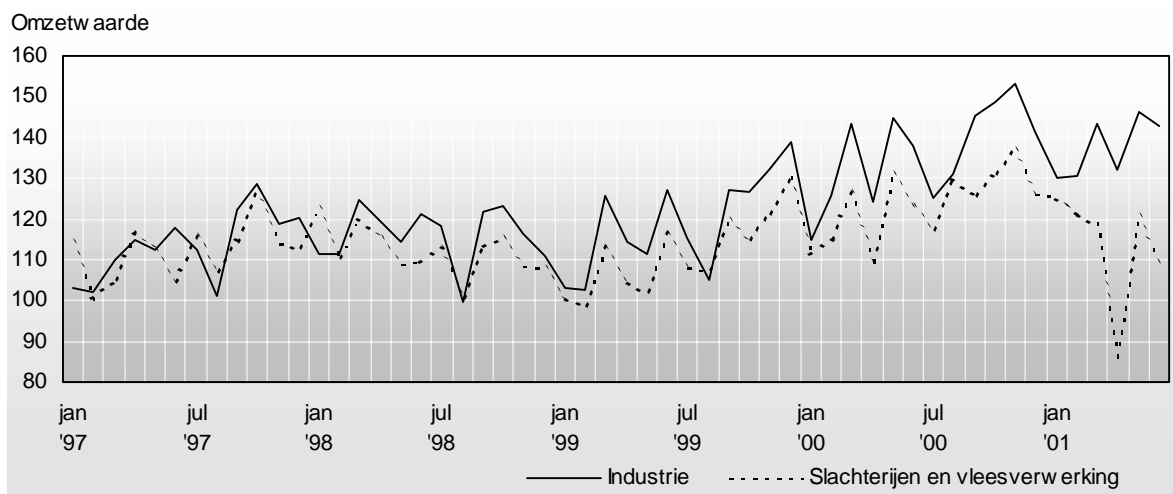
Ook op de binnenlandse markt valt de omzet terug tijdens de MKZ-crisis. Kort nadat de eerste beperkende maatregelen van kracht worden, vertoont de Nederlandse consument hamstergedrag; er wordt massaal vlees ingekocht. Dit houdt echter niet lang aan. Bovendien neemt in die periode de vraag naar 'vleesvervangers' (vegetarisch of vis) fors toe. Uit de Conjunctuurtest blijkt dan ook dat de binnenlandse verkopen van de slachterijen en vleesverwerking in april en mei flink gedaald zijn. De prijzen zijn echter gestegen als gevolg van een daling van het vleesaanbod in Europa. Hierdoor wordt de daling van de binnenlandse omzet beperkt. Het verband tussen MKZ en de binnenlandse omzet van deze industrie blijkt dan ook niet significant.

De buitenlandse omzet van de slachterijen en vleesverwerking blijkt aantoonbaar samen te hangen met de buitenlandse en totale omzet van de totale Nederlandse industrie. Dat wil zeggen dat een daling van de buitenlandse omzet in dit deel van de industrie een daling van de totale en buitenlandse industriële omzet tot gevolg heeft. Een rechtstreeks verband tussen MKZ en de (binnen- en/of buitenlandse) omzet van de totale Nederlandse industrie is echter niet significant. De daling van de omzet bij de slachterijen en vleesverwerking wordt gecompenseerd door ontwikkelingen in andere delen van de industrie.

De varkenspestepidemie van 1997/1998 blijkt ook geen significant effect te hebben gehad op de (binnen- en/of buitenlandse) omzet van de slachterijen en vleesverwerkende industrie of op de omzet van de totale industrie.

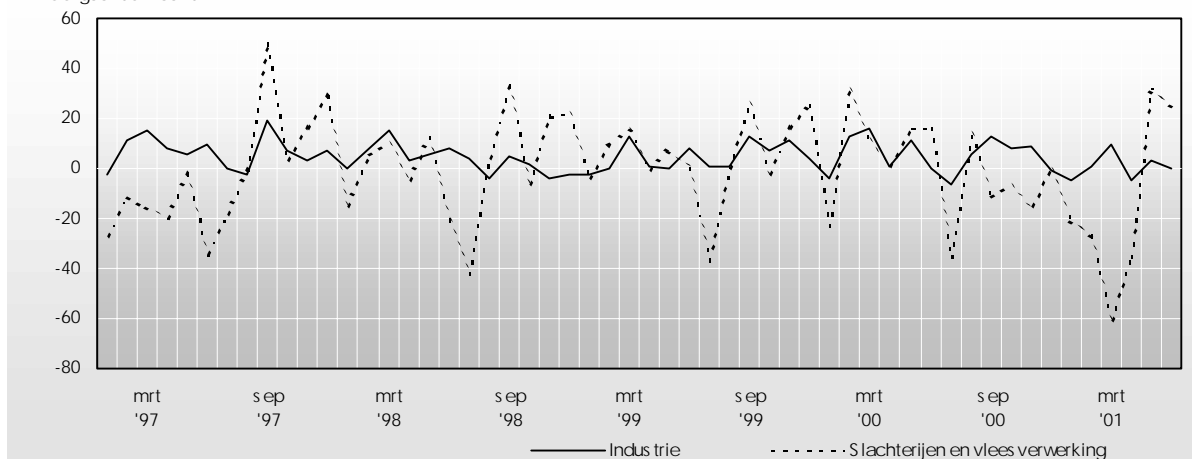
Overigens neemt al sinds 1999 het totaal hoofdelijk vleesverbruik in Nederland af onder invloed van prijsstijgingen. De afname van het hoofdelijk rundvleesverbruik in 2000 is mede het gevolg van de opgelaaide BSE-discussie. Consumenten lijken hun toevlucht te nemen tot kip; het hoofdelijk verbruik hiervan neemt dan ook toe. Een dergelijke ontwikkeling deed zich ook tijdens de varkenspestepidemie voor.

Figuur 2. Omzetontwikkelingen januari 1997 – juni 2001 (index 1995=100)

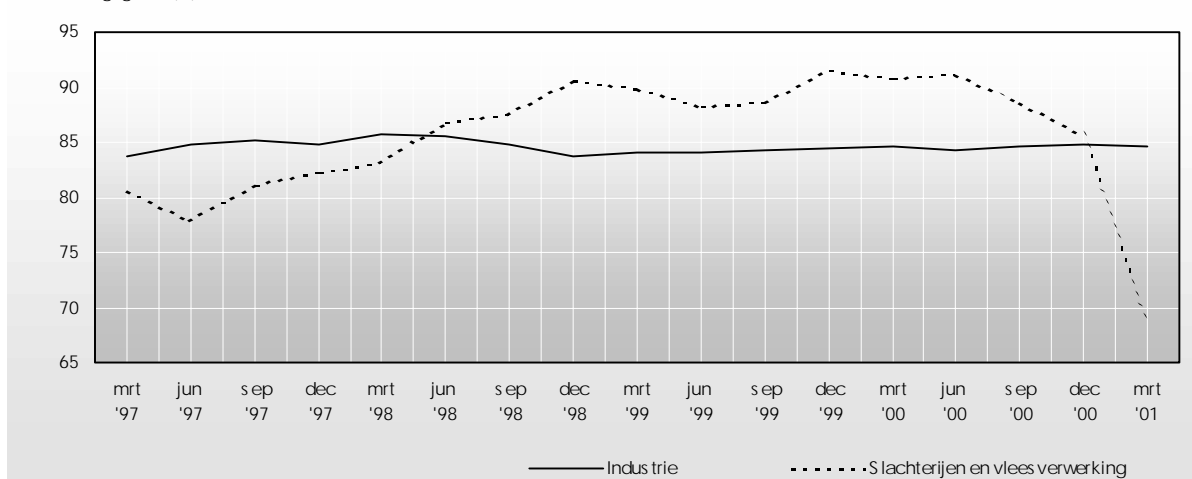
Figuur 3. Ontwikkeling bedrijvigheid januari 1997 - juni 2001

Mutatie bedrijvigheid t.o.v.
voorgaande maand

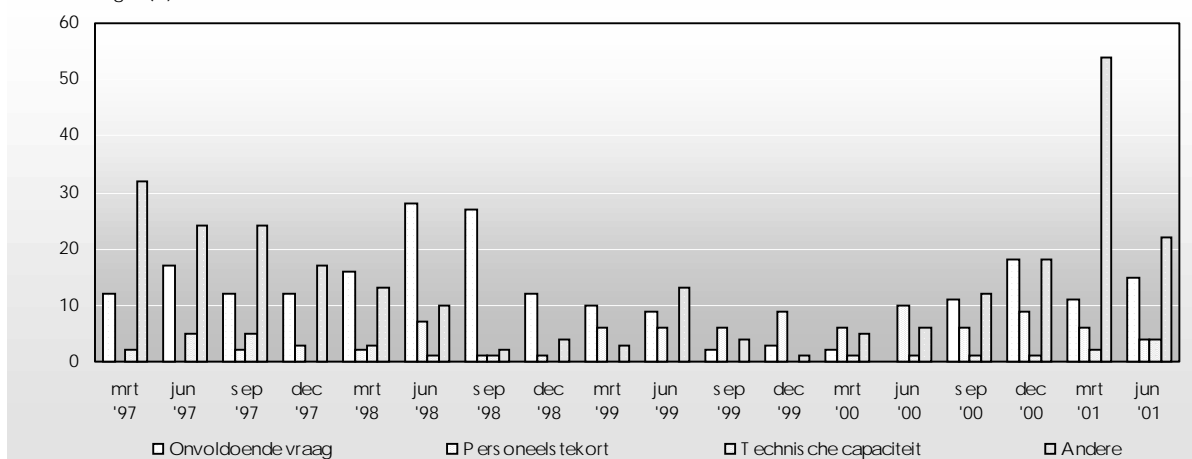
Figuur 4. Bezettingsgraad maart 1997 – juni 2001

Bezettingsgraad (%)

Figuur 5. Productiebelemmeringen maart 1997- juni 2001

Gemelde productie-
belemmeringen (%)

MKZ stagneert bedrijvigheid

Uit de Conjunctuurtest blijkt dat de bedrijvigheid in de slachterijen en vleesverwerking in maart en april van dit jaar achterblijft bij de gebruikelijke ontwikkeling. Dit is niet verwonderlijk, omdat er in een deel van die periode geen aanvoer van slachtvee mogelijk was vanwege de MKZ-beperkende maatregelen. De bedrijvigheid van de slachterijen en vleesverwerking blijft ook achter bij die van de totale industrie. Dit is ook zichtbaar in figuur 3 op pagina 8. Het verband tussen MKZ en de bedrijvigheid in de slachterijen en vleesverwerkende industrie blijkt significant.

Mede als gevolg van de dalende bedrijvigheid in deze industrie neemt in april de bedrijvigheid in de totale industrie licht af. Het rechtstreeks verband tussen de bedrijvigheid voor de totale industrie en de MKZ-uitbraak blijkt echter niet significant. Hier spelen blijkbaar ook andere factoren een rol.

De varkenspestepidemie heeft in 1997/1998 geen significant effect gehad op de bedrijvigheid in de slachterijen en vleesverwerking of die in de totale industrie. Mogelijk houdt dit verband met het feit dat tijdens de varkenspest alleen bedrijven zijn getroffen die zich bezighielden met het slachten en verwerken van varkens, terwijl tijdens de MKZ-epidemie ook bedrijven zijn getroffen die andere evenhoevigen verwerken. Er waren dus ook meer substitutiemogelijkheden dan tijdens de MKZ-epidemie. Bedrijven konden immers tijdelijk andere dieren slachten en verwerken.

Bezettingsgraad keldert vanwege MKZ

In de slachterijen en vleesverwerking neemt de bezettingsgraad fors af als gevolg van de MKZ-crisis, zoals te zien is in figuur 4 op pagina 8. Het verband tussen de bezettingsgraad en MKZ blijkt sterk significant. In maart valt de bezettingsgraad met bijna 20 procentpunten terug tot 68,4%, maar dat is dan ook precies de maand waarin vrijwel alle slachterijen stillagen vanwege de MKZ-beperkende maatregelen. Voor werknemers bij enkele honderden slachterijen werd toen ook arbeidstijdverkorting aangevraagd. Wel lijkt het herstel zich in juni al enigszins af te tekenen. Er zijn immers sinds 22 april geen nieuwe gevallen van MKZ gevonden, waardoor steeds meer beperkende maatregelen zijn opgeheven. Op 26 juni zijn uiteindelijk alle maatregelen opgeheven. De bezettingsgraad is in juni met

81,5% wel nog altijd lager dan gemiddeld in de afgelopen 3 jaar.

Zelfs tijdens de varkenspestepidemie was de bezettingsgraad niet zo laag (78%). Het verband tussen de varkenspestepidemie en een terugvallende bezettingsgraad is weliswaar ook significant, maar minder dan dat tussen MKZ en een terugvallende bezettingsgraad. De bezettingsgraad van de totale Nederlandse industrie reageert niet aantoonbaar op de uitbraak van varkenspest of MKZ.

MKZ belemmert productie

De Conjunctuurtest laat zien dat bijna driekwart van de producenten in de slachterijen en vleesverwerking in maart kampt met productiebelemmeringen. Uit figuur 5 op de pagina hiernaast blijkt dat ruim de helft van de producenten aangeeft last te hebben van 'andere productiebelemmeringen'¹². Terugkijkend tot januari 1994 is dit een record. In juni ondervindt nog bijna de helft van de producenten productiebelemmeringen en ruim 20% rapporteert 'andere productiebelemmeringen'.

Het begrip 'andere productiebelemmeringen' wordt niet verder gespecificeerd, dus is niet exact na te gaan welk deel van de producenten werkelijk de MKZ-crisis beschouwt als een productiebelemmering. Respondenten kunnen op het vragenformulier echter wel toelichten wat het karakter is van deze productiebelemmeringen. Bestudering van deze toelichtingen wijst uit dat in verreweg de meeste gevallen MKZ genoemd wordt, zodat mag worden geconcludeerd dat onder 'andere productiebelemmeringen' de MKZ-crisis wordt verstaan. Uit de analyse van het verband tussen MKZ en deze productiebelemmeringen blijkt ook dat dit sterk significant is.

Het verband tussen MKZ of varkenspest enerzijds en 'andere productiebelemmeringen' op het niveau van de totale Nederlandse industrie anderzijds blijkt niet significant. Er wordt evenmin een aantoonbare invloed gevonden van de varkenspestepidemie op het percentage ondernemers binnen de slachterijen en vleesverwerkende industrie dat 'andere productiebelemmeringen' meldt. Ten tijde van de varkenspest is dat percentage weliswaar hoger dan gebruikelijk, maar duidelijk lager dan tijdens de MKZ-crisis. Ook dit komt vermoedelijk doordat de varkenspest een kleiner deel van de slachterijen en vleesverwerkende industrie trof dan MKZ.

Tabel: Significante verbanden met MKZ

Indicator	Slachterijen en vleesverwerking	Industrie
Binnenlandse omzet	Geen effect	Geen effect
Buitenlandse omzet	Daalt	Geen effect
Ontwikkeling bedrijvigheid	Daalt	Geen effect
Bezettingsgraad	Daalt	Geen effect
Andere productiebelemmeringen	Stijgt	Geen effect

Samenvatting

De recente uitbraak van MKZ in ons land heeft geleid tot de ruiming van circa 265 duizend evenhoevigen. Dit is een fors aantal, maar zeker geen record. Tijdens de varkenspestepidemie zijn immers liefst 11 miljoen dieren geruimd.

Het aantal reguliere slachtingen blijft van maart tot eind juli dit jaar duidelijk achter bij het aantal in het jaar 2000. Pas aan het eind van dit jaar zal duidelijk worden in hoeverre deze achterstand nog kan worden ingelopen.

Analyses wijzen uit dat MKZ een significante invloed heeft op diverse indicatoren voor de slachterijen en vleesverwerkende industrie. Er blijken echter geen significante effecten van MKZ op indicatoren voor

de totale Nederlandse industrie te bestaan. Bovenstaande tabel bevat een overzicht van de gevonden verbanden.

Hoewel de varkenspest in 1997/1998 veel langer aanhield en meer dieren het leven kostte, blijken alleen de buitenlandse omzet en de bezettingsgraad van de slachterijen en vleesverwerking significant verband te houden met varkenspest. Deze gevonden effecten zijn bescheidener dan de effecten die de MKZ-epidemie heeft gehad. Mogelijk zijn de effecten van de MKZ-epidemie groter, omdat hierbij meerdere diersoorten kunnen worden besmet en dus ook een groter deel van de slachterijen en vleesverwerkende industrie getroffen wordt.

¹ De auteur is werkzaam bij de divisie Bedrijfseconomische Statistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

² Tot de evenhoevigen worden onder meer gerekend runderen, varkens, schapen en geiten.

³ Er is een correlatie-analyse uitgevoerd. Dat wil zeggen dat is getoetst of er samenhang bestaat tussen economische ontwikkelingen en MKZ die niet op toeval berust.

⁴ In april en mei 1999 werd dioxineverontreiniging vastgesteld in uit België geïmporteerde kippenproducten. Hierdoor werden in Nederland onder meer bedrijven getroffen die besmette eieren als grondstof gebruikten.

⁵ Onder 'bedrijven' wordt in dit artikel verstaan bedrijven met 20 en meer werknemers.

⁶ Bron: Centraal Planbureau, juni 2001.

⁷ Dit zijn dus bedrijven die handelen in vlees, maar het niet verwerken.

⁸ Bron: Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

⁹ In grote slachterijen worden meer dan 10.000 slachtingen per jaar verricht.

¹⁰ Bron: Productschappen Vee, Vlees en Eieren (PVE), voorlopige cijfers.

¹¹ Bron: Productschappen Vee, Vlees en Eieren (PVE), voorlopige cijfers.

¹² Onder 'andere productiebelemmeringen' wordt verstaan productiebelemmeringen die geen verband houden met tekorten aan vraag, personeel of technische capaciteit.

Nederland en de industrie

De Nederlandse economie groeit dit jaar duidelijk minder dan vorig jaar. In de industrie stagneert de groei van de productie in het tweede kwartaal. Positief signaal is een lichte verbetering van het producentenvertrouwen: de ondernemers in de industrie verwachten een lichte toename van de bedrijvigheid. Ook is hun oordeel over de orderpositie wat beter, hoewel ze minder orders hebben binnengehaald, maar dat is normaal voor de tijd van het jaar.

Economische groei laag

Net als in het eerste kwartaal is ook in het tweede kwartaal de economische groei laag: 1,5% ten opzichte van het tweede kwartaal van vorig jaar. De directe effecten van de MKZ-crisis hebben een remmend effect van 0,3 procentpunt. De groei in het tweede kwartaal is vrijwel gelijk lag aan die in het eerste kwartaal, zodat het groeicijfer voor het eerste halfjaar van 2001 eveneens op 1,5% uitkomt. Dit is minder dan de helft van de gemiddelde groei vorig jaar, die op 3,5% lag.

De investeringen in machines, gebouwen en andere vaste activa liggen in het tweede kwartaal 2,5% lager dan in het overeenkomstige kwartaal van vorig jaar. Dit komt onder meer doordat er dit kwartaal geen grote incidentele projecten in gebruik zijn genomen, zoals energiecentrales of grote installaties, terwijl dat in 2000 wel het geval was. Wanneer deze grote projecten buiten beschouwing worden gelaten is de investeringsgroei in het tweede kwartaal ongeveer nihil.

De volumegroei van de Nederlandse export loopt voor het derde achtereenvolgende kwartaal terug. Daarmee wordt ook Nederland geconfronteerd met de internationale economische tegenwind. De toename van de consumptieve bestedingen is opnieuw laag in vergelijking met de afgelopen jaren, echter niet lager dan in het voorgaande kwartaal. Bij de bestedingen aan duurzame consumptiegoederen tekent zich een licht herstel af.

Groei industrie stagneert

De omzet in de industrie is in juni met 3,5% gestegen in vergelijking met juni vorig jaar. Er is geen groot verschil tussen de ontwikkeling van de binnenlandse en de buitenlandse omzet. De binnenlandse omzet stijgt met 3,9% iets meer dan de buitenlandse omzet die met 3,1% is toegenomen. Het valt op dat de groei van de omzet in de industrie is teruggevallen: over het jaar 2000 bedraagt deze 14% in vergelijking met het voorafgaande jaar, in het eerste halfjaar van 2001 bedraagt de omzetgroei nog maar 4%, vergeleken met het eerste halfjaar van 2000.

Het productievolume in de industrie is in juni gestegen met 0,6% vergeleken met juni van vorig jaar. Gemeten over het tweede kwartaal ligt de industriële productie dit jaar 0,1% lager dan in het jaar 2000. Dit betekent een stagnatie van de productiegroei in de industrie. Voor een deel is dit toe te schrijven aan de MKZ-crisis, die eind maart uitbrak.

Ook buiten de voedings- en genotmiddelenindustrie is de industriële productie in het tweede kwartaal echter nauwelijks gestegen: een half procent.

Oordeel over orderpositie iets beter

Bij de Conjunctuurttest van juli blijkt dat het oordeel van de ondernemers over de orderpositie in juli licht is verbeterd. Weliswaar hebben ze in juli minder orders binnengehaald, maar dat is normaal voor de tijd van het jaar. Dit geldt zowel voor de binnenlandse als voor de buitenlandse orders. Ook in juni is overigens de waarde van de orderontvangst teruggelopen met 7%; daarbij was het verschil tussen de ontwikkeling van de buitenlandse orderontvangst (-13%) en de binnenlandse (+4%) aanzienlijk. De werkvoorraad in de industrie is opnieuw iets afgenomen: de index van de orderpositie is in juli op 95,3 uitgekomen, terwijl in juni nog een waarde van 96,1 werd bereikt (juni 2000=100).

Producentenvertrouwen minder negatief

In juli een lichte verbetering van het producentenvertrouwen gemeten. Deze stemmingsindicator van de ondernemers in de industrie komt in juli uit op -1,4. In de voorafgaande maand is een waarde van -2,3 bereikt, het laagste niveau sinds februari 1994. Deze verbetering van het vertrouwen is onder meer toe te schrijven aan de verwachting van de ondernemers dat de productie in de maanden augustus - oktober iets zal toenemen. Ook de andere deelindicatoren, te weten het oordeel van de ondernemers over hun orderpositie en dat over de voorraden gereed product, dragen aan de verbeterde stemming bij.

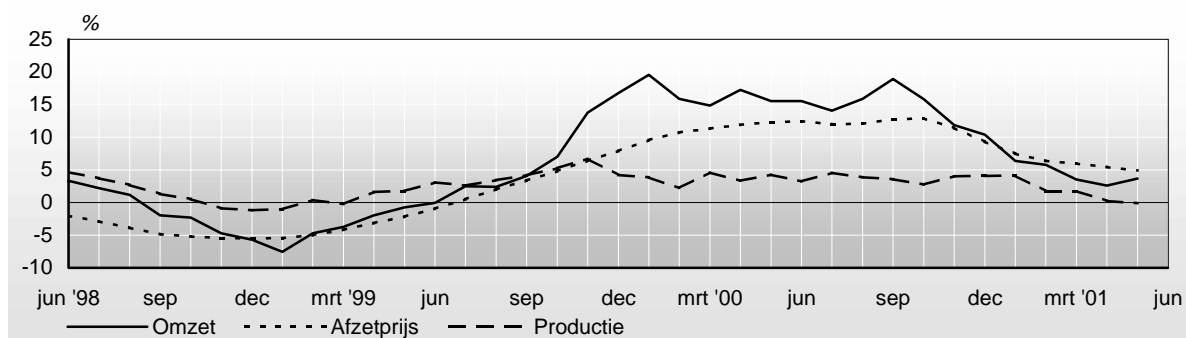
Verwachtingen

De ondernemers in de consumptiegoederenindustrie verwachten voor de periode augustus tot en met oktober een toename van hun productie. Hier is ook de orderontvangst enigszins aangetrokken. Een lichte productietoename wordt verwacht in de half-fabriekenindustrie, maar daar is de orderontvangst in juli gedaald. In de investeringsgoederenindustrie verwachten de ondernemers geen productietoename, en is eveneens een daling van de orderontvangst gemeten.

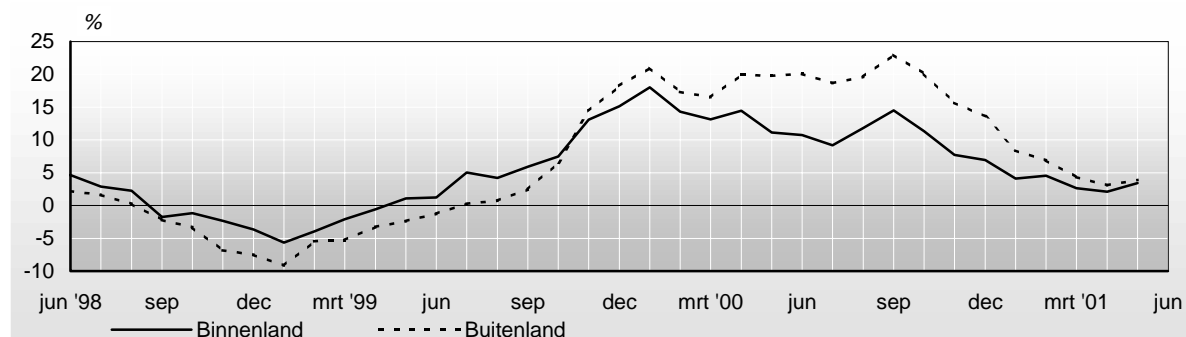
Verwacht wordt dat voor het totaal van de industrie de prijzen in de maanden augustus tot en met oktober licht zullen stijgen.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

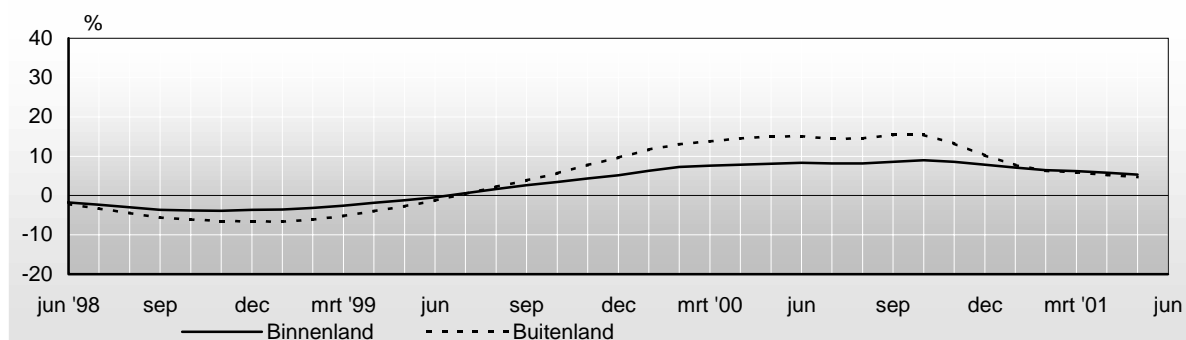
Omzet, afzetprijs en productie

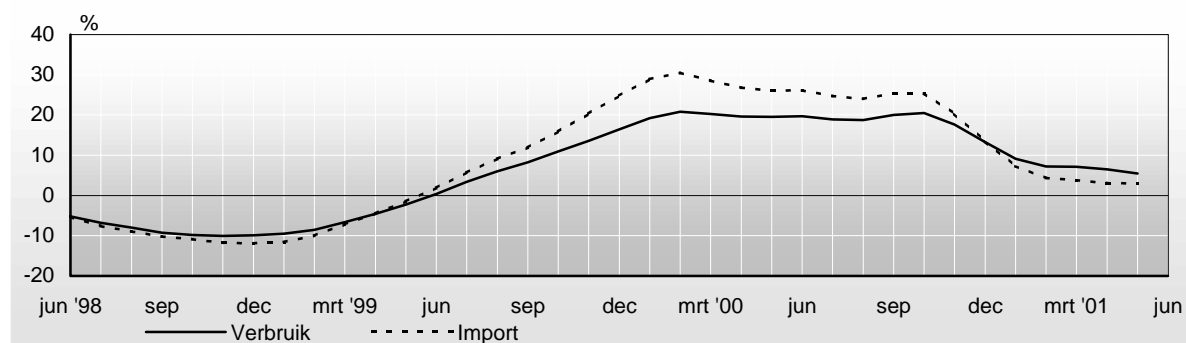
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 1.1

Kerngegevens: Nederland en de industrie

	Eenheid c.q. basis	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Industrie													
Omzet (waarde)		119,1	136,3	135,6	133,9	134,7	140,4	144,6	138,1	132,0	146,2	142,9	3,5
binnenland		118,8	131,5	131,3	128,5	130,2	135,7	140,2	130,9	128,8	142,3	136,0	3,9
buitenland		119,5	140,8	139,6	138,9	139,0	144,8	148,7	144,9	135,0	149,9	149,4	3,1
Ontvangen orders (waarde)		121,3	141,1	139,9	136,9	141,5	137,2	147,0	147,2	128,2	147,0	136,5	-7,2
binnenland		122,5	137,5	136,6	131,8	141,4	137,3	153,0	129,1	132,7	145,1	134,2	4,0
buitenland		120,6	143,2	141,8	139,9	141,5	137,2	143,5	157,8	125,5	148,1	137,9	-12,6
Afzetprijs		102,2	114,1	112,9	115,9	116,6	118,4	113,4	114,1	118,0	119,0	118,2	3,6
binnenland		102,2	110,4	109,2	111,5	114,3	115,0	109,3	110,2	114,8	115,3	114,9	4,2
buitenland		102,3	116,5	115,3	118,7	118,1	120,6	116,0	116,6	120,1	121,4	120,4	3,3
Verbruiksprijs		102,3	121,9	118,9	124,6	123,7	125,4	119,9	121,6	123,9	126,9	125,4	3,1
import		105,7	132,0	128,7	135,5	129,9	132,4	130,3	132,3	128,6	134,3	134,4	1,6
Productie (volume gemiddelde dag)		109,8	113,8	118,6	107,3	111,3	118,5	116,0	121,2	120,1	113,6	122,0	0,6
Productie (seizoengecorrigeerd)		109,8	113,8	113,5	114,2	113,0	113,5	112,1	115,1	114,8	109,9	115,8	0,6
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		109,8	114,1	115,7	109,4	111,2	.						0,7
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	23	28	33	25	25	.						13,8
ontstaan	1000	103	114	33	23	27	.						-15,6
vervuld	1000	96	114	29	30	28	.						-3,4
Aantal bedrijven ³⁾	1000	46,2	46,9										
Uitgesproken faillissementen	1	393	428	104	107	.	.						
Aantal werkdagen	1	256	254	61	65	64	61	22	20	19	22	20	
Energieverbruik	PJ	1218	1241	294	308	.	.						
1995=100													
Nederland													
Bruto binnenlands product (volume, mp)		115,6	120,1	122,4	116,5	119,2	124,2						1,5
Gezinsconsumptie (volume)		116,8	121,4	123,3	118,5	120,0	125,5						1,8
Bedrijfsinvesteringen (volume)		127,0	131,7	140,5	117,0	131,4	136,1						-3,1
Invoer van goederen en diensten (volume)		131,3	143,3	143,8	138,9	148,4	147,3						2,4
Uitvoer van goederen en diensten (volume)		129,1	140,8	138,8	137,4	145,8	142,4						2,6
Geregistreerde werkloosheid ⁴⁾	1000	221	188	111	112	115	116	111	111	116	116	116	
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	158	188	202	169	201	.						0,0
ontstaan	1000	882	945	233	208	252	.						-5,6
vervuld	1000	839	924	232	204	241	.						3,0
Uitzenduren en uren aan derden ⁵⁾	mln uren	384,5	.	90,5	99,8	.	.						
Aantal bedrijven ³⁾	1000	684,4	701,7										
Uitgesproken faillissementen ⁶⁾	1	3238	3579	815	927	.	.						
Energieverbruik	PJ	2978	.	675	648	.	.						
Consumentenvertrouwen	7)	14	24	26	25	10	0	25	27	0	3	-4	
economische klimaat	7)	5	24	27	24	-4	-25	26	27	-26	-20	-29	
koopbereidheid	7)	20	24	25	25	19	16	24	27	17	17	13	
Consumentenprijsindexcijfers		108,6	111,4	111,2	111,8	114,6	116,3	111,2	111,3	116,4	116,2	116,4	4,6
CBS-koersindex algemeen		777,2	939,8	938,0	961,8	893,8	824,1	934,7	953,7	808,8	843,1	820,3	
Gemiddeld rendement staatsleningen	%	4,45	5,33	5,31	5,38	4,85	5,00	5,42	5,28	4,91	5,09	5,01	

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.²⁾ Jaarcijfer is gemiddelde.³⁾ Stand per 1 januari.⁴⁾ Kwartaalcijfer, betreft middelste maand van het kwartaal.⁵⁾ Uitzenduren volgens overeenkomst "voor de duur van de opdracht" en uren van arbeidskrachten in dienst van het uitzendbureau "voor bepaalde of onbepaalde tijd".⁶⁾ Bedrijven en instellingen.⁷⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-).

Tabel 1.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2) 1999	2000	2000			2001		2000		2001		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Producentenvertrouwen		3,0	6,7	7,0	7,8	5,8	1,8	-1,2	6,4	7,9	-2,3	-1,4	2,8
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		8	7	5	7	2	0	-3	0	0	-7	-6	1
binnenlandse markt		5	6	3	10	2	0	2	0	0	-4	-6	3
buitenlandse markt		7	6	5	4	2	-1	-7	-1	-1	-11	-8	-1
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	6	4	4	5	2	-1	0	-6	0	-6	3
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,2	84,6	84,2	84,7	84,8	84,7	84,8					84,8
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	81	79	77	77	79	80	78					79
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	8	5	6	4	4	8	11					7
tekort aan arbeid	%	6	9	9	10	9	5	6					8
te geringe productiecapaciteit	%	2	3	4	3	3	1	2					2
overige belemmeringen	%	4	5	4	6	5	6	3					5
Orderpositie	⁴⁾	96,7	100,3	99,7	101,2	100,7	99,7	97,2	100,0	100,9	96,1	95,3	99,2
Beoordelingen:													
orderontvangst		-5	0	1	-1	-1	-6	-10	0	-1	-11	-10	-5
orderpositie totaal		-3	4	4	5	3	-2	-9	7	5	-11	-9	-2
orderpositie buitenland		-2	8	9	10	6	-1	-9	12	9	-13	-10	0
productiecapaciteit		2	-2	-3	-2	-2	1	3					0
voorraden gereed product		5	1	0	0	2	6	7	-1	-1	7	6	4
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		5	6	5	9	4	-3	0					3
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		4	6	9	7	4	-4	-1					2
buiten Europese Unie		3	7	7	8	6	-2	-1					3
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		10	17	19	20	8	2	-4					7
bedrijvigheid komende 3 mnd		9	9	7	13	2	9	3	1	14	1	7	6
verkoopprijs komende 3 mnd		7	15	15	14	18	5	-1	12	14	-6	4	8
personeelssterkte komende 6 mnd		-1	3	1	5	2	3	5					4
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,2	0,2	0,0	0,6	0,1	0,5	-0,5					0,2

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

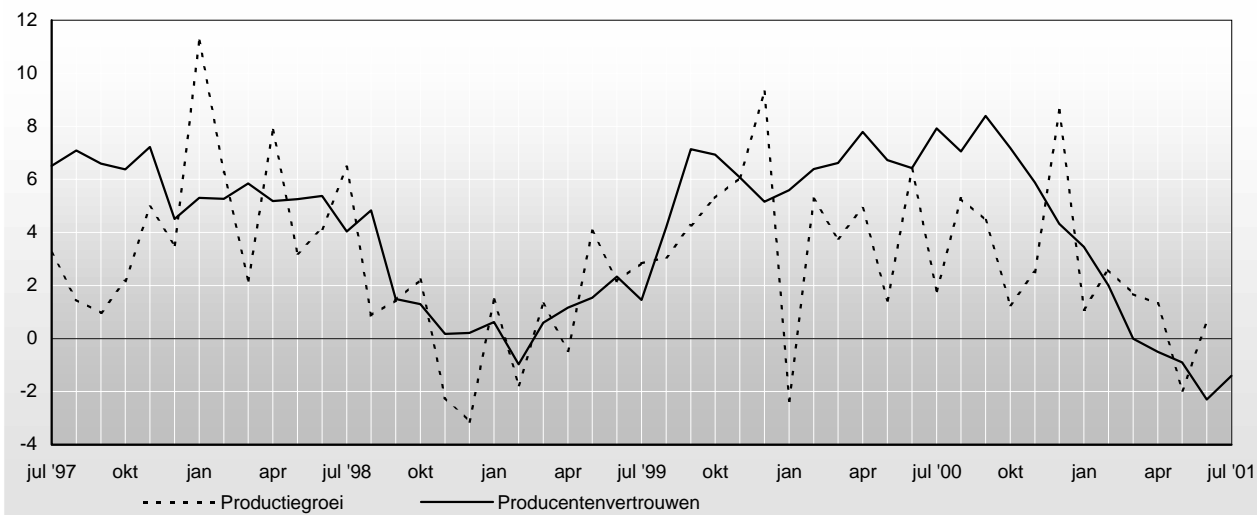
²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Productiegroei en producentenvertrouwen

juli 1997 - juli 2001

Voedings- en genotmiddelenindustrie

De omzet van de voedings- en genotmiddelenindustrie stijgt in het tweede kwartaal en ligt in juni 2001 ruim 6% hoger dan in juni 2000 en de marges staan niet langer onder druk. De bedrijvigheid daalt licht in juli, maar dat is gebruikelijk voor de tijd van het jaar. De verkopen blijven stabiel, evenals de tevredenheid van de ondernemers daarover. Voor de periode augustus tot en met oktober 2001 verwachten de producenten een stabilisering van de bedrijvigheid en een stijging van de verkoopprijzen.

Omzet stijgt in tweede kwartaal

In het tweede kwartaal van 2001 ligt de omzet van de voedings- en genotmiddelenindustrie 5% hoger dan in het tweede kwartaal van 2000. De afzetprijs is 7,5% hoger dan in het tweede kwartaal van 2000, terwijl de verbruiksprijs 7,3% hoger ligt. De marges zijn in het tweede kwartaal van 2001 dus marginaal groter dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Gecorrigeerd voor het prijseffect ligt het volume van de gemiddelde dagomzet ruim 2% lager dan in hetzelfde kwartaal van 2000. Dit resultaat kan deels worden bijgeschreven aan de MKZ-crisis. Met name in de slachterijen en vleesverwerking staat de productie onder druk.

Bijna een kwart van de producenten in de voedings- en genotmiddelenindustrie meldt in juni productiebelemmeringen. Vooral een tekort aan arbeid en 'overige productiebelemmeringen' worden gerapporteerd. Deze laatste hangen grotendeels samen met de MKZ-crisis. In de slachterijen en vleesverwerking rapporteert liefst 20% van de producenten 'overige productiebelemmeringen'. Toch is dit al beter dan in maart, toen nog ruim de helft melding maakte van 'overige productiebelemmeringen'.

De bezettingsgraad binnen de voedings- en genotmiddelenindustrie heeft zich in het tweede kwartaal weer enigszins hersteld tot 86,1%. Ook de concurrentiepositie op de binnenlandse markt is verbeterd. Daarentegen is die op de buitenlandse markt verslechterd. Dit is grotendeels het gevolg van de MKZ-crisis.

Omzet stijgt in juni, marges nemen toe

De omzet van de voedings- en genotmiddelenindustrie ligt in juni 2001 ruim 6% hoger dan in juni 2000. De toename is op de buitenlandse markt met bijna 7% nog iets hoger. In mei nam de omzet in vergelijking met mei vorig jaar op de buitenlandse markt nog minder toe dan die op de binnenlandse markt.

De marges nemen na drie maanden van daling voor het eerst weer toe in juni. De afzetprijs is 6,5% hoger dan in diezelfde maand vorig jaar. De binnenlandse afzetprijs ligt 5,9% hoger en de buitenlandse 7,1% hoger dan in juni 2000. De verbruiksprijs is 3,2% hoger dan in juni vorig jaar.

Gecorrigeerd voor het prijseffect, resteert een volume van de gemiddelde dagomzet dat ongeveer gelijk is aan dat in juni 2000.

Bedrijvigheid daalt licht in juli

Uit de Conjunctuurtest van juli blijkt dat de bedrijvigheid in juli licht is gedaald ten opzichte van die in juni. Dit is gebruikelijk voor de tijd van het jaar. De

daling treedt op in vrijwel alle delen van de branche en is het sterkst in de slachterijen en vleesverwerking. Alleen in de dranken- en tabakverwerkende industrie stijgt de bedrijvigheid.

Verkopen blijven stabiel

De verkopen van de voedings- en genotmiddelenindustrie blijven stabiel op de binnen- en de buitenlandse markt. Gelet op de tijd van het jaar mocht echter een lichte daling verwacht worden. De verkoopdaling in de slachterijen en vleesverwerking en de zuivelproductenindustrie wordt geneutraliseerd door de verkoopstijgingen in de rest van de branche.

De ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie zijn in juli dan ook ongeveer even tevreden met hun verkopen als in juni. Onder de producenten in de slachterijen en vleesverwerking neemt de tevredenheid echter af als gevolg van de terugvallende verkopen.

Tevredenheid afzet stabiliseert

Ook met de totale afzet en de buitenlandse afzet zijn de producenten in juli ongeveer even tevreden als in juni. De tevredenheid neemt echter af onder de producenten in de broodfabrieken en bakkerijen en de slachterijen en vleesverwerking. De zuivelproducenten zijn weliswaar iets beter te spreken over hun afzet, maar nog altijd niet tevreden.

Evenals in juni vindt in juli ongeveer 1 op de 10 producenten hun voorraden gereed product te groot gelet op de te verwachten afzetontwikkeling. In de slachterijen en vleesverwerking is dat zelfs bijna 4 op de 10, terwijl steeds meer producenten in de broodfabrieken en bakkerijen en de dranken- en tabakverwerkende industrie hun voorraden juist te klein vinden.

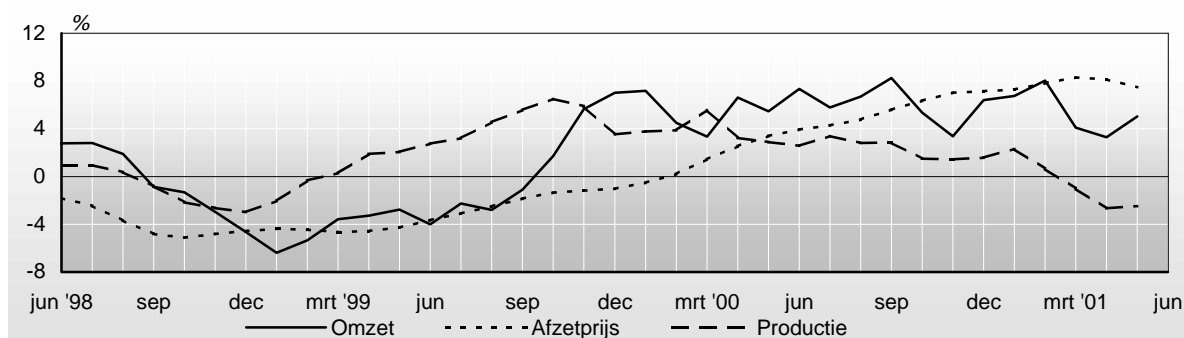
Verwachtingen

Voor de periode augustus tot en met oktober 2001 verwachten de producenten in de voedings- en genotmiddelenindustrie dat de bedrijvigheid stabiel blijft. Producenten in de zuivelindustrie en de dranken- en tabakverwerkende industrie verwachten echter een daling van de bedrijvigheid, terwijl ondernemers in de overige delen van de branche een stijging verwachten.

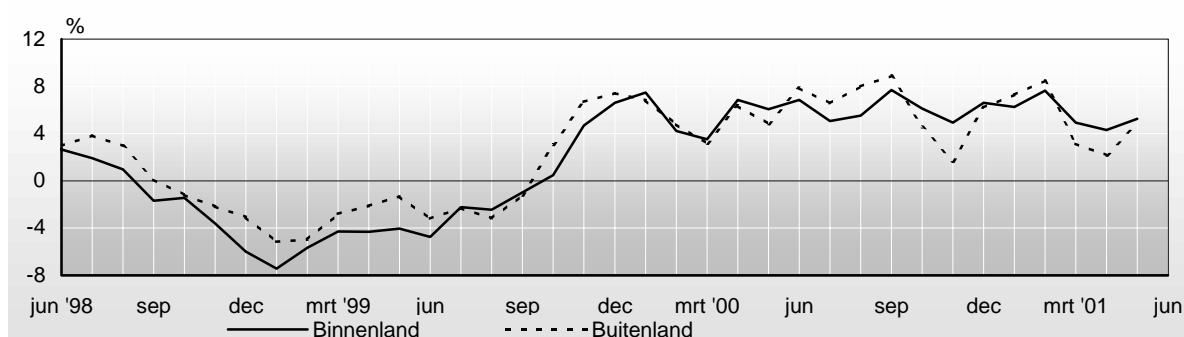
Ruim 1 op de 5 producenten verwacht een stijging van de verkoopprijzen in genoemde periode. Dat geldt met name voor de ondernemers in de slachterijen en vleesverwerking, de zuivelproductenindustrie en de dranken- en tabakverwerkende industrie.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

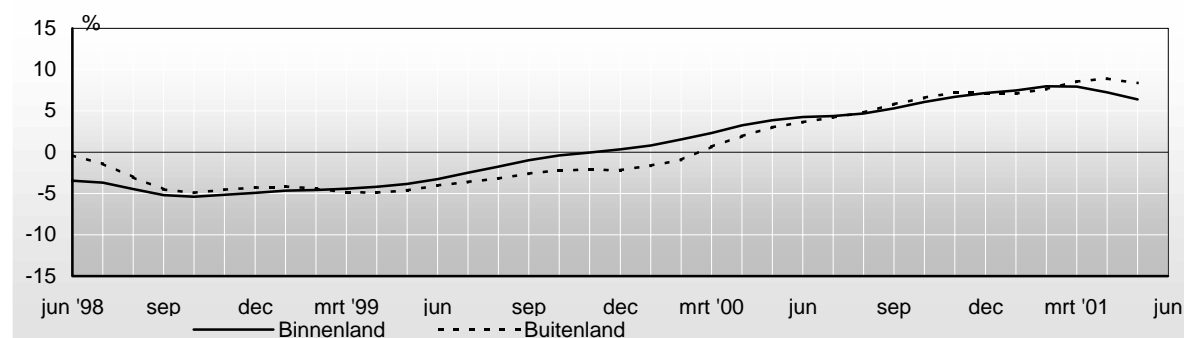
Omzet, afzetprijs en productie

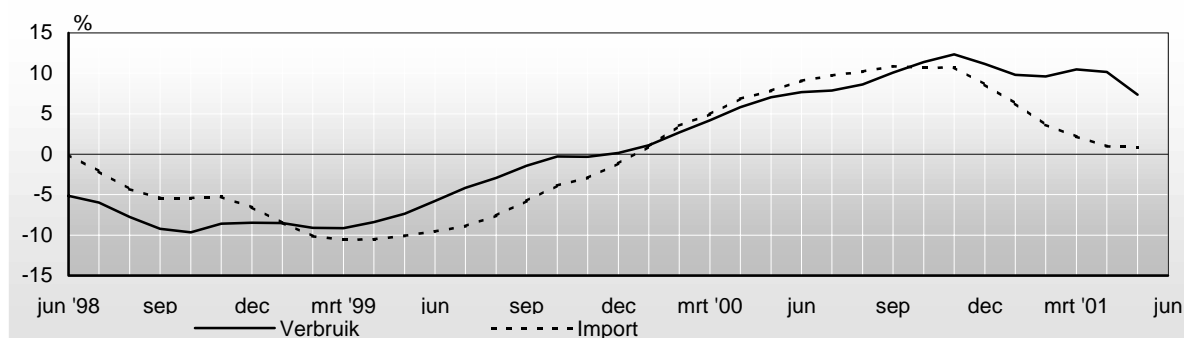
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 2.1

Kerngegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

Kerngegevens: voedings- en genotmiddelenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		110,6	116,0	115,9	116,5	118,8	121,7	125,1	115,9	112,0	129,9	123,1	6,2
binnenland		105,1	110,4	110,0	109,3	113,1	115,7	118,2	109,4	107,7	124,1	115,4	5,5
buitenland		117,5	122,9	123,2	125,5	125,8	129,0	133,8	124,0	117,4	137,1	132,6	6,9
Afzetprijs		101,6	105,5	104,6	106,2	110,5	112,4	104,8	105,2	112,9	112,2	112,1	6,5
binnenland		100,2	104,4	103,5	105,0	110,1	110,1	103,6	104,1	110,4	109,6	110,2	5,9
buitenland		102,8	106,5	105,5	107,3	110,9	114,4	105,7	106,2	115,0	114,4	113,7	7,1
Verbruiksprijs		98,3	105,8	104,0	107,2	110,5	111,6	104,3	105,6	113,5	112,4	109,0	3,2
import		104,1	112,5	112,1	113,5	112,5	113,0	112,9	112,6	111,9	112,9	114,3	1,5
Productie (volume gemiddelde dag)		104,9	107,7	108,6	103,2	102,7	105,9	107,3	110,1	105,8	103,6	108,3	-1,6
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		104,8	107,6	103,3	102,8	99,4	0,5
Aantal bedrijven ²⁾	1000	5,2	5,1
Uitgesproken faillissementen	1	46	38	7	9
Aantal werkdagen	1	256	254	61	65	64	61	22	20	19	22	20	.
Energieverbruik	PJ	112	101	22	23

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 2.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		1999	2000	2000			2001		2000		2001		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Verkoop / orderontvangst t.o.v. vorige maand		15	11	5	13	5	2	2	6	-1	4	1	5
binnenlandse markt		6	7	0	8	8	5	5	0	-6	0	3	7
buitenlandse markt		23	11	9	13	0	-3	-2	4	4	9	-3	2
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		8	4	7	-2	4	-1	5	11	-14	9	-6	2
Bezettingsgraad ³⁾	%	85,8	86,4	87,0	86,5	86,5	83,8	86,1					85,7
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	85	83	85	81	79	75	77					78
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	2	1	2	3	4	3					3
tekort aan arbeid	%	5	6	5	7	7	3	8					6
te geringe productiecapaciteit	%	1	4	5	3	4	2	4					3
overige belemmeringen	%	5	6	4	7	7	16	8					10
Beoordelingen:													
verkoop / orderontvangst		-5	2	2	0	3	0	-3	5	-1	1	0	0
afzet / orderpositie totaal		-7	-2	-1	-5	-2	-5	-9	2	-6	-6	-5	-5
afzet / orderpositie buitenland		-5	2	1	3	1	0	-5	3	1	-5	-4	-1
productiecapaciteit		5	0	-3	0	2	2	-5					0
voorraden gereed product		6	0	-2	-3	2	5	5	-3	-3	3	2	3
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		10	8	7	9	7	1	3					5
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		19	25	40	33	4	-8	-2					7
buiten Europese Unie		18	18	26	28	0	-13	-3					3
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		23	26	36	34	3	1	2					10
bedrijvigheid komende 3 mnd		16	11	7	9	3	8	5	4	5	-3	1	6
verkoopprijs komende 3 mnd		10	19	21	17	21	8	9	16	20	10	18	14
personeelssterkte komende 6 mnd		3	1	0	5	-2	6	3					3
toe- of afname personeelssterkte	%	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,5	0,0					-0,2

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

Tabel 2.3
Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

	Code	1999	2000	2001
		4e kw.	1e kw.	4e kw.
		1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾
		mln gld		
Voedingsmiddelen en dranken	15	75671	20011	77784
w.v.		18794	20411	19505
Vlees en vleesproducten	15.1	14540	3981	15880
w.o.		3752	4230	.
kalfs- en rundvlees, hele en halve dieren, voor- en achtervoeten, vers of gekoeld	15.11.11.40	1365	368	1178
kalfs- en rundvlees, vers of gekoeld, excl. hele en halve dieren, voor- en achtervoeten	15.11.11.90	1405	418	1571
kalfs- en rundvlees, delen, bevroren	15.11.12.00	160	49	181
varkensvlees, hele en halve dieren, vers of gekoeld	15.11.13.30	960	269	1056
varkenshammen, -schouders en delen daarvan, vers of gekoeld	15.11.13.50	1470	399	1969
varkensvlees, delen zoals karbonadenstrengen, buiken, buikspek en voorstukken, vers of gekoeld	15.11.13.90	1537	426	1681
varkenshammen, -schouders en delen daarvan, met been, bevroren	15.11.14.50	x	x	44
eerbare slachtafval van runderen, varkens, schapen, geiten, paarden, ezels, muilezels en muildieren, excl. darmen, blazen en magen	15.11.19.00	191	52	198
huiden en vellen van runderen, paarden of paardachtigen	15.11.22.00	172	49	184
reuzel en ander gesmolten vet van varkens en pluimvee	15.11.30.50	67	18	54
kippen en hanen, niet in stukken gesneden, vers of gekoeld	15.12.11.13	551	152	597
hanen en kippen, delen van, vers of gekoeld	15.12.11.53	1538	386	1650
kippen en hanen, niet in stukken gesneden, bevroren	15.12.12.13	207	52	193
kippen en hanen, delen van, bevroren	15.12.12.53	469	111	474
buiken van varkens alsmede delen daarvan	15.13.11.30	194	60	339
varkensvlees, gedroogd, gezouten of gerookt, excl. buiken, hammen en schouders	15.13.11.50	319	91	372
rundvlees, gedroogd, gezouten of gerookt	15.13.11.70	49	13	55
leverworst	15.13.12.13	86	21	85
worst, frikandellen, worsten- en saucijzenbroodjes e.d. producten, excl. leverworst bereidingen, incl. snacks, van vlees, slachtafval en bloed van pluimvee, excl. kalkoenen, excl. levers	15.13.12.15	823	247	821
bereidingen van varkensvlees, minder dan 40 gew.% vlees of slachtafval, spek of vet bevattend, incl. snacks	15.13.12.35	480	131	580
bereidingen van vnl. varkensvlees, slachtafval, spek of vet, ook gecombineerd met andere vleessoorten, vleesgehalte 40 of meer gew.%	15.13.12.53	157	45	181
bereidingen van vnl. vlees of slachtafval van runderen, excl. sauzen, soepen, e.d.	15.13.12.59	484	125	496
	15.13.12.60	261	71	258
Bereidingen en conserven van vis en visproducten	15.2	1144	317	1125
w.o.		254	327	.
visfilets en ander visvlees, ook indien fijngemaakt, vers of gekoeld	15.20.11.90	156	40	111
zeevis, bevroren, excl. filets of fijngemaakt visvlees of van graten ontdaan visvlees	15.20.12.10	120	32	126
visfilets, bevroren	15.20.12.70	340	86	333
bereidingen en conserven van schaal-, schelp- en weekdieren met groente en deegwaren, excl. gevulde deegwaren, soepen, sauzen, of preparaten hiervoor	15.20.16.00	144	48	165
Bereidingen en conserven van groenten en fruit	15.3	6050	1539	5778
w.o.		1407	1475	1487
aardappelmeel, -gries, -vlokken, -korrels en -pellets	15.31.12.30	207	54	213
aardappelen en aardappelproducten, bevroren, bijv. voorgebakken, excl. in azijn of azijnzuur verduurzaamd	15.31.12.50	1573	374	1488
aardappelen en aardappelproducten, verduurzaamd, niet bevroren, excl. meel, gries en vlokken	15.31.12.90	655	120	491
groenten (incl. gemengde groenten), bevroren, ook indien alleen vooraf gekookt of gestoomd	15.33.11.00	183	54	257
paddestoelen en truffels, niet bereid verduurzaamd in azijn of azijnzuur	15.33.14.30	563	171	597
groenten en vruchten, verduurzaamd in azijn of azijnzuur	15.33.15.00	107	25	111
grondnoten, gegrild, gezouten, gesuikerd of op andere wijze gezoet, in alcohol of op andere wijze bereid of verduurzaamd (pindakaas), echter geen borrelnootjes	15.33.23.30	310	94	301
Ruwe oliën en vetten	15.41	2086	582	2331
Geraffineerde oliën en vetten	15.42	2523	635	2373
w.o.		596	603	593
geraffineerde sojaolie en fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.11.10	588	131	511
geraffineerde palmolie en vloeibare fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.12.10	616	155	576
geraffineerde kokosolie (kopraolie), incl. fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.12.20	x	x	262
dierlijke vetten en oliën, alsmede fracties daarvan, gehydrogeneerd en veresterd	15.42.13.30	93	26	97
plantaardige vetten en oliën, alsmede fracties daarvan, gehydrogeneerd en veresterd	15.42.13.50	457	109	409
Margarine en vetten voor menselijke consumptie, excl. ruwe en geraffineerde oliën en vetten	15.43	1076	297	1061
w.o.		254	281	269
margarine, excl. vloeibare margarine	15.43.10.30	798	218	772
bereidingen van vetten en oliën voor menselijke consumptie (vloeibare margarine)	15.43.10.50	278	79	288
Zuivelproducten	15.5	12296	3110	12589
w.o.		3081	3245	3270
melk en room, met een vetgehalte van meer dan 1%, doch max. 3%, zonder zoetstoffen, excl. ingedik	15.51.11.40	x	x	x
melk en room, met een vetgehalte van meer dan 3%, doch max. 6%, zonder zoetstoffen, excl. ingedik	15.51.11.60	244	x	267
melk en room, met vetgehalte van meer dan 6%, zonder zoetstoffen, excl. ingedik	15.51.12.00	108	35	162
melk in vaste vorm met een vetgehalte van max. 1,5%	15.51.20.30	x	x	x
melk en room in vaste vorm, vetgehalte meer dan 1,5%, zoals poeder, korrels e.d.	15.51.20.60	765	178	711
boter met een vetgehalte van max. 85%	15.51.30.30	995	173	923
boter met een vetgehalte van meer dan 85% en andere van melk afkomstige				256

Tabel 2.3 (vervolg)
Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

		1999	2000		2001	
	Code	4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾	
mln gld						
Zuivelproducten (vervolg)	15.5					
w.o.						
vetstoffen, excl. smeersels vervaardigd met zuivelproducten	15.51.30.50	341	x	x	x	108
wrongel, weikaas en andere verse, niet-gefermenteerde kaas, zoals kwark, cottage cheese, verse roomkaas e.d.	15.51.40.30	x	x	x	x	x
kaas, excl. wrongel, weikaas, smeltkaas en andere verse kaas	15.51.40.50	4460	1174	4967	1168	1266
smeltkaas, excl. geraspt of in poeder	15.51.40.70	128	32	126	32	.
ingedikte melk en room, met zoetstoffen	15.51.51.08	415	123	348	91	95
gestremde melk, room, yoghurt en andere gefermenteerde producten, zonder smaakstoffen en zonder toegevoegde vruchten, noten of cacao, niet in vaste vorm	15.51.52.43	229	x	183	48	51
karnemelk, niet in vaste vorm	15.51.52.65	175	41	165	41	x
lactose en melksuikerstroop	15.51.54.00	233	63	224	56	59
wei in poeder, korrels of andere vaste vorm	15.51.55.33	467	x	x	x	x
consumptie-ijs, ook indien cacao bevattend	15.52.10.00	227	40	221	48	28
Maalderijproducten	15.61	1298	349	1434	341	368
w.o.						
mengsels en deeg voor de bereiding van brood, gebak, biscuits, koekjes, beschuit, wafels, ontbijtkoek, hosties en ouwel, excl. broodverbetersaars	15.61.24.00	205	56	259	56	47
halfwitte of volwitte rijst	15.61.40.30	x	x	x	x	x
Zetmeel en zetmeelproducten	15.62	2268	575	2344	590	584
w.o.						
glucose en glucosestroop, met minder dan 50 % fructose in droge toestand	15.62.21.10	385	96	426	102	129
maïszetmeel	15.62.22.13	181	47	195	51	48
tarwegluten ook indien gedroogd	15.62.22.50	129	31	134	29	37
afvallen van zetmeelfabrieken en dergelijke afvallen	15.62.30.00	201	51	234	56	81
Bereide diervoeders	15.7	7339	1918	7489	1926	2023
w.o.						
diervoeders, excl. voor huisdieren	15.71.10.00	6797	1771	6772	1754	1809
honden- en kattenvoer, opgemaakt voor de verkoop in het klein	15.72.10.30	-	-	-	-	1716
Bakkerijproducten	15.81	2634	717	2691	627	707
w.v.						
brood en broodjes, incl. roggebrood en afgebakken bake-off broodproducten, excl. gevuld brood en broodjes	15.81.11.00	1463	390	1526	357	398
bakkers- en banketwaren, gezoet, zoals natgebak, oliebollen, donuts, schuimgebak en gevuld banket, vruchten-, noten- en suikerbrood, croissants of brioches	15.81.12.00	1171	328	1165	270	309
Beschuit, koekjes en ander houdbaar banketbakkerswerk	15.82	1944	516	1976	447	544
w.o.						
beschuit, geroosterd brood en dergelijke geroosterde producten	15.82.11.50	156	45	169	39	49
snijkoek (ontbijt-, candij-, luxeboek) en taaitaai	15.82.12.30	107	30	125	x	40
gezoete koekjes, biscuits, wafeltjes, met cacao	15.82.12.53	204	50	220	50	60
gezoete koekjes en biscuits, zonder cacao	15.82.12.55	582	154	610	133	170
wafels en wafeltjes zonder cacao	15.82.12.59	126	31	92	24	21
koekjes, biscuits en crackers, niet gezoet	15.82.13.40	70	22	73	14	24
geëxtrudeerde en geëxpandeerde producten, gezouten of gearomatiseerd, op basis van bloem, meel of maïs	15.82.13.50	181	35	148	33	38
Suiker	15.83	1713	504	1665	410	446
Cacao, chocolade en suikerwerk	15.84	5070	1380	4752	1148	1296
w.o.						
cacaoboter, cacaovet en cacao-olie	15.84.12.00	1327	350	1018	255	270
cacaopoeder, zonder toegevoegde suiker of andere zoetstoffen	15.84.13.00	438	116	517	131	130
zoethoutextract meer dan 10 gew. % saccharose bevattend, incl. drop, zonder andere toegevoegde stoffen	15.84.23.20	146	35	116	31	29
pasta's en spijs (incl. marsepein), zonder cacao	15.84.23.53	132	48	109	24	35
gom- en geleipproducten, incl. vruchtenpasta's toe bereid als suikergoed	15.84.23.65	188	50	192	50	48
Macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren	15.85	142	44	148	40	37
Thee en koffie	15.86	x	x	x	x	x
w.o.						
extracten, essences en concentraten van koffie, in vaste vorm, met een gehalte aan droge, uit koffie afkomstige stof van 95 % of meer	15.86.12.30	247	x	307	76	x
Specerijen en kruiden	15.87	1470	378	1453	347	332
w.o.						
tomatenketchup en andere tomatensausen	15.87.12.30	406	90	398	109	61
sausen en preparaten voor sausen; samengestelde kruiden en dergelijke producten, excl. sojasaus, tomatensausen, mosterdmeel en bereide mosterd	15.87.12.70	965	263	956	216	245
Gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding	15.88	846	206	825	209	197
w.o.						
kindervoeding bestemd voor de detailhandel	15.88.10.70	623	156	696	178	166

Tabel 2.3 (slot)
Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

		1999	2000		2001		
	Code	4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾		
mln gld							
(Overige) voedingsmiddelen zoals (preparaten voor) soepen, ei producten, gist, moutextract, samengestelde bakpoeders, producten van meel, gries en "fondues" w.o.							
	15.89	2525	698	2413	596	641	617
preparaten voor soep of voor bouillon; bereide soep en bouillon	15.89.11.00	694	215	668	171	187	172
ei producten, excl. ovoalbumine	15.89.12.30	183	47	208	52	56	50
bereidingen voor menselijke consumptie van meel, gries, griesmeel, zetmeel enz. proteïneconcentraten w.o. puddingpoeder, voedingssuppl., gisthydrolysaten, producten met i.p.v. melkvet plantaardig vet, zonder cacao, incl. limonadesiropen	15.89.14.39	303	85	325	80	86	75
	15.89.14.91	561	143	494	112	134	131
Dranken							
w.o.	15.9	6999	1791	7653	1748	1976	.
gin en jenever	15.91.10.50	218	x	x	63	x	.
likeuren, wodka, alcoholvolumegehalte van meer dan 45,4 % en andere gedistilleerde dranken, zoals likeuren, vieux, advocaat, arak, boerenjongens e.d., excl. gedistill. uit fruit of wijn, whiskey, rum, tafia, gin, jenever en wodka	15.91.10.80	232	73	252	57	81	.
bier van mout	15.96.10.00	4318	1130	4545	1061	1166	.
mineraalwater en spuitwater, ongezoet	15.98.11.30	61	15	70	14	17	.
frisdranken en water, gezoet, incl. mineraal- en spuitwater, excl. sportdranken	15.98.12.30	1385	324	1501	315	385	346
alcoholvrije dranken, zonder melkvet, excl. ongegist vruchten- en groentesappen	15.98.12.50	379	77	454	113	96	87
alcoholvrije dranken met melkvet	15.98.12.70	x	x	x	16	x	x
Tabaksproducten							
w.o.	16	6924	1742	6972	1625	1598	1847
sigaren en sigarillo's, tabak bevattend	16.00.11.30	597	158	621	147	158	148

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Textiel-, kleding- en lederindustrie

De textiel-, kleding- en lederindustrie laat in het tweede kwartaal van 2001 een teleurstellende ontwikkeling zien. Vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder krimpt de waarde van de omzet met bijna 3%. Het omzetvolume daalt zelfs met ruim 5%. Hiermee blijft de branche achter bij de resultaten van de industrie als geheel. Naar verwachting zal de bedrijvigheid in de maanden augustus tot en met oktober weer licht toenemen.

Branche incasseert in tweede kwartaal klappen

In het tweede kwartaal daalt de waarde van de omzet in de branche met bijna 3% vergeleken met het tweede kwartaal 2000. In het eerste kwartaal steeg de omzet nog met bijna 2,5%. In de maand juni is de omzet zelfs ruim 4% minder dan in dezelfde maand van het vorig jaar. Ook neemt de waarde van de ontvangen orders in juni af met per saldo ruim 1,5%. Vooral de binnenlandse orders dalen met een vermindering van bijna 11% fors. Overigens zijn de buitenlandse orders wel toegenomen met bijna 7%. Per saldo stijgen de afzetprijzen met bijna 2,5%, waarbij de stijging van de binnenlandse prijzen iets sterker is dan die van de afzet buitenland. De stijging van de import- en verbruiksprijzen is met circa 3,5% nog groter. Stijgende afzetprijzen en een dalende omzetwaarde leiden tot een daling van het omzetvolume met 6,5%.

Concurrentiepositie verslechtert

In de Conjunctuurtest van juli geven ondernemers uit de branche aan dat de concurrentiepositie binnen de Europese Unie ten opzichte van het eerste kwartaal is verslechterd. Voor de tweede helft van 2001 voorzien zij een daling van de werkgelegenheid in de branche met ruim 1%. Verder blijkt uit de Conjunctuurtest dat de bedrijvigheid van juni op juli licht is afgenomen, hetgeen voor de tijd van het jaar normaal is. De orderontvangsten zijn enigszins afgenomen ten opzichte van juni, vooral als gevolg van minder orders uit het buitenland. Ondernemers uit de branche zijn echter duidelijk minder tevreden over de ontvangst aan orders dan in juni. Gecorrigeerd voor seizoensinvloeden daalt de index voor de orderpositie met 0,6 punt tot 97,9. Gelet op de tijd van het jaar oordelen de ondernemers uit de branche hierover iets minder gunstig dan in juni.

1. Textielindustrie

Vergeleken met juni 2000 zet de textielindustrie in juni van dit jaar 2% minder om. Dit als gevolg van de 3,5% lagere omzet in het buitenland. In het binnenland groeit omzet nog met 0,3 %. De afzetprijzen stijgen in die periode met bijna 3%. In juni neemt de waarde van de orderontvangst toe met ruim 3,5%. Vooral buitenlandse orders dragen met een waardestijging van 6% hieraan bij.

De Conjunctuurtest geeft aan dat de waarde van de orderontvangst in juli afneemt ten opzichte van juni. Dit komt door een afname van de orderontvangst uit het buitenland. Gelet op de tijd van het jaar is de waarde van de orderontvangst te laag. Het oordeel van ondernemers uit de branche hierover is dan ook scherp naar beneden omgeslagen. Gecorrigeerd voor het seizoen daalt de index voor de orderpositie slechts met 0,1 punt tot 101,6. Desondanks is het

oordeel over de orderpositie duidelijk minder gunstig dan in juni. In juli loopt de bedrijvigheid in de textielindustrie slechts licht terug. Opmerkelijk omdat een op de vier ondernemers de voorraad gereed product als te groot beoordeelt, terwijl ook de orderontvangsten dalen.

2. Kledingindustrie

In de kledingindustrie daalt de omzet in juni met bijna 20% ten opzichte van juni 2000. Vooral in het buitenland is de daling met ruim 26% zeer fors, maar ook in het binnenland daalt de omzet met ruim 15% aanzienlijk. Ook neemt in juni de waarde van de orderontvangst met bijna 30% fors af. Per saldo dalen de afzetprijzen met 1%, met name door gedaalde prijzen voor de buitenlandse afzet.

De Conjunctuurtest geeft aan dat de orderontvangst in juli dankzij orders uit het binnenland beter is dan in juni. Gecorrigeerd voor seizoensinvloeden neemt de index voor de orderpositie in juli toe met 2,2 punt tot 87,2. Zowel over de orderontvangst als over de orderpositie zijn ondernemers uit de textielindustrie veel positiever dan in juni. De bedrijvigheid is in juli licht toegenomen. Meer ondernemers uit de kledingindustrie vinden de voorraad gereed product, gelet op de verwachte afzet, niet groot genoeg.

3. Lederindustrie

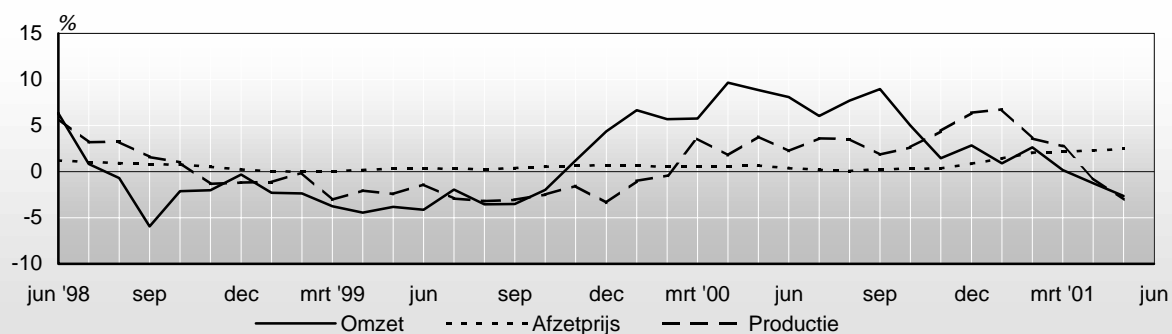
De omzet ontwikkelt zich in juni zeer verschillend voor het binnen- en het buitenland. In het binnenland daalt de omzet met ruim 16%, terwijl de verkopen in het buitenland juist met bijna 23% aantrekken. Per saldo resulteert een omzetzijging van bijna 1% vergeleken met juni 2000. De totale orderontvangst blijft in juni vrijwel stabiel. De binnenlandse orders dalen echter met bijna 30%, terwijl de buitenlandse orders met bijna 50% toenemen vergeleken met juni 2000.

De Conjunctuurtest van juli laat een afname van de orderontvangst zien ten opzichte van juni, vooral vanwege teruglopende orderontvangsten uit het buitenland. Gecorrigeerd voor het seizoen, loopt de index voor de werkvoorraad met 5,3 punten terug naar 108,9. Mede dankzij het hoge niveau beoordelen de ondernemers de orderpositie slechts als licht verslechterd. De bedrijvigheid neemt in juli af. Minder ondernemers beoordelen de voorraden gereed product als te klein.

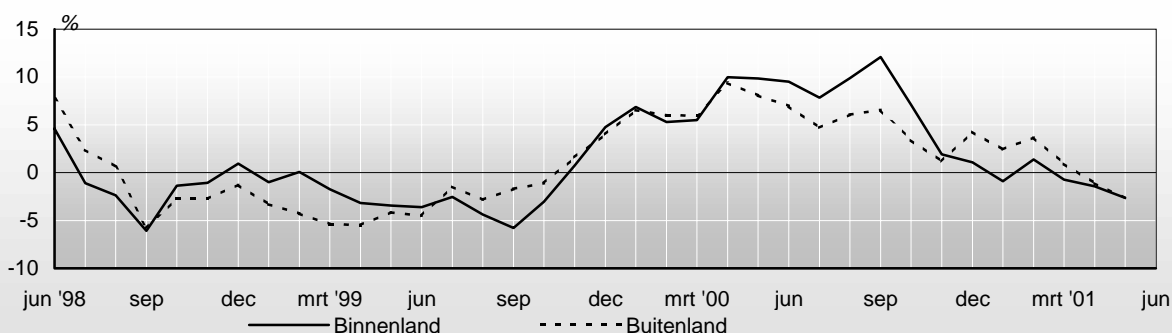
Verwachtingen

De bedrijvigheid in de branche zal van augustus tot en met oktober naar verwachting enigszins toenemen. De verwachtingen over stijging van de verkoopprijzen leven vooral in de leder- en schoenenindustrie. In mindere mate ook in de textielindustrie. Ondernemers in de kledingindustrie verwachten geen prijsstijging in deze periode.

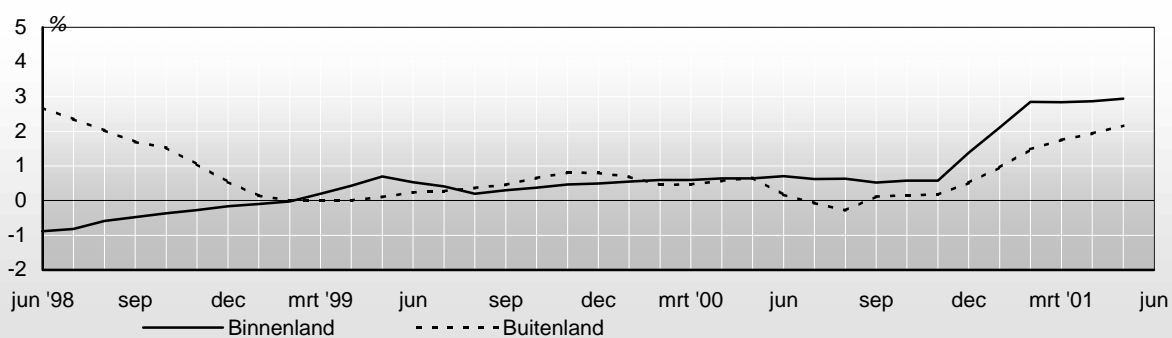
Omzet, afzetprijs en productie

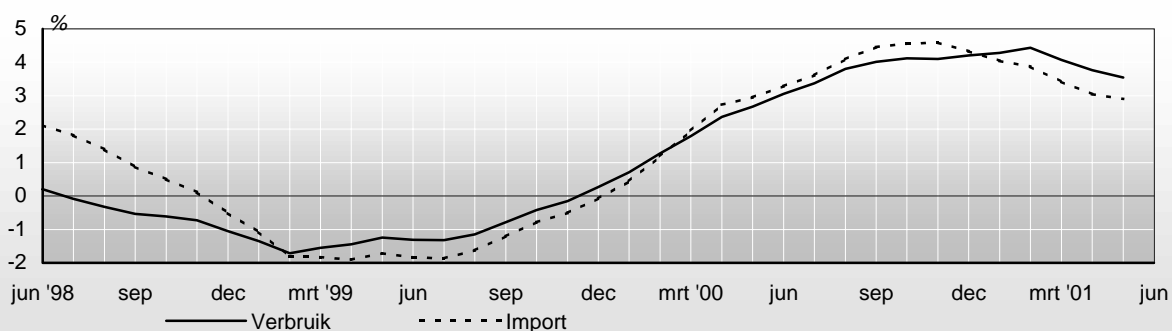
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 3.1

Kerngegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

Kerngegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		105,9	111,8	112,9	107,7	119,5	109,8	118,8	112,8	108,2	112,9	108,1	-4,1
binnenland		105,6	112,3	114,5	106,6	120,1	111,5	120,8	111,2	112,0	116,4	106,0	-4,6
buitenland		106,1	111,5	111,6	108,7	119,0	108,4	117,1	114,1	105,2	110,2	109,9	-3,7
Ontvangen orders (waarde)		108,5	113,5	114,2	110,4	117,2	113,6	123,0	108,4	117,6	116,6	106,6	-1,6
binnenland		108,2	115,5	115,9	107,1	120,9	113,2	117,0	116,2	116,7	119,2	103,6	-10,8
buitenland		108,8	111,9	112,8	113,0	114,3	113,9	127,7	102,2	118,3	114,4	109,1	6,8
Afzetprijs		101,0	101,4	101,6	101,2	103,3	104,1	101,6	101,6	103,9	104,1	104,3	2,6
binnenland		99,1	99,7	99,8	99,7	102,3	102,7	99,8	99,8	102,5	102,7	102,8	3,1
buitenland		102,3	102,6	102,8	102,3	103,9	105,1	102,9	102,9	104,9	105,0	105,3	2,3
Verbruiksprijs		101,7	104,7	104,3	105,4	107,6	108,0	104,5	104,2	107,8	108,1	108,1	3,7
import		104,4	107,8	107,3	108,6	109,9	110,4	107,6	107,1	110,3	110,5	110,6	3,3
Productie (volume gemiddelde dag)		100,7	103,5	109,8	94,1	108,7	106,5	106,0	111,1	111,6	100,5	107,4	-3,3
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		100,6	103,9	107,5	99,7	105,1	1,7
Aantal bedrijven ²⁾	1000	3,6	3,6										
Uitgesproken faillissementen	1	26	40	10	10	.	.						
Aantal werkdagen	1	256	254	61	65	64	61	22	20	19	22	20	
Energieverbruik	PJ	9	9	2	2	.	.						

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 3.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid	gegevens: textiel, kleding, leder en schoenindustrie								Gemidd.			
		jaar		kwartaal				maand				laatste 12 mnd.	
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.		jul.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		2	4	1	3	3	0	0	7	3	-6	-5	1
binnenlandse markt		2	3	2	1	3	-6	0	8	6	-11	-2	-1
buitenlandse markt		-2	3	2	2	-1	3	-1	2	2	1	-9	0
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		3	5	4	3	2	2	1	9	-2	3	-4	2
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,2	84,6	84,2	84,9	83,8	83,6	83,9					84,1
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	83	82	79	80	80	83	86					82
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	8	6	5	5	8	7	5					6
tekort aan arbeid	%	5	6	9	7	5	5	6					6
te geringe productiecapaciteit	%	2	4	6	5	3	2	1					3
overige belemmeringen	%	3	3	1	3	4	3	2					3
Orderpositie	⁴⁾	95,2	98,8	99,7	98,5	97,8	97,7	100,3	100,0	99,5	99,6	98,5	98,5
Beoordelingen:													
orderontvangst		-8	1	-1	-2	2	-3	-6	7	0	-6	-13	-3
orderpositie totaal		-8	2	0	3	4	3	-1	8	5	-4	-5	2
orderpositie buitenland		-11	0	-3	3	4	5	1	4	0	-4	-2	3
productiecapaciteit		4	-3	-7	-5	4	8	8					4
voorraden gereed product		14	16	17	14	16	12	17	12	15	16	16	15
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		6	-2	5	-5	-6	-1	-7					-5
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		0	0	1	1	5	0	-7					0
buiten Europese Unie		1	1	0	-2	6	-3	-1					0
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		6	12	10	10	11	13	1					9
bedrijvigheid komende 3 mnd		7	8	9	8	6	6	0	9	9	-5	7	5
verkoopprijs komende 3 mnd		6	18	14	18	26	11	6	20	17	4	5	14
personeelssterkte komende 6 mnd		2	-2	2	-2	-3	10	-9					-1
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,3	-0,5	0,1	-0,9	-0,9	1,9	-1,2					-0,3

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Tabel 3.3
Industriële verkopen: producten van textiel of leder

		1999		2000		2001	
	Code	4e kw.		1e kw.		4e kw.	1e kw. ¹⁾
mln gld							
Textiel	17	4817	1248	5026	1289	1289	1301
w.v.							
Textielgarens	17.1	128	30	138	35	32	31
w.o.							
tapijtgarens met tenminste 85% synthetische vezels, n.o.v.k.	17.10.52.31	x	x	x	x	x	-
Textielweefsels	17.2	545	145	551	142	141	136
w.o.							
stoffen van synth. filamentgarens, excl. voor kleding, wandbekleding of woningtextiel	17.20.31.59	101	27	102	24	24	19
stoffen voor vitrages, gordijnen, rolgordijnen e.d. van weefsels met tenminste 85% synthetische vezels	17.20.32.14	49	15	56	15	14	15
Textielveredelingsdiensten	17.3	660	179	647	168	176	161
w.o.							
verven van weefsels van katoen	17.30.22.30	52	13	48	14	11	12
bedrukken van weefsels van katoen	17.30.30.30	235	x	234	x	x	x
bedrukken van weefsels van kunstmatige filamentgarens en stapelvezels	17.30.30.60	60	17	61	14	19	.
Geconfectioneerde artikelen van textiel, excl. kleding	17.4	707	176	685	180	159	174
w.o.							
vitrages, gordijnen, rolgordijnen en valletjes, geweven	17.40.15.50	132	31	166	32	41	.
dekbedden en andere textielwaren, niet gevuld met veren of dons, excl. slaapzakken en matrassen	17.40.24.99	82	18	77	25	18	15
geconfectioneerde artikelen, zoals zwemgordels, -vesten, dweilen, vaatdoeken e.d. van brei- of haakwerk	17.40.25.90	99	23	115	30	27	34
Vloerkleden en tapijt	17.51	1697	446	1797	453	480	490
w.o.							
geweven tapijt, incl. handgeweven	17.51.12.00	102	27	101	24	27	24
getufte tapijten, incl. tegels	17.51.13.00	1436	375	1530	383	410	424
tapijten van vilt, incl. tegels, excl. gevlokt of getuft	17.51.14.30	x	x	x	x	x	x
tapijten, excl. geweven, geknoopt, getuft of van vilt	17.51.14.90	x	x	x	x	x	x
Koord, bindgaren, touw en netten	17.52	18	4	30	8	6	6
Gebonden textielvlies en artikelen van gebonden textielvlies, excl. kleding	17.53	503	128	587	157	132	139
Textielproducten, excl. garens, weefsels, geconfect. art., vloerbedekking, touw, netten, (art. van) gebonden textiel, kleding, gebreide, gehaakte stoffen en artikelen	17.54	337	86	387	96	107	109
w.o.							
beklede weefsels	17.54.37.00	96	26	119	27	36	31
Gebreide en gehaakte stoffen	17.6	72	17	67	17	17	19
w.o.							
brei- en haakwerk, a/h stuk, excl. pool brei- en haakwerk en excl. gordijnen en vitrages van kunstmatige en synthetische vezels	17.60.12.90	x	x	x	x	x	x
Gebreide en gehaakte artikelen	17.7	151	39	138	33	39	35
w.o.							
truien, jumpers, pullovers en slipovers voor dames/meisjes, van synthetische of kunstmatige vezels, excl. hemdtruien (sous-pulls)	17.72.10.72	89	19	x	x	x	x
Kleding; bont	18	869	210	865	243	201	207
w.v.							
Kleding van leer	18.1	x	x	x	x	x	.
Werkkleding	18.21	x	x	x	x	x	x
w.o.							
werk- en bedrijfskleding voor heren/jongens, van katoen, excl. ensembles, jasjes, blazers, lange broeken en overalls	18.21.30.11	28	7	x	x	x	-
Bovenkleding	18.22	299	71	302	87	67	.
w.o.							
lange broeken voor heren/jongens, van weefsels van synthetische garens, excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.24.46	42	11	40	11	9	-
anoraks en blousons voor dames/meisjes, van weefsels van katoen	18.22.31.21	x	x	x	x	x	x
anoraks en blousons voor dames/meisjes, van weefsels van synthetische of kunstmatige garens	18.22.31.25	x	x	x	x	x	.
blazers en andere jasjes voor dames/meisjes, van textielweefsels, excl. van wol, fijn haar of katoen	18.22.33.39	6	2	4	1	1	.
japonnen voor dames/meisjes, van katoenen weefsels	18.22.34.71	12	x	9	2	x	3
japonnen voor dames/meisjes, van weefsels van synthetische garens	18.22.34.76	13	3	18	5	4	-
rokken en broekrokken voor dames/meisjes, van weefsels van katoen	18.22.34.81	x	x	11	2	x	.
rokken en broekrokken voor dames/meisjes, van weefsels van synthetische garens	18.22.34.86	3	1	4	1	1	-
lange broeken voor dames/meisjes, van weefsels van katoen, excl. van denim of corduroy, ook excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.35.43	30	6	36	10	8	.
lange broeken voor dames/meisjes, van synth. weefsels, excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.35.46	13	5	10	2	3	.
Onderkleding	18.23	224	54	211	53	50	53
w.o.							
overhemden voor heren/jongens, van brei- of haakwerk	18.23.11.10	5	x	x	x	x	x
slips- en onderbroeken voor heren/jongens, van brei- of haakwerk	18.23.12.20	20	5	18	4	5	6
blouses en hemdblouses voor dames/meisjes, van brei- of haakwerk	18.23.13.10	30	8	20	4	4	5
slips en onderbroeken voor dames/meisjes, van brei- of haakwerk	18.23.14.20	56	13	56	12	14	13
blouses en hemdblouses voor dames/meisjes, van synthetische of kunstm. garens	18.23.23.15	10	2	6	3	1	1
t-shirts, van brei- of haakwerk, van katoen	18.23.30.30	33	x	32	10	x	1

Tabel 3.3 (slot)
Industriële verkopen: producten van textiel of leder

		1999	2000			2001
	Code	4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾	
mln gld						
Ov. kleding en toebehoren, excl. werk-, boven-, onder-, nachtkleding en kleding van leer	18.24	173	39	174	55	37
w.o.						
babykleding van brei- of haakwerk	18.24.11.00	x	x	x	x	x
zwemkleding voor dames/meisjes van brei of haakwerk	18.24.12.50	29	x	x	x	x
kledingtoebehoren, zoals koppels, moffen, mouwbeschermers, etiketten, insignes, van geweven stoffen, excl. zakdoeken, sjaals, dassen, handschoenen	18.24.23.93	40	x	36	9	8
Leder en lederwaren	19	537	131	540	147	135
w.v.						
Leder	19.1	238	57	217	55	60
w.o.						
gesplit leder van runderen, zonder natuurlijke nerf, na het looien verder bewerkt	19.10.20.50	x	x	x	x	x
leder van runderen, zonder natuurlijke nerf, na het looien verder bewerkt	19.10.20.70	x	x	x	x	.
Reiskoffers, handtassen e.d.; zadel- en tuigmakerswerk	19.2	46	13	40	8	12
w.o.						
handtassen	19.20.12.20	x	x	x	x	x
kleinlederwaren, die gewoonlijk in de zak of in de handtas worden meegedragen, zoals portefeuilles, etuis, kokers	19.20.12.30	15	6	14	3	5
Schoeisel	19.3	253	60	282	84	63
w.o.						
wandelschoenen, bovendeel leder, voor heren, binnenzoolengte groter dan of gelijk aan 24 cm	19.30.13.51	75	22	80	20	20
wandelschoenen, bovendeel leder, voor dames, binnenzoolengte groter dan of gelijk aan 24 cm	19.30.13.52	42	6	45	12	9

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Papier- en grafische industrie

Het volume van de gemiddelde dagproductie is het tweede kwartaal van 2001 met 3% afgenomen ten opzichte van het tweede kwartaal van 2000. De productie blijft in juni 2001 stabiel ten opzichte van het jaar ervoor. De omzet is weliswaar 5% hoger, maar de prijsontwikkeling is nagenoeg gelijk. De bedrijvigheid is van juni op juli fors omlaag gegaan. Orderontvangsten en orderpositie blijven stabiel of dalen licht, maar het oordeel van de ondernemers hierover is nog steeds zeer negatief. De ondernemers en dan met name die in de grafische industrie verwachten wel een forse toename van de bedrijvigheid.

Volume dagproductie tweede kwartaal lager

De omzet op de binnenlandse markt ligt in juni 2001 bijna 6% hoger dan in juni 2000. Op de buitenlandse markt is de omzet in diezelfde periode met 2,5%, toegenomen. De totale omzet komt hierdoor per saldo 5% hoger uit.

De afzetprijzen nemen over dezelfde periode met ruim 4% toe, waarbij de prijzen op de binnenlandse markt met bijna 5% nog het hardst stijgen. Hiermee komt het volume van de gemiddelde dagomzet slechts 0,7% hoger uit. De verbruiksprijzen stijgen met bijna 3% en de importprijzen met bijna 2%.

De omzettoename van bijna 3% over het gehele tweede kwartaal van 2001 ten opzichte van een jaar eerder, blijft achter bij de prijsontwikkeling van 5%. Het volume van de gemiddelde dagproductie neemt in het tweede kwartaal dan ook af met 3%.

Bedrijvigheid fors lager

De bedrijvigheid in de papier- en grafische industrie is in juli 2001 fors afgenomen ten opzichte van die in juni, zo blijkt uit de Conjunctuurtest. De afname in de bedrijvigheid lijkt vooral gevoed door een lichte afname in de orderportefeuille tegenover stabiele orderontvangsten. Over de orderontvangsten blijven de ondernemers negatief gestemd. Gecorrigeerd voor seizoensinvloeden is er sprake van slechts een lichte daling van de bedrijvigheid bij een toename van de orderontvangsten. Toch is de orderportefeuille gecorrigeerd voor het seizoen 1,5 indexpunt lager. Het oordeel hierover is dan ook nog negatiever dan in juni.

1. Papierindustrie

In juni 2001 is de omzet met bijna 4% toegenomen ten opzichte van juni 2000. Omdat de afzetprijzen 1% minder zijn gestegen neemt het volume van de gemiddelde dagomzet met 1% toe. Gunstig is de daling van de importprijzen met ruim 2%.

Uit de Conjunctuurtest van juli 2001 blijkt dat de ondernemers de bedrijvigheid in de papierindustrie licht hebben verlaagd ten opzichte van de maand ervoor. De orderontvangsten zijn fors gedaald, fors er dan normaal voor de tijd van het jaar. De ondernemers blijven hierover negatief, hoewel er een lichte verbetering is te zien in vergelijking met hun oordeel in juni.

De hoeveelheid werk in voorraad is verminderd. Mede hierdoor geven de ondernemers in de papierindustrie een pessimistisch oordeel over de orderpositie. Het oordeel blijft ver achter bij het gemiddelde niveau in 2000.

Ongeveer driekwart van de ondernemers vindt dat de voorraden normaal zijn. Overigens is één op de vier ondernemers van mening dat de voorraden te groot zijn. Dit aantal neemt de laatste maanden licht toe.

2. Grafische industrie

De omzet is in juni 2001 bijna 6% hoger dan een jaar eerder. Dit is met name te danken aan de bijna 9% gestegen buitenlandse omzet. De volumeontwikkeling van de buitenlandse omzet is met 5% gunstiger dan de lichte daling op de binnenlandse markt.

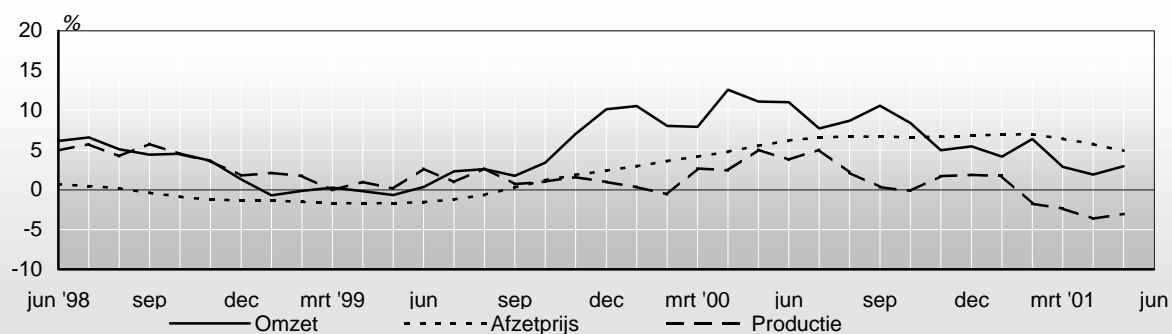
Uit de Conjunctuurtest van juli 2001 blijkt dat de ondernemers de bedrijvigheid in de grafische industrie fors hebben verlaagd ten opzichte van juni 2001. Deze flinke afname in de bedrijvigheid had op basis van het gangbare seizoenspatroon verwacht mogen worden. De orderontvangsten zijn licht toegenomen, wat geheel op het conto van de buitenlandse orderontvangsten geschreven kan worden. De hoeveelheid werk in voorraad is in de grafische industrie nagenoeg stabiel gebleven. Gecorrigeerd voor seizoensinvloeden is er echter een afname van de hoeveelheid werk in voorraad. De index van de orderpositie daalt dan namelijk met bijna 2 indexpunten. Hierover en over de orderontvangsten zijn de ondernemers dan ook nog steeds niet te spreken. Tevens geven nagenoeg alle ondernemers aan dat de voorraadpositie normaal is.

Verwachtingen

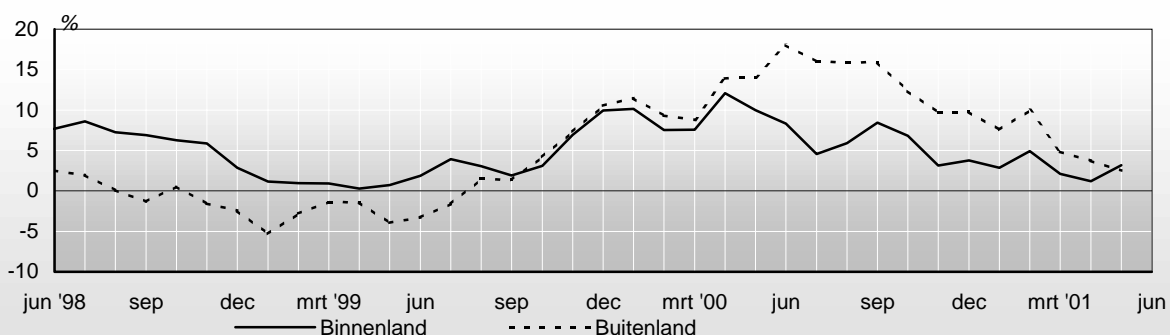
Ondernemers in de papier- en grafische industrie verwachten een forse toename in de productie bij stabiele afzetprijzen voor augustus tot en met oktober 2001. In de papierindustrie verwachten de ondernemers een gelijkblijvende bedrijvigheid bij dalende verkoopprijzen. In de grafische industrie verwachten de ondernemers een zeer forse toename in de productie. Doorgaans liggen de verwachtingen in de grafische industrie ten aanzien van de productie in deze periode op een iets lager niveau. Verder rekenen de ondernemers in de papierindustrie op stabiele verkoopprijzen.

Hoewel de ondernemers in juni nog een toename van de productiebelemmeringen hebben gemeld als gevolg van een tekort aan arbeidskrachten, verwachten ze voor juli tot en met december geen toename van de personeelssterkte. De nog steeds aanwezige krapte op de arbeidsmarkt zal hier mede debet aan zijn.

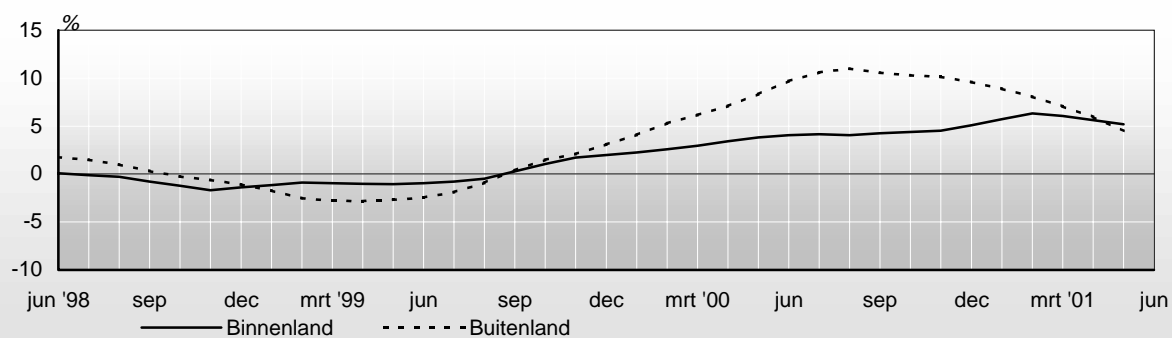
Omzet, afzetprijs en productie

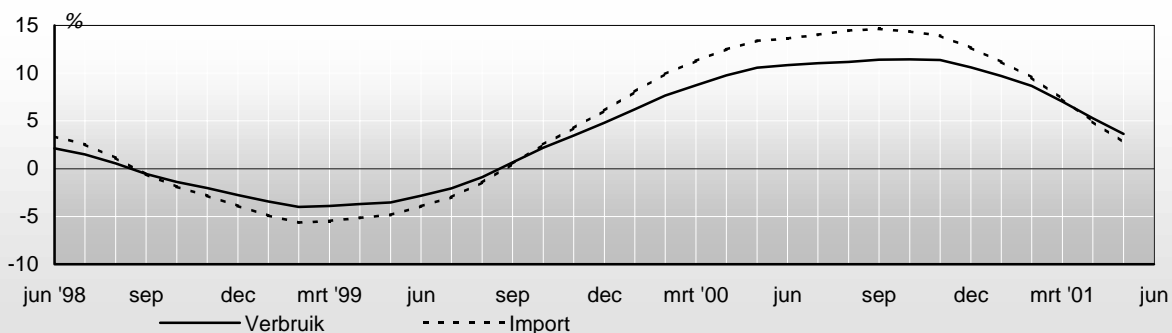
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 4.1

Kerngegevens: Papier- en grafische industrie

Kerngegevens: Papier- en grafische industrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Ontwik- keling ¹⁾	
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei		jun.
1995=100													
Omzet (waarde)		113,4	122,3	123,0	119,8	121,6	126,5	131,2	122,8	118,3	132,4	128,9	5,0
binnenland		112,6	119,7	121,4	115,7	117,7	125,2	129,6	120,6	117,4	130,4	127,8	5,9
buitenland		115,6	129,4	127,1	130,4	131,9	130,2	135,5	128,7	120,7	137,9	131,9	2,5
Ontvangen orders (waarde)		111,2	123,8	127,7	121,3	132,0	131,4	136,7	128,7	120,4	137,1	136,5	6,1
binnenland		100,4	110,3	114,7	106,1	117,8	120,6	123,6	114,8	111,5	126,7	123,6	7,7
buitenland		121,8	137,1	140,5	136,2	146,0	141,9	149,6	142,4	129,2	147,4	149,2	4,8
Afzetprijs		95,8	101,2	100,4	102,1	105,6	105,4	100,4	101,0	105,5	105,4	105,2	4,2
binnenland		96,2	99,8	99,5	100,1	104,6	104,6	99,6	99,7	104,7	104,7	104,6	4,9
buitenland		95,1	103,4	102,0	105,4	107,3	106,5	101,8	103,0	106,8	106,5	106,3	3,2
Verbruiksprijs		91,3	100,7	99,6	102,0	105,0	103,3	99,8	99,9	103,6	103,4	102,8	2,9
import		90,9	102,7	101,3	104,8	106,7	104,1	101,6	101,5	104,6	104,2	103,4	1,9
Productie (volume gemiddelde dag)		112,7	115,1	122,4	108,4	105,1	118,7	117,2	127,7	117,7	111,3	127,2	-0,4
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		112,8	115,6	118,9	114,8	109,9	-0,7
Aantal bedrijven ²⁾	1000	7,9	7,9										
Uitgesproken faillissementen	1	69	62	13	25	
Aantal werkdagen	1	256	254	61	65	64	61	22	20	19	22	20	
Energieverbruik	PJ	42	44	11	10	

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 4.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Papier- en grafische industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2) 1999	2000	2000			2001		2000		2001		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		10	6	-2	19	-3	-1	1	-20	1	-4	2	4
binnenlandse markt		11	7	-7	24	5	2	3	-26	3	1	-6	8
buitenlandse markt		8	3	14	-1	-18	-9	-9	0	-10	-25	4	-8
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	8	-4	7	14	-1	6	-34	-34	-2	-19	8
Bezettingsgraad ³⁾	%	85,1	85,3	84,1	84,8	86,0	86,5	86,9					86,1
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	75	76	71	77	76	81	72					77
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	12	7	15	4	4	12	16					9
tekort aan arbeid	%	7	10	7	12	12	3	9					9
te geringe productiecapaciteit	%	1	2	3	2	0	0	2					1
overige belemmeringen	%	5	5	4	5	8	4	1					5
Orderpositie	⁴⁾	89,5	100,8	101,5	102,1	99,9	97,1	97,1	100,0	101,0	97,5	97,1	98,7
Beoordelingen:													
orderontvangst		-5	-3	-2	1	-9	-13	-15	-18	2	-14	-16	-11
orderpositie totaal		-6	-1	0	3	-4	-13	-19	-3	7	-19	-19	-11
orderpositie buitenland		-6	5	12	10	-10	-17	-22	20	23	-29	-27	-14
productiecapaciteit		3	2	8	2	5	-1	5					3
voorraden gereed product		5	1	-1	1	2	3	2	0	2	2	3	2
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		10	5	-2	22	1	-12	-6					1
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		-5	5	21	15	-2	-23	-27					-9
buiten Europese Unie		-4	4	10	1	6	2	-6					1
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	11	2	21	5	-13	-16					-1
bedrijvigheid komende 3 mnd		12	5	-14	25	-15	14	10	-42	30	25	25	8
verkoopprijs komende 3 mnd		13	20	19	23	9	-12	-10	6	25	-15	0	0
personeelssterkte komende 6 mnd		-2	-1	-12	5	1	12	-1					4
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,5	-0,1	-0,5	0,3	0,1	0,8	0,0					0,3

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 4.3
Industriële verkopen: papier en grafische producten

		1999	2000		2001		
	Code	4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾		
mln gld							
Pulp, papier en kartonwaren	21	10118	2647	11415	2728	2938	2979
w.v.							
<i>Pulp</i>	21.11	x	x	x	x	x	x
<i>Papier en karton</i>	21.12	3756	992	4512	1075	1139	1162
w.o.							
houtvrij grafisch papier en karton, met max. 10% mechanische vezels, met een minimaal gewicht van 150 g/m², ongestreken	21.12.14.50	133	33	148	39	38	42
kraftpapier, ongestreken, met een gewicht van max. 150 g/m², excl. gecrept, geplisseerd of voor kraftliner of grote zakken	21.12.23.33	113	26	113	26	30	.
papier en karton, vervaardigd uit oud papier, met een gewicht van minimaal 225 g/m², ongestreken, excl. testliner	21.12.30.85	743	198	877	205	224	227
papier en karton, met een deklaag van kunststof, gebleekt, gewicht groter dan 150 g/m², excl. deklaag van kleefmiddelen	21.12.56.55	52	x	x	x	x	x
<i>Gegolfd papier en golfkarton en verpakkingsmateriaal van papier en karton</i>	21.21	3136	795	3362	781	880	881
w.o.							
gegolfd papier en gegolfd karton, ook indien geperforeerd	21.21.11.00	263	54	322	70	84	88
zakken van verpakkingspapier of -karton, met een bodembreedte van minder dan 40 cm, incl. puntzakken	21.21.12.50	89	22	85	22	x	x
dozen van gegolfd papier of van gegolfd karton	21.21.13.00	947	258	1089	255	288	298
vouwdozen van verpakkingskarton, excl. van gegolfd papier of karton	21.21.14.00	1273	315	1311	305	323	320
verpakkingsmiddelen, incl. bussen, vaten en kernen van composietmat., zachte verpakkingsmidd. en hoezen voor grammofonplaten, excl. vouwdozen en zakken	21.21.15.30	459	117	425	99	123	115
<i>Huishoudelijke en sanitaire papierwaren</i>	21.22	1118	306	1295	310	344	347
w.o.							
toilet papier	21.22.11.10	x	x	x	x	x	x
keukenrollen, handdoeken van papier of cellulosewatten	21.22.11.35	x	x	x	x	x	x
luiers, inlegluiers, onderleggers voor zieken, artikelen voor incontinentie van papier, cellulosewatten of vliezen van cellulosewatten	21.22.12.30	628	182	769	186	208	211
<i>Kantoorbenodigdheden van papier</i>	21.23	785	214	852	208	223	227
w.o.							
enveloppen	21.23.12.30	409	110	418	110	110	115
postbladen, brief- en correspondentiekaarten van papier, excl. prentbriefkaarten	21.23.12.50	9	2	7	1	2	.
assortimenten van papierwaren voor correspondentie in dozen	21.23.12.70	x	x	x	x	x	.
<i>Behangsel papier</i>	21.24	x	x	x	x	x	x
<i>Papier- en kartonwaren, excl. verpakkingsmateriaal, sanitaire- en huishoudelijke papierwaren, kantoorbenodigdheden, behangsel papier, golfpapier en -karton</i>	21.25	1144	295	1222	305	312	317
w.o.							
bedrukte etiketten van papier of karton, zelfklevend	21.25.12.35	540	139	520	130	129	135
klossen, hulzen en dergelijke artikelen van papier of karton, voor het opwinden van textielgarens	21.25.14.30	61	15	72	18	18	18
bierviltjes en andere artikelen van papier of karton, zoals kartonnen strippen voor kleerhangers, staatjes van papier voor mondstukken voor sigaretten	21.25.14.90	96	27	125	33	31	33
Drukwerk en opgenomen media	22	20142	5690	20869	4828	5708	4686
w.v.							
<i>Boeken, couranten en dergelijk drukwerk</i>	22.1	10763	2911	11454	2620	3031	2473
w.o.							
boeken, brochures en dergelijk drukwerk, in losse vellen	22.11.10.00	442	144	498	100	163	101
schoolboeken	22.11.20.10	524	41	617	81	60	86
kinderboeken, excl. prentenalbums, -boeken, teken- of kleurboeken	22.11.20.20	90	36	106	21	35	20
letterkundige boeken	22.11.20.30	59	20	88	20	24	.
sociale en menswetenschappelijke boeken	22.11.20.40	x	30	145	x	45	38
natuurwetenschappelijke en technologische boeken	22.11.20.50	123	29	113	23	32	30
boeken, brochures en dergelijk drukwerk, zoals telefoon- en adresboeken, telex- en telefaxgidsen, beroeps- en exportgidsen, fotoboeken en plaatwerken	22.11.20.60	575	179	600	83	186	120
dagbladen en tijdschriften, vier of meer keer per week verschijnend	22.12.10.00	3915	1055	4184	1045	1087	987
dagbladen en tijdschriften, minder dan vier keer per week verschijnend	22.13.10.00	4481	1232	4635	1102	1246	971
prentbriefkaarten en andere gedrukte briefkaarten	22.15.11.30	x	x	x	x	x	x
gedrukte kaarten met persoonl. wensen of mededelingen, al dan niet met enveloppe	22.15.11.50	55	x	x	x	28	.
kalenders van alle soorten, gedrukt, incl. kalenderblokken	22.15.13.50	x	x	x	0	x	x
<i>Drukkerijen en diensten in verband met drukkerijen</i>	22.2	7969	2323	8125	1926	2252	1944
w.o.							
drukken van dagbladen en tijdschriften, vier of meer keer per week verschijnend	22.21.10.00	249	64	291	64	79	82
waardepapieren, w.o. nieuwe postzegels, gezegeld papier; cheques, bankbiljetten, aandelen e.d.	22.22.11.00	166	61	160	30	43	.
handelscatalogi	22.22.12.30	214	68	223	52	58	72
reclamedrukwerk zoals brochures, folders, reisgidsen, sales promotionmateriaal, excl. handelscatalogi	22.22.12.50	2260	684	2432	576	687	573
drukwerk zoals handelsformulieren, vergunningen, reisbiljetten, toegangskaarten en familiedrukwerk, excl. kettlingformulieren en reclamedrukwerk	22.22.13.00	994	251	923	218	258	215
opbergmappen, mappen en banden, omslagen voor dossiers, van papier en karton	22.22.20.50	132	33	144	36	37	36
onderleggers, boekomslagen en andere bedrukte papierwaren	22.22.20.90	9	3	9	3	3	.
drukken van boeken, brochures (geen reclame), jaarverslagen e.d. drukwerk, prentenalbums, prenten-, teken- en kleurboeken, geschreven of gedrukte muziek	22.22.31.00	587	184	625	143	176	160
drukken van dagbladen en tijdschriften, minder dan vier keer per week verschijnend	22.22.32.20	1601	485	1583	387	432	355
drukken van cartografische en topografische werken van alle soorten	22.22.32.30	2	x	1	0	x	x
drukken van alle soorten kalenders, incl. kalenderblokken	22.22.32.50	29	15	27	2	17	.
drukken van prenten, posters, gravures en foto's	22.22.32.70	31	9	34	8	9	8

Tabel 4.3 (slot)
Industriële verkopen: papier en grafische producten

		1999		2000		2001	
	Code	4e kw.		1e kw.		4e kw.	1e kw. ¹⁾
mln gld							
Drukkerijen en diensten in verband met drukkerijen (vervolg)	22.2						
w.o.							
afwerken van boeken en dergelijke artikelen (vouwen, lijmen, snijden, inbinden e.d.)	22.23.10.10	193	56	208	49	54	46
afwerken van brochures, tijdschriften, catalogi, reclamemateriaal, prospectussen, e.d. (vouwen, lijmen, snijden, inbinden e.d.)	22.23.10.30	275	77	244	59	67	58
drukletters, clichés, drukplaten, drukcilinders en dergelijke	22.24.20.00	268	71	263	64	68	63
Reproductie van opgenomen media	22.3	1410	456	1290	282	425	269
w.o.							
reproductie van magneetbanden voor geluid, breedte max. 4 mm	22.31.10.30	86	29	59	13	18	10
reproductie van compact discs	22.31.10.70	853	288	825	183	282	.
gereproduceerde magneetbanden voor video (breedte meer dan 6,5 mm)	22.32.10.50	x	x	x	x	x	x

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

Het volume van de gemiddelde dagproductie is in juni 2001 onveranderd gebleven ten opzichte van het volume van 2000. In juli 2001 is de bedrijvigheid ten opzichte van de vorige maand licht toegenomen, terwijl deze in april, mei en juni telkens afnam. De binnenlandse orderontvangst is in juli 2001 ten opzichte van juni 2001 zeer fors afgenomen. Ook de buitenlandse orderontvangst nam af, maar niet meer dan gebruikelijk is voor de tijd van het jaar. De index van de orderpositie is opnieuw iets verslechterd. Ondernemers verwachten voor augustus tot en met oktober 2001 een lichte daling van de verkoopprijzen. Voor de bedrijvigheid verwacht men juist weer een lichte toename.

Volume gemiddelde dagomzet daalt

In juni 2001 is het volume van de gemiddelde dagomzet in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie met ruim 1,5% gedaald ten opzichte van juni 2000. Het volume van de gemiddelde dagomzet vermindert in de genoemde periode op de binnenlandse markt met bijna 9%. Op de buitenlandse markt is dit omzetvolume daarentegen met 1,5% toegenomen.

De omzet ligt in juni 2001 bijna 2% hoger dan een jaar eerder. Op de binnenlandse markt is de omzet met bijna 3% gedaald, terwijl de verkopen op de buitenlandse markt met ruim 4% toenemen.

De afzetprijzen in juni 2001 liggen bijna 4% hoger dan in juni 2000. Deze prijsstijging is voor de binnenlandse markt ongeveer 6,5%. Op de buitenlandse markt zijn deze prijzen in diezelfde periode met bijna 3% gestegen. De verbruiksprijzen zijn in juni 2001 met 4% toegenomen. Vergeleken met juni 2000 stijgen de importprijzen met ruim 1%.

Iets hogere bedrijvigheid en minder orders

De bedrijvigheid in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie is in juli 2001 licht toegenomen ten opzichte van een maand eerder. In de drie maanden hiervoor is telkens een afname vastgesteld.

De binnenlandse orderontvangst is zowel in juni als in juli 2001 zeer fors gedaald ten opzichte van een maand eerder. De buitenlandse orderontvangst is vooral in juni sterk gedaald. In juli 2001 is deze orderontvangst weliswaar ook gedaald maar dit is gebruikelijk gezien de tijd van het jaar.

Uit de Conjunctuurtest blijkt verder dat de seizoensgecorrigeerde index voor de orderpositie daalt met 1,2 punt tot 96,3. De ondernemers in de branche zijn nagenoeg onveranderd ontevreden over deze orderpositie. Ze beoordelen echter de buitenlandse orderpositie wel als licht verbeterd.

1. Chemische industrie

In de chemische industrie is de bedrijvigheid in de maanden april, mei en juni 2001 steeds fors afgenomen. In de maand juli is echter weer een lichte toename te zien.

Opvallend zijn de grote verschillen tussen de binnenlandse en buitenlandse orderontvangsten in juli 2001. De seizoensgecorrigeerde cijfers geven een afname aan van de binnenlandse orderontvangst en een toename van de orders uit het buitenland.

Doordat in de chemie de orderontvangst maar licht verbetert, zijn de ondernemers nog steeds niet tevreden. Ook de orderpositie van de buitenlandse markt wordt als verbeterd beschouwd, maar van een algehele optimistische stemming is geen sprake.

2. Kunststofverwerkende industrie

In de kunststofverwerkende industrie is in juli 2001 de bedrijvigheid licht afgenomen ten opzichte van een maand eerder. Deze afname is overigens gebruikelijk gezien de tijd van het jaar.

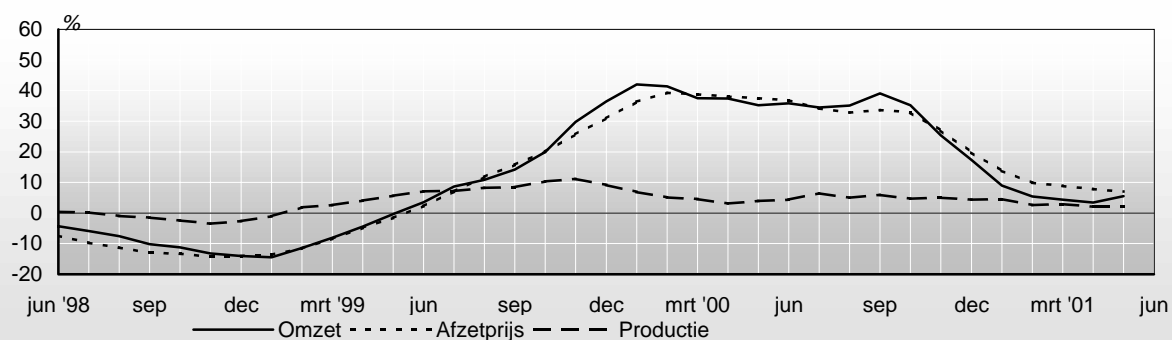
De orderontvangsten zijn op de binnenlandse en buitenlandse markt in juli 2001 zeer fors afgenomen. Mede doordat de ondernemers in de kunststofverwerkende industrie de orderontvangst sterk zien verminderen, beoordelen ook zij de orderontvangst en orderpositie als sterk verslechterd. Ook de voorraden gereed product zijn hier licht toegenomen. Veel ondernemers vinden hun voorraad te groot.

Verwachtingen

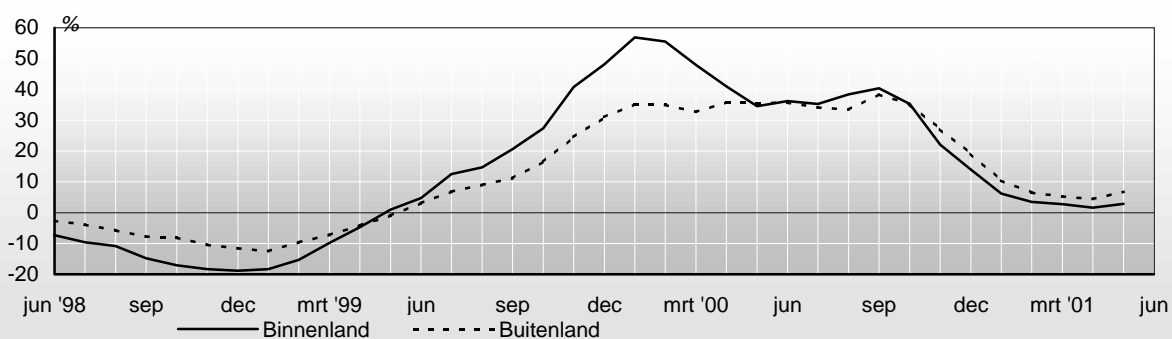
De ondernemers in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie verwachten in het derde kwartaal van 2001 iets minder te kunnen afzetten in het buitenland. Verder verwacht men in de maanden augustus, september en oktober iets lagere verkoopprijzen en een lichte toename van de bedrijvigheid. Voor de tweede helft van 2001 verwachten de ondernemers iets minder (-0,3%) personeel nodig te hebben.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

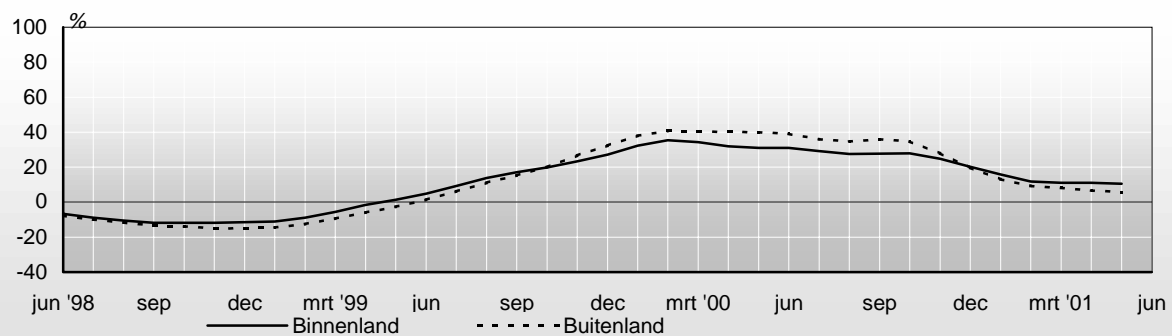
Omzet, afzetprijs en productie

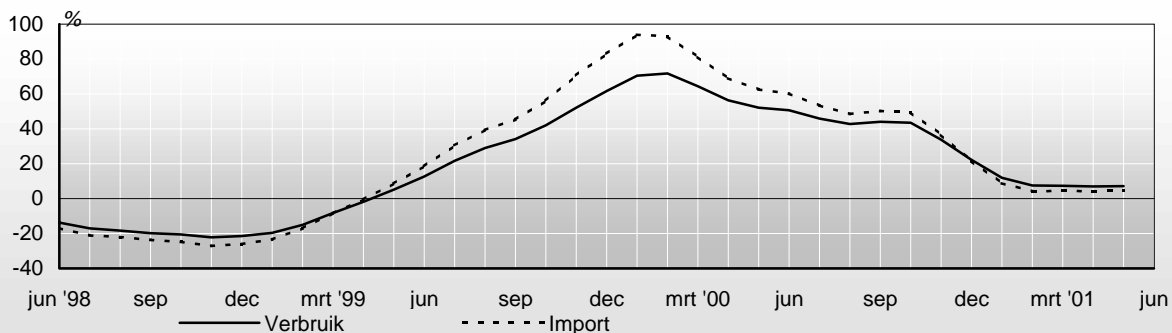
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 5.1

Kerngegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

Kerngegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Ontwik- keling ¹⁾	
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei		jun.
1995=100													
Omzet (waarde)		120,7	161,2	157,0	166,3	157,7	165,2	164,5	165,0	158,0	169,6	168,1	1,9
binnenland		121,1	164,6	156,9	173,7	158,6	160,8	162,0	164,9	159,2	163,0	160,3	-2,8
buitenland		120,5	159,6	157,1	162,5	157,3	167,4	165,8	165,0	157,3	172,9	172,0	4,2
Afzetprijs		104,9	140,3	136,7	145,1	141,6	146,2	138,1	140,4	144,2	148,8	145,6	3,7
binnenland		108,0	139,7	134,9	144,0	145,0	149,1	135,3	139,2	147,2	152,1	148,1	6,4
buitenland		103,8	140,5	137,3	145,6	140,3	145,1	139,1	140,8	143,1	147,7	144,7	2,7
Verbruiksprijs		112,4	166,1	158,1	173,0	163,5	169,1	161,0	165,8	161,4	173,5	172,5	4,0
import		116,0	180,9	171,9	189,2	171,7	179,6	176,1	182,5	168,8	185,2	184,7	1,2
Productie (volume gemiddelde dag)		106,2	111,3	114,4	109,4	113,4	116,7	110,7	122,1	115,8	112,3	122,2	0,1
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		106,3	111,3	111,4	111,8	111,9	1,5
Aantal bedrijven ²⁾	1000	2,2	2,2										
Uitgesproken faillissementen	1	25	28	6	6	.	.						
Aantal werkdagen	1	256	254	61	65	64	61	22	20	19	22	20	
Energieverbruik	PJ	823	847	200	219	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 5.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Gemidd.	
		1999	2000	2000		2001		2000		2001		laatste 12 mnd.	
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.		jul.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		7	6	7	-5	1	5	-8	-3	-13	-26	-21	-3
binnenlandse markt		7	5	15	-7	-8	5	4	29	-25	-24	-38	-3
buitenlandse markt		7	6	4	-6	4	3	-13	-14	-11	-25	-11	-3
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	5	2	8	1	7	-13	0	6	-13	7	1
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,9	84,9	84,1	84,5	85,0	85,6	85,1					85,0
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	83	79	76	79	83	85	82					82
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	8	5	5	5	4	8	13					8
tekort aan arbeid	%	4	6	6	5	4	3	3					4
te geringe productiecapaciteit	%	2	4	5	3	4	0	0					2
overige belemmeringen	%	4	7	8	8	5	4	2					5
Orderpositie	⁴⁾	98,3	100,0	100,1	100,1	100,5	100,1	98,2	100,0	99,8	97,9	96,7	99,5
Beoordelingen:													
orderontvangst		-2	1	2	0	-1	-5	-12	2	0	-15	-14	-6
orderpositie totaal		-3	5	4	5	7	-1	-11	7	3	-13	-12	-1
orderpositie buitenland		-2	8	10	10	7	-1	-10	12	8	-15	-12	0
productiecapaciteit		3	-6	-9	-5	-5	2	5					-1
voorraden gereed product		4	-3	-6	-1	-3	5	6	-8	-3	6	8	3
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		-2	-5	-7	-13	1	-7	-4					-6
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		1	3	0	4	9	0	-9					1
buiten Europese Unie		0	5	2	8	7	2	-6					3
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	13	17	11	13	2	-5					5
bedrijvigheid komende 3 mnd		6	8	11	13	5	6	1	11	19	1	5	5
verkoopprijs komende 3 mnd		8	19	23	16	19	8	-12	22	17	-24	-5	6
personeelssterkte komende 6 mnd		-12	0	-1	0	1	1	-1					0
toe- of afname personeelssterkte	%	-1,1	-0,4	-0,4	-0,3	-0,2	0,3	-0,3					-0,1

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 5.3
Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

		1999		2000		2001	
	Code	4e kw.		1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾	
mln gld							
Chemische producten en synthetische of kunstmatige vezels	24	56010	15389	69042	16333	18078	17732
w.v.							
<i>Basischemicaliën</i>	24.1	32556	9215	44055	10446	11703	11452
w.o.							
<i>Industriële gassen</i>	24.11	400	105	499	118	129	133
<i>Kleurstoffen en pigmenten</i>	24.12	781	195	831	225	182	210
w.o.							
kleur- en verfstoffen, preparaten en luminoforen, excl. op basis van titaanoxide, of chroom- of cadmiumverbindingen	24.12.24.70	175	39	176	51	38	49
<i>Anorganische chemische basisproducten, excl. industriële gassen, kleur- en verfstoffen</i>	24.13	2003	513	2046	520	512	529
w.o.							
fosforzuur en polyfosforzuren	24.13.14.55	233	x	x	x	x	.
<i>Organische chemische basisproducten</i>	24.14	13981	4299	21306	4818	5857	5445
w.o.							
cycloalkanen, cycloalkenen en cycloterpenen, excl. cyclohexaan	24.14.12.15	122	29	121	28	35	35
benzeen, zuiverheid minstens 95 gew. perc.	24.14.12.23	419	159	808	177	237	212
esters van azijnzuur, excl. ethyl- en vinylacetaat	24.14.32.19	60	16	72	16	19	21
mono-, di-, trichloorazijnzuur, propion-, boter-, valeriaanzuur en zouten of esters daarvan	24.14.32.20	137	x	147	x	39	43
verzadigde eenw. acyclische carbonzuren, incl. zouten en esters daarvan, excl. miere-, azijn-, propion-, boter-, valeriaan-, palmitine- en stearinezuur	24.14.32.80	x	x	147	x	x	.
carbonzuren met andere zuurstofhoudende groepen en derivaten daarvan, excl. citroenzuur en derivaten daarvan	24.14.34.75	232	69	285	72	72	.
aminoverbindingen met zuurstofhoudende groepen, excl. aminoalcoholen, lysine en glutaminezuur	24.14.42.90	280	66	280	75	66	65
acyclische ethers en halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan, excl. diethylether	24.14.63.19	x	x	x	x	x	x
2,2'-oxydiethanol (diëthyleenglycol)	24.14.63.33	63	20	117	21	x	25
etheralcoholen en halogeen-, sulfo-, nitro- en nitosoderivaten daarvan, excl. diëthyleenglycol	24.14.63.39	271	77	325	76	89	93
olie en andere olieproducten, uit de distillatie van steenkoolteer, excl. benzeen, toluen, xyleen, naftaleen, creosootolie en mengsels van aromaten	24.14.73.67	113	37	150	45	35	42
<i>Kunstmeststoffen en stikstofverbindingen</i>	24.15	1786	416	2378	577	637	704
w.o.							
ammoniak, watervrij (100% N)	24.15.10.75	260	74	458	102	107	124
meststoffen van dierlijke of van plantaardige oorsprong	24.15.60.00	x	x	-	-	-	-
meststoffen met stikstof, fosfor en kalium, met meer dan 10 gewichtspercenten stikstof (100% effectieve stof)	24.15.80.23	230	54	251	84	74	.
<i>Kunststoffen in primaire vormen</i>	24.16	13210	3596	16672	4098	4309	4358
w.o.							
copolymeren van styreen en acrylonitril (SAN), in primaire vormen	24.16.20.50	x	x	x	x	x	x
copolymeren van acrylonitril, butadiëen en styreen (ABS), in primaire vormen	24.16.20.70	391	101	432	109	113	116
polymeren van stureen, in primaire vormen, excl. polystyreen, SAN en ABS	24.16.20.90	388	100	387	95	110	167
polyethyleenglycolen en andere polyetheralcoholen, in primaire vormen	24.16.40.15	815	232	845	221	209	228
verzadigde polyesters n.e.g., in primaire vormen	24.16.40.90	593	159	671	176	168	149
acrylpolymere, in primaire vormen, excl. polymethylmethacrylaat	24.16.53.90	449	105	519	125	126	143
polyamide-6, -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 of -6,12, in primaire vormen	24.16.54.50	497	x	x	126	x	x
polyamiden in primaire vormen, excl. polyamide-6, -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 of -6,12	24.16.54.90	201	46	172	62	x	.
polyurethanen in primaire vormen	24.16.56.70	x	x	x	x	x	x
<i>Synthetische rubber in primaire vormen</i>	24.17	395	90	x	91	x	x
<i>Verdelingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw</i>	24.2	455	92	443	126	82	89
<i>Verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek</i>	24.3	3645	908	3626	900	880	896
w.o.							
verf en vernis op basis van acryl- of vinylpolymeren, in waterige systemen	24.30.11.50	397	97	428	105	107	100
verf en vernis in waterige systemen, op basis van synthetische polymeren, excl. op basis van acryl- of vinylpolymeren	24.30.11.70	100	23	66	17	15	17
verf en vernis oplossingen van polyesters met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen	24.30.12.29	555	121	495	129	114	122
verf en vernis oplossingen op basis van acryl- of vinylpolymeren, met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen	24.30.12.50	160	44	67	15	17	17
verf en vernis oplossingen op basis van synth. polymeren met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen, excl. op basis van acryl- of vinylpolymeren	24.30.12.90	491	109	542	137	125	133
bereide pigmenten, opacificeermiddelen en verfstoffen, bijv. voor keramiek	24.30.21.30	130	31	126	30	31	30
zwarte drukinkt	24.30.24.50	45	10	45	11	10	12
drukinkt, excl. zwarte drukinkt	24.30.24.70	431	118	483	119	123	122
<i>Farmaceutische grondstoffen</i>	24.41	1307	354	1496	344	383	414
<i>Farmaceutische producten</i>	24.42	9193	2529	9836	2258	2636	2487
w.o.							
geneesmiddelen met penicillinen of streptomycinen in afgemeten hoeveelheden, dan wel opgesteld voor de verkoop in het klein	24.42.11.60	159	45	136	38	40	41
geneesmiddelen met antibiotica, in afgemeten hoeveelheden, dan wel opgesteld voor de verkoop in het klein, excl. met penicillinen of streptomycinen	24.42.11.80	91	24	87	21	26	25
geneesmiddelen zonder antibiotica met hormonen uit de bijnierschors, in afgemeten hoeveelheden, dan wel opgesteld voor de verkoop in het klein	24.42.12.70	x	x	82	19	20	26
geneesmiddelen, niet op basis van penicillinen, hormonen, antibiotica, alkaloiden of provitaminen, opgesteld voor de verkoop in het klein	24.42.13.80	x	x	x	x	x	x
vaccins voor mensen	24.42.21.40	214	59	x	x	x	.

Tabel 5.3 (vervolg)

Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

	Code	1999	2000		2001	
		4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾	
mln gld						
Glycerol, zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen	24.51	1570	412	1529	373	376
w.o.						
niet-ionische organische tensioactieve producten, excl. zeep	24.51.20.50	118	x	x	x	x
was- en reinigingsmiddelen, opgemaakt voor de verkoop in het klein	24.51.32.50	403	98	341	76	86
was- en reinigingsmiddelen, niet opgemaakt voor de verkoop in het klein	24.51.32.70	166	49	159	37	39
preparaten voor het parfumeren van of het neutraliseren van geuren in vertrekken	24.51.41.00	97	28	80	27	17
Parfums en cosmetische artikelen	24.52	552	143	574	128	154
w.o.						
schoonheids- en verzorgingsmiddelen, excl. voor het opmaken van lippen en ogen, de verzorging van handen of voeten, poeder voor cosmetisch gebruik	24.52.15.00	113	29	107	24	27
haarshampoo	24.52.16.30	32	8	41	10	11
haarverzorgingsmiddelen, excl. shampoo, lak, preparaten voor het permanent-haargolven of ontkrullen	24.52.17.00	64	16	75	17	21
Kruit en springstoffen	24.61	x	x	x	x	x
Lijm en gelatine	24.62	526	136	562	139	141
w.o.						
lijmen opgemaakt voor de verkoop in het klein; kleefmiddel opgemaakt voor de verkoop in het klein, verpakking max. 1 kg	24.62.10.70	-	-	-	-	-
Lijm, excl. op basis van caseïne, caseïnaten, albuminen, albuminaten, gelatine, beenderen of zetmeel	24.62.10.95	316	79	343	85	83
Etherische oliën	24.63	823	202	849	206	202
w.o.						
mengsels van reukstoffen voor de voedingsmiddelen- en drankenindustrie	24.63.10.75	594	147	607	149	134
Fotochemische producten	24.64	1812	440	1943	447	451
w.o.						
fotografische film en film voor "direct-klaar fotografie", op rollen, lichtgevoelig en onbelicht	24.64.11.50	x	x	x	x	x
Informatiedragers waarop niets is opgenomen	24.65	x	x	x	x	x
Overige chemische producten, zoals smeermiddelen, dopes, remvloeistof, antivries-preparaten, peptonen, residuen, proteïnestoffen, bereide bindmiddelen, appreteermiddelen, alkylbenzenen	24.66	2363	646	2597	634	655
w.o.						
reageermiddelen van gemengde samenstelling, voor diagnose of laboratorium, incl. geïmpregneerd of bekleed papier	24.66.42.10	105	29	90	24	x
reactie-initiatoren, -versnellers en katalytische preparaten, n.e.g.	24.66.46.60	383	107	420	x	116
chemische producten en preparaten n.e.g., zoals niet-gedoopt lithium, mengsels van aminen uit gedimeriseerde vetzuren met een mol. gew. >250 en <=550	24.66.48.90	-	-	-	-	-
Producten van rubber of kunststof	25	9913	2554	10539	2635	2625
w.v.						
Producten van rubber	25.1	969	278	1047	263	273
w.o.						
gegoten artikelen van niet-geharde ge vulcaniseerde rubber, excl. voor motorvoert.	25.13.73.60	116	35	138	35	36
Platen, vellen, buizen en profielen van kunststof	25.21	3859	977	4177	1018	1039
w.o.						
stijve buizen en slangen van polyethyleen	25.21.21.53	150	33	187	39	43
stijve buizen en slangen van polyvinylchloride	25.21.21.57	292	73	392	95	95
niet-versterkte buizen en slangen van kunststof, verkregen door herschikking of additie, zonder hulpstukken	25.21.22.35	x	x	x	x	x
niet-versterkte buizen en slangen van kunststof, versterkt of op andere wijze gecombineerd met andere stoffen, excl. flexibele met drukweerstand <27,6 Mpa	25.21.22.50	96	24	106	24	30
hulpstukken voor buizen en slangen van kunststof	25.21.22.70	310	73	307	78	70
platen, foliën e.d. van kunststof zonder celstruct., niet versterkt met andere stoffen, van polyethyleen, dikte max. 0,1 mm, niet vezelversterkt	25.21.30.10	496	137	559	146	139
platen, foliën e.d. van polyurethanen met celstructuur	25.21.41.50	341	85	316	82	71
platen, foliën e.d. van kunststoffen, met celstructuur, excl. van polystyreen, polyvinyl-chloride, polyurethanen of geregenereerde cellulose	25.21.41.80	199	52	208	53	51
platen, foliën e.d. van kunststof zonder celstruct., versterkt of gecombineerd, excl. van polymerisatieproducten door herschikking, condensatie of additie	25.21.42.80	121	32	124	31	27
Verpakkingsmateriaal van kunststof	25.22	1892	486	2028	513	496
w.o.						
vuilniszakken, draagtassen en andere zakken van polyethyleen	25.22.11.00	467	114	525	134	130
vuilniszakken, draagtassen en andere zakken van kunststof, excl. van polyethyleen	25.22.12.00	81	20	119	32	30
dozen, bakken, kisten en dergelijke artikelen van kunststof	25.22.13.00	511	136	530	132	125
flessen, flacons en dergelijke artikelen van kunststof, max. 2 l	25.22.14.50	218	54	235	53	58
flessen, flacons en dergelijke artikelen van kunststof, meer dan 2 l	25.22.14.70	62	15	49	14	12
stoppen, deksels en andere sluitingen van kunststof	25.22.15.27	91	23	97	25	23
vaten, containers of pallets voor vervoer, opslag of verpakking van kunststof	25.22.15.40	448	120	464	120	116
Kunststofartikelen voor de bouw	25.23	993	258	1092	281	273
w.o.						
bidets, closetpotten, stortbakken en dergelijke sanitaire artikelen van kunststof	25.23.12.90	x	20	x	x	x
garnituren, beslag en coating van kunststof, om blijvend te worden bevestigd in of op deuren, vensters, trappen, muren en andere delen voor gebouwen	25.23.15.50	80	22	86	22	21
uitrustingsstukken van kunststof voor gebouwen, zoals kabelgoten of rawl- en andere pluggen, excl. garnituren en beslag	25.23.15.90	117	27	91	19	21
geprefabriceerde bouwwerken van kunststof	25.23.20.00	110	33	82	21	21

Tabel 5.3 (slot)

Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

		1999	2000		2001		
	Code	4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾		
mln gld							
Producten van kunststof, excl. platen, vellen, foliën, buizen, profielen, verpakkingsmiddelen en producten voor de bouw	25.24	2200	555	2195	561	544	527
w.o.							
tafelkleden, bakjes voor levensmidd. en andere keuken- en tafelgerei van kunststof	25.24.23.20	197	44	229	54	54	53
huish. en toiletartikelen van kunststof, excl. van geregenereerde cellulose, excl. keuken- of tafelgerei	25.24.23.70	192	42	152	44	34	41
art. van kunststof en van fysisch gewijzigde natuurlijke harsen, niet uit vellen, excl. kleding (toebehoren), beslag voor meubelen, beeldjes, schoolbehoeften	25.24.28.70	829	215	785	207	199	201
onderdelen van kunststof voor optische, fotografische, cinematografische, medische, chirurgische apparaten of voor meet- en precisietoestellen	25.24.90.97	58	16	54	14	13	12

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

Zowel de groei van het volume van de gemiddelde dagproductie als die van het volume van de gemiddelde dagomzet valt in het tweede kwartaal terug. In juli vertonen de bedrijvigheid en de orderontvangst een gebruikelijke daling. Met de orderontvangst alsook de orderpositie zijn de ondernemers niet tevreden. Voor augustus tot en met oktober voorzien ze een stabilisatie van de bedrijvigheid en de afzetprijzen.

Productie stijgt licht

Het volume van de gemiddelde dagproductie van de metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie ligt in de eerste helft van 2001 ruim 2% hoger dan in de eerste zes maanden van vorig jaar. Deze groei is vooral in het eerste kwartaal van dit jaar gerealiseerd. In het eerste kwartaal bedraagt de volumegroei van de gemiddelde dagproductie nog 4% in vergelijking met hetzelfde kwartaal van verleden jaar. In het tweede kwartaal valt de groei terug naar slechts 0,6% als gevolg van de daling van 2% in mei.

Export daalt in mei en juni

In mei en juni van dit jaar is de omzet op de buitenlandse markt lager dan in de overeenkomstige maanden van 2000. Ook het volume van de gemiddelde dagomzet, waarbij de omzet gecorrigeerd wordt voor prijs- en werkdageffecten, laat in deze maanden een daling zien. Toch vertonen de omzet en het volume van de gemiddelde dagomzet op de buitenlandse markt in het tweede kwartaal nog een zeer geringe toename van minder dan 1%. In het eerste kwartaal was dit nog ongeveer 6%. En voor de eerste helft van dit jaar betekent dit een groei van ruim 3% op de buitenlandse markt voor zowel de omzet als het volume van de gemiddelde dagomzet.

Ook op de binnenlandse markt is de groei van de omzet en het volume van de gemiddelde dagomzet in het tweede kwartaal wat lager dan in het eerste kwartaal. Hier is de terugval echter veel minder sterk, namelijk van ongeveer 3,5% naar circa 2,5%. Voor de eerste zes maanden gezien, stijgt op de binnenlandse markt zowel de omzet als het volume van de gemiddelde dagomzet met zo'n 3%. Voor de totale omzet en het totale volume van de gemiddelde dagomzet geldt eveneens dat de groei terugloopt en wel van zo'n 5% in het eerste kwartaal naar ongeveer 1,5% in het tweede kwartaal. Ten opzichte van de eerste helft van vorig jaar bedraagt de groei in de eerste zes maanden van 2001 nog circa 3%.

Buitenlandse orderontvangst daalt fors in juni

De waarde van de buitenlandse orderontvangst ligt in juni 2001 ruim een kwart lager dan in juni 2000. Toen was juist sprake van een stijging van de buitenlandse orderontvangst van ruim 30%. De waarde van de binnenlandse orderontvangst is met ruim 8% gestegen, terwijl die in juni 2000 met ruim 10 % was gedaald.

Per saldo ligt de totale waarde van de orderontvangst in juni 2001 bijna 15% lager dan in juni vorig jaar. Ook in de maanden februari tot en met mei van dit jaar was de orderontvangst lager dan in de overeenkomstige maanden van verleden jaar, zij het dat de daling in deze maanden minder groot was.

Bezettingsgraad blijft op peil

Uit de Conjunctuurtest van juni blijkt dat de bezettingsgraad van het machinepark nagenoeg gelijk is aan die van maart. Verder geven de ondernemers aan dat hun concurrentiepositie op de binnenlandse markt gelijk is gebleven. Daarentegen vinden ze hun concurrentiepositie op de exportmarkten buiten de Europese Unie enigszins verbeterd en binnen de Europese Unie zelfs verbeterd. Toch verwachten ze dat de buitenlandse afzet in het derde kwartaal licht zal afnemen.

Bijna 20% van de ondernemers kampt met productiebelemmeringen. Hierbij noemt 10% als oorzaak "onvoldoende vraag", terwijl 5% "tekort aan arbeidskrachten" meldt. Daarentegen voorziet toch nog bijna 10% van de ondernemers dat de personeelssterkte in de tweede helft van 2001 zal afnemen.

Bedrijvigheid en orderontvangst dalen in juli

Zowel de bedrijvigheid als de waarde van de totale orderontvangst daalt licht in juli ten opzichte van juni. Deze daling is overigens gebruikelijk voor de tijd van het jaar. Opvallend hierbij is dat de waarde van de buitenlandse orderontvangst daalt, terwijl die van de binnenlandse orders gelijk blijft. Met de totale orderontvangst zijn de ondernemers echter niet tevreden.

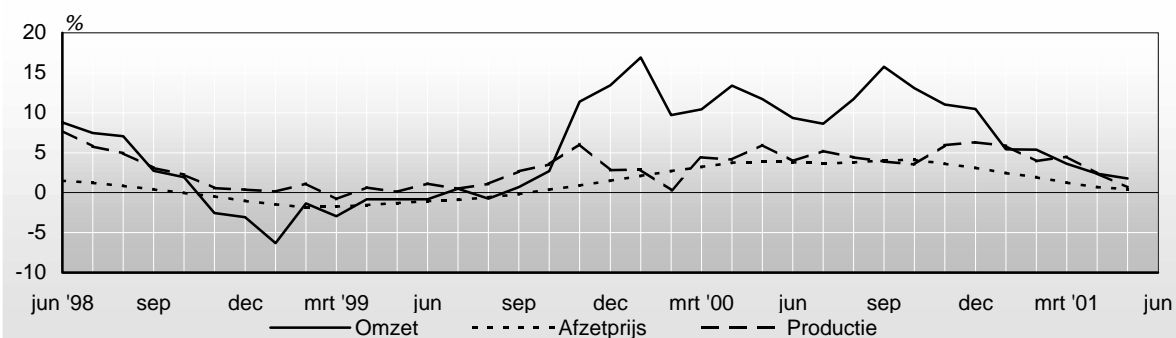
Als gevolg van de dalende orderontvangst neemt de index van de orderpositie iets af. Ook met de orderpositie, zowel de totale als de buitenlandse, zijn de producenten niet tevreden.

Verder loopt het percentage producenten dat de voorraad gereed product te groot vindt, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, iets terug.

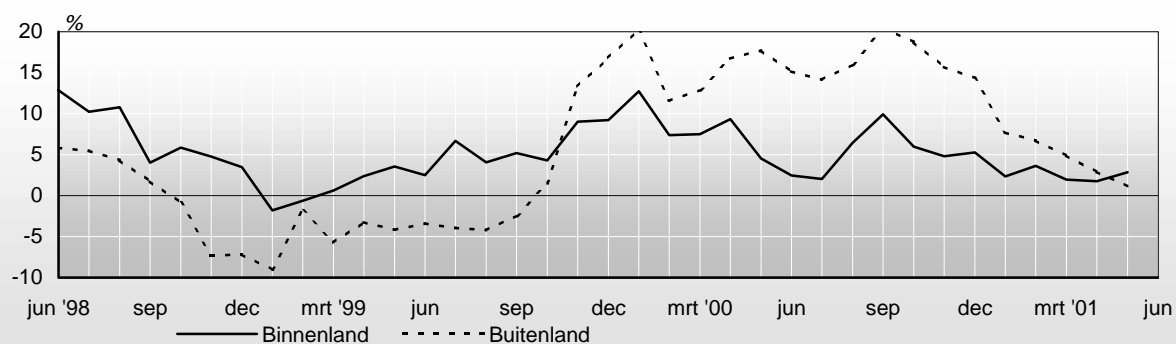
Verwachtingen

Volgens de Conjunctuurtest van juni verwachten de ondernemers een lichte afname van de buitenlandse afzet in het derde kwartaal. In die van juli geven ze aan dat ze een gelijkblijvende bedrijvigheid voorzien voor de periode augustus tot en met oktober, bij stabiele afzetprijzen.

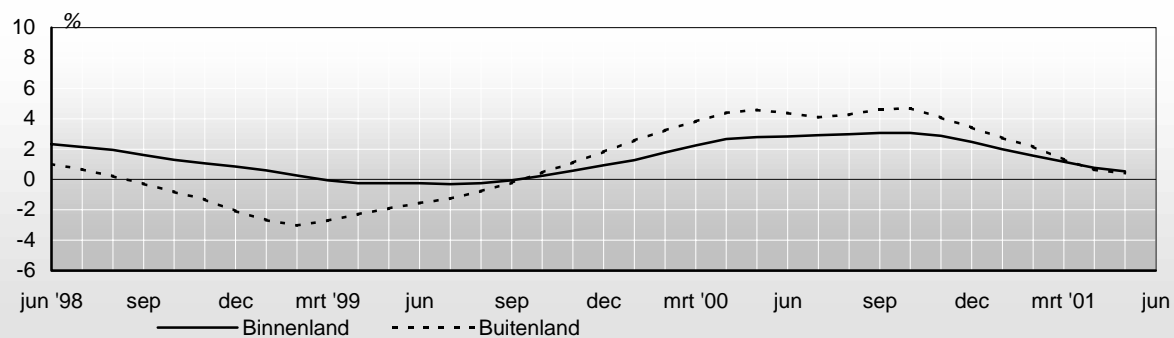
Omzet, afzetprijs en productie

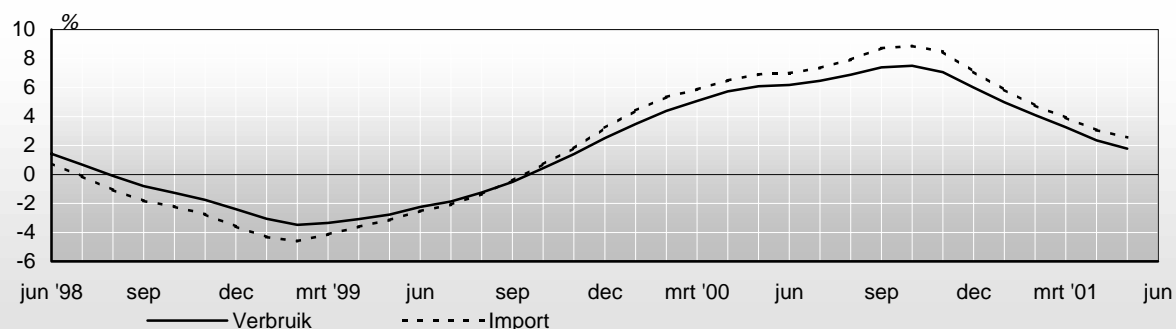
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 6.1

Kerngegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

Kerngegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													
Omzet (waarde)		126,6	139,8	139,1	130,4	135,7	141,4	148,6	141,7	133,4	146,1	144,6	2,1
binnenland		132,7	139,2	139,2	130,6	137,3	143,1	150,0	135,0	135,9	150,9	142,4	5,4
buitenland		122,0	140,3	139,0	130,3	134,5	140,1	147,6	146,6	131,5	142,6	146,3	-0,2
Ontvangen orders (waarde)		124,5	140,0	139,5	132,9	136,8	130,3	146,2	148,8	120,7	143,0	127,2	-14,5
binnenland		125,8	134,4	132,4	127,4	137,8	134,7	150,2	122,3	129,8	141,9	132,4	8,3
buitenland		123,5	144,3	144,9	136,9	136,1	127,0	143,2	168,5	113,9	143,8	123,4	-26,8
Afzetprijs		102,2	105,8	105,9	106,5	106,3	106,4	106,1	105,8	106,2	106,4	106,5	0,6
binnenland		103,6	106,3	106,3	106,8	107,0	106,8	106,4	106,4	106,9	106,8	106,8	0,4
buitenland		101,4	105,5	105,6	106,3	105,9	106,1	106,0	105,5	105,9	106,1	106,3	0,7
Verbruiksprijs		100,4	106,6	106,0	107,5	108,2	107,9	106,2	106,3	107,8	107,9	108,1	1,7
import		99,7	106,8	106,1	107,8	108,6	108,8	106,4	106,4	108,5	108,8	109,1	2,5
Productie (volume gemiddelde dag)		114,5	119,2	125,9	109,3	120,4	126,8	123,3	125,6	132,8	120,8	126,7	0,9
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		114,4	120,0	122,6	111,9	120,4	-0,1
Aantal bedrijven ²⁾	1000	17,0	17,5										
Uitgesproken faillissementen	1	146	176	43	40	
Aantal werkdagen	1	256	254	61	65	64	61	22	20	19	22	20	
Energieverbruik	PJ	194	194	48	45	

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 6.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Metaal-, elektrotechnische- en transportmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar							kwartaal				maand				Gemidd.
		2) 1999	2000	2000			2001		2000		2001		12 mnd.				
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.					
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		4	6	6	8	3	-2	-2	6	7	-4	-5	1				
binnenlandse markt		3	4	8	2	1	-2	3	11	2	2	-1	1				
buitenlandse markt		2	6	4	9	3	-4	-6	7	7	-9	-9	-1				
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		2	5	6	3	3	2	0	6	-1	2	-5	2				
Bezettingsgraad ³⁾	%	82,4	82,8	82,4	83,3	83,1	83,7	83,5					83,4				
Productiebelemmeringen ³⁾																	
geen	%	82	79	79	75	79	81	82					79				
stagnatie a.g.v.																	
onvoldoende vraag	%	8	5	4	4	4	8	10					7				
tekort aan arbeid	%	6	10	11	12	11	6	5					9				
te geringe productiecapaciteit	%	2	2	3	3	2	2	1					2				
overige belemmeringen	%	3	4	3	6	4	3	2					4				
Orderpositie	⁴⁾	97,6	100,5	99,7	101,2	100,9	99,9	96,4	100,0	100,9	94,8	94,0	99,0				
Beoordelingen:																	
orderontvangst		-8	0	0	-3	1	-6	-8	1	-4	-10	-6	-4				
orderpositie totaal		-1	8	7	10	8	3	-5	11	9	-8	-3	3				
orderpositie buitenland		0	10	11	14	9	3	-5	15	13	-9	-6	4				
productiecapaciteit		1	-2	-2	-4	-3	0	4					-1				
voorraden gereed product		3	2	1	1	4	4	7	1	1	7	5	4				
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1																	
binnenlandse markt		1	4	6	4	3	0	2					2				
buitenlandse markt																	
binnen Europese Unie		0	2	3	2	1	-3	8					2				
buiten Europese Unie		0	5	5	3	8	-2	5					4				
Verwachting																	
buitenlandse afzet komende 3 mnd		9	17	18	22	7	2	-5					7				
bedrijvigheid komende 3 mnd		6	10	12	10	4	7	2	15	10	-1	1	5				
verkoopprijs komende 3 mnd		3	8	7	5	10	3	2	6	4	-3	2	5				
personeelssterkte komende 6 mnd		2	6	5	10	3	2	-8					2				
toe- of afname personeelssterkte	%	0,0	0,5	0,2	1,3	0,4	0,8	-0,7					0,4				

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 6.3

Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	1999	2000		2001	
		4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾	
: mln gld						
Metalen in primaire vorm en metaalproducten uit eerste verwerking	27
w.o.						
Buizen en hulpstukken (fittings) van gietijzer	27.21	x	x	x	x	x
Buizen en hulpstukken (fittings) van staal	27.22	622	x	x	x	.
Getrokken draad uit ijzer of staal	27.34	150	37	148	35	40
Aluminium en werken van aluminium	27.42	2648	689	3299	822	862
w.o.						
ruw aluminium (blokken e.d.) van gelegeerd secundair aluminium	27.42.11.55	244	56	352	87	99
staven en profielen, incl. holle profielen, van gelegeerd aluminium	27.42.22.50	594	151	683	180	188
Lood, tink en zink en werken daarvan	27.43	x	x	x	x	x
Werken van koper	27.44	501	150	640	164	184
Gieten van ijzer	27.51	437	113	451	117	118
Gieten van lichte metalen	27.53	331	87	370	93	98
w.o.						
gegoten onderdelen van lichte non-ferro metalen, excl. voor voertuigen, machines, aandrijvingselementen, kussenblokken of assen	27.53.10.90	208	54	226	56	61
Producten van metaal, excl. machines en apparaten	28	19041	5302	19747	4553	5353
w.o.						
Metalen constructiewerken en delen daarvan	28.11	7875	2330	7658	1618	2166
w.o.						
geprefabriceerde bouwwerken van ijzer of staal	28.11.10.30	972	278	1002	197	303
geprefabriceerde bouwwerken van aluminium	28.11.10.50	276	70	220	50	60
bruggen en bruggdelen van ijzer of staal	28.11.21.00	165	84	181	17	77
steiger-, bekistings- en stutmateriaal, materiaal voor pijler- en galerij-ondersteuning, van ijzer of staal	28.11.23.10	65	21	56	11	16
constr. werken hoofdzakelijk bestaand uit plaatmat. van ijzer of staal, met isolerende tussenlaag, zoals puien, vloeren of scheidingswanden, excl. waterb.constr.werken	28.11.23.40	406	117	366	83	102
constr.werken, hoofdzakelijk bestaande uit plaatmateriaal zonder isolerende tussenlaag	28.11.23.50	335	96	298	73	78
constr. werken en delen hiervoor, van ijzer of staal, vrijwel geen platen, zoals lucht-kanalen, pijp- en transportleidingen, skeletten, e.d., excl. waterb.k.constr.werken	28.11.23.60	4210	1230	4066	867	1094
constr.werken en delen van constr.werken, van aluminium	28.11.23.70	1210	344	1244	279	356
Metalenconstructiewerken voor de bouw	28.12	865	245	926	212	266
w.o.						
deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels, van ijzer of staal	28.12.10.30	362	99	391	90	112
deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels, van aluminium	28.12.10.50	503	146	535	121	153
Tanks, reservoirs en bergingsmiddelen van metaal	28.21	613	162	561	121	166
w.o.						
gashouders, -tanks e.d. bergingsmidd., inhoud >300 l, voor opslag van gasen, van ijzer of staal, excl. gecompriemd of vloeibaar gemaakt gas	28.21.11.10	20	x	x	x	x
kuipen, reservoirs, tanks, inhoud >300 l, inw. bekleed of voorzien van warmte-isolerende bekleding, van ijzer of staal, voor vloeistoffen, excl. vloeibare gasen	28.21.11.20	x	x	x	x	x
kuipen, reservoirs, tanks, inh. >300 l, niet inw. bekleed of voorzien van warmte-isolerende bekleding, van ijzer of staal, voor vloeistoffen, excl. vloeibare gasen	28.21.11.30	110	21	80	24	18
kuipen, reservoirs, tanks, silo's, inhoud >300 l, voor vaste stoffen, van ijzer of staal	28.21.11.50	95	28	x	x	19
Radiatoren en ketels voor centrale verwarming	28.22	1052	321	1108	250	312
w.o.						
radiatoren, convectoren, panelen en delen daarvan, van ijzer of staal, excl. voor elektrische verwarming en excl. steunen, afsluiters, buizen e.d.	28.22.11.50	205	53	214	52	57
verwarmingsketels voor centrale verwarming, lagedrukstoomketels e.d.	28.22.12.00	805	252	833	184	235
Stoomketels, excl. warmwaterketels voor centrale verwarming	28.3	384	91	362	109	83
Smeden, persen, stampen en profielwalsen van metaal; poedermetallurgie	28.4	1838	491	2183	542	578
w.o.						
pers-, trek- en stansdelen van staal voor voertuigen voor vervoer over land	28.40.13.10	561	144	735	184	195
pers-, trek- en stansdelen van staal voor elektrotechnische producten	28.40.13.40	124	31	135	36	35
pers-, trek- en stansdelen van staal, excl. voor landvoertuigen, machines of elektrotechnische producten	28.40.13.50	589	158	639	157	169
pers-, trek- en stansdelen van non-ferrometalen	28.40.13.70	158	43	182	46	48
Oppervlaktebehandeling van metaal	28.51	867	244	1013	250	266
w.o.						
metallische laag (dompel)	28.51.11.30	172	46	193	48	52
het aanbrengen van metallische lagen d.m.v. elektro-chemisch verchromen, vernikkelen, incl. hardverchromen, verkoperen, cadmeren e.d.	28.51.11.90	121	33	126	32	35
het aanbrengen van niet-metallische lagen: lak- en poederspuiten, moffelen, email.	28.51.22.30	345	95	424	103	110
Algemene metaalbewerking	28.52	701	183	811	196	227
w.o.						
gedraaide, geslepen, gelaste e.d. metaalproducten, zoals delen voor kernreactoren, stoomketels, machines, toestellen of mechanische werktuigen	28.52.10.33	244	59	265	64	74
gedraaide, geslepen, gelaste e.d. metaalproducten, zoals delen voor optische, foto-grafische, medische, meet- en regelapparatuur	28.52.10.55	130	36	161	39	45

Tabel 6.3 (vervolg)

Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	1999		2000		2001	
		4e kw.		1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾	
mln gld							
Scharen, messen en bestek	28.61	x	x	x.	x	x	
Gereedschap	28.62	423	111	454.	101	135	
w.o.							
stamp-, pers- en stanggereedschappen voor metaalbewerking	28.62.50.33	148	41	150.	31	46	
Hang- en sluitwerk	28.63	x	x	x.	x	x	
w.o.							
cilindersloten voor deuren van gebouwen van onedel metaal, mech. of elektrisch	28.63.12.30	x	26	x.	27	x	
garnituren, beslag e.d. artikelen voor gebouwen van onedel metaal	28.63.14.40	92	24	92.	24	21	
Stalen vaten e.d.	28.71	228	56	241.	64	58	
w.o.							
reservoirs, vaten, bussen e.d. verpakkingsmidd., inhoud 50 t/m 300 l, al dan niet bekleed of geïsoleerd, van ijzer of staal, excl. voor gecompriemd of vloeibaar gas	28.71.11.00	x	x	x.	x	x	
Bergingsmiddelen van lichtmetaal	28.72	1119	275	1196.	286	308	
w.o.							
blikken door solderen of felzen gesloten, inhoud minder dan 50 l, voor verpakkingsdoeleinden van ijzer of staal, excl. conservenblikken voor voeding en drank	28.72.11.50	234	59	x.	55	x	
Artikelen van draad	28.73	724	182	807.	212	188	
Bouten, schroeven, moeren, kettingen en veren	28.74	283	67	298.	82	72	
(Overige) metaalproducten, zoals kastjes (berg-, kaarten-, brand-), scheeps-schroeven, tafel-, keukengerei, sluitingen, geldkistjes, safeloketten, lijsten, spiegels	28.75	1675	440	1727.	407	432	
w.o.							
werken van ijzer/staal, zoals zonwering, troggen voor kneden/mengen, looprekken, gereedschapkisten, botaniseertrommels, contactverb. voor optische vezelkabel	28.75.27.49	185	45	188.	45	43	
werken van aluminium, zoals kettingen, lijstwerkprofielen, afvoerbuizen, binnen- en buitenzonwering, excl. van gegoten alum. en excl. spijkers, nagels e.d.	28.75.27.55	396	89	391.	88	76	
Machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	29	24065	7363	27582.	5676	8337	
w.o.							
Motoren en turbines, excl. voor luchtvaartuigen, motorvoertuigen en bromfietsen	29.11	981	221	984.	214	256	
w.o.							
revisie, reparatie en onderhoud van verbrandingsmotoren en turbines, excl. voor luchtvaartuigen, motorvoertuigen en motorrijwielen	29.11.92.00	416	113	514.	120	154	
Pompen en compressoren	29.12	1789	507	1865.	398	545	
w.o.							
hydraulische motoren en krachtmach., rechtlijnig werkend, excl. hydraul. systemen	29.12.11.35	193	66	182.	39	61	
delen van pompen en elevatoren voor vloeistoffen	29.12.42.00	174	37	203.	29	59	
delen van lucht- en vacuümpompen, compressoren, ventilatoren en afzuigkappen, waarvan de langste horizontale zijde maximaal 120 cm is	29.12.43.00	107	31	124.	38	21	
revisie, reparatie en onderhoud van hydraulische en pneumatische motoren en systemen, pompen en compressoren	29.12.92.00	232	74	205.	45	55	
Kranen en dergelijke artikelen	29.13	686	174	652.	156	165	
w.o.							
vlinderkleppen	29.13.13.75	174	44	156.	36	38	
kranen, excl. sanitaire, voor C.V., regel-, schuif-, klep- en kogelafsluiters, plugkranen, vlinderkleppen of membraanafsluiters	29.13.13.80	110	25	99.	24	26	
Lagers, getande overbrengingen en drijfwerkelementen	29.14	330	89	367.	83	97	
Hijs-, hef- en transportwerktuigen	29.22	3521	1040	3543.	799	954	
w.o.							
kranen, hijsmach. en -toest., voor montage op wegvoertuig (hoog en laagwerkers)	29.22.14.60	201	52	204.	52	54	
elektrisch aangedreven personen- en goederenliften, incl. bakkenliften	29.22.16.30	328	105	374.	81	104	
continu werkende transportinrichtingen met banden voor stort- en stukgoederen, excl. pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik	29.22.17.70	268	81	262.	67	51	
continu werkende transportinrichtingen met rollenbanen/castors, excl. pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik	29.22.17.93	108	31	81.	22	22	
continu werkende transportinrichtingen, excl. met bakken, banden en rollenbanen/castors of pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik	29.22.17.95	252	69	209.	44	68	
hef-, hijs-, laad- en losmachines en -toestellen, incl. laadtoestellen voor hoogovens en manipulators voor smeedinrichtingen	29.22.18.70	507	183	484.	105	x	
delen van hefwerktuigen, heftrucks en transportwagentjes met hef- en hanteer-inrichting, transport-, laad- en losinrichtingen of toestellen	29.22.19.30	262	68	236.	59	56	
revisie, reparatie en onderhoud van hef-, hijs- en transportwerktuigen (incl. goederen- en personenliften)	29.22.92.00	488	133	519.	122	144	
Machines en apparaten voor de koeltechn. en klimaatregeling, voor niet- huish. gebr.	29.23	1769	476	1797.	358	505	
w.o.							
warmtewisselaars	29.23.11.30	177	54	168.	32	46	
toestellen voor het filtreren of zuiveren van lucht	29.23.14.10	162	42	179.	40	50	
centrifugale ventilatoren, vermogen meer dan 125 Watt	29.23.20.50	84	26	72.	14	17	
installeren van machines en apparaten voor de industr. koeltechn. en klimaatregel.	29.23.91.00	452	121	440.	79	131	
revisie, reparatie en onderhoud van machines en apparaten voor de industriële koeltechniek en klimaatregeling	29.23.92.00	202	62	239.	48	67	

Tabel 6.3 (vervolg)

Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	1999		2000		2001	
		4e kw.		1e kw.		4e kw.	
		1e kw.		4e kw.		1e kw. ¹⁾	
		mln gld					
<i>(Overige) machines, apparaten en onderdelen voor algemeen gebruik, zoals weeg-toestellen, verkoopautomaten, distill.-, zuiverings-, heetwatertoestellen (voor vloeistoffen), spuit- en blusapparatuur</i>	29.24	2813	784	2976	657	832	684
w.o.							
toestellen voor het filtreren en zuiveren van water	29.24.12.30	319	79	330	76	96	.
verpakkingsmach., excl. voor het vullen, sluiten, capsuleren of etiketteren van verpakkingen en het persen van koolzuur in dranken	29.24.21.70	410	121	411	91	113	80
thermische apparaten, inrichtingen en systemen voor de industrie	29.24.40.70	276	88	364	76	100	103
onderdelen voor filters en toestellen voor het filtreren of zuiveren van vloeistoffen, lucht en andere gassen	29.24.52.50	108	32	94	24	24	19
onderdelen voor machines en toestellen van metaal, excl. elektrische of voorzien van elektrische onderdelen, n.e.g.	29.24.54.00	755	215	863	204	238	207
revisie, reparatie en onderhoud van ov. machines en apparaten voor alg. gebruik, n.e.g.	29.24.92.00	441	116	408	84	126	95
<i>Machines en werktuigen voor de land- of bosbouw, excl. tractoren</i>	29.32	1670	386	1580	442	352	391
w.o.							
machines voor het reinigen of sorteren van eieren, vruchten of andere landbouwproduct	29.32.61.00	247	60	210	50	51	51
machines voor het bereiden van veevoeder, excl. pletmolens en machines voor het bereiden van veevoeder	29.32.63.36	100	24	112	27	28	.
machines en toestellen voor de land-, bosbouw en bijenteelt, excl. voor veevoeder-bereiding, pluimveeteelt en automatische drinkbakken	29.32.65.50	122	33	134	31	30	30
onderdelen voor oogst-, dorst-, pers-, maal-, reiniging- en sorteermachines	29.32.70.50	119	26	129	33	29	38
<i>Gereedschapswerktuigen</i>	29.4	791	257	910	196	283	167
<i>Machines voor de winning van delfstoffen en voor de bouw</i>	29.52	395	111	420	94	124	.
w.o.							
onderdelen voor bulldozers, schrapers, walsen, hijskranen, takelwagens, heismachines, sneeuwruimers, kolenploegen, machines voor grond, mineralen, erts en e.d.	29.52.61.50	181	53	200	47	50	.
revisie, reparatie en onderhoud van machines voor de delfstoffenw. en de bouw	29.52.92.00	37	11	34	7	11	.
<i>Machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen</i>	29.53	1633	492	1701	380	470	421
w.o.							
machines en toestellen voor zuivelbedrijven, excl. melkontromers	29.53.12.00	x	x	x	x	22	31
machines en toestellen voor het industrieel vervaardigen van deegwaren	29.53.16.15	134	33	135	34	44	.
machines en toestellen voor het industrieel bewerken of verwerken van vlees	29.53.16.50	432	152	401	87	102	.
machines voor de industriële behandeling of bereiding van koffie, thee, dranken en voedingsmiddelen, excl. brouwerijen	29.53.16.70	138	31	132	32	36	x
onderdelen voor machines en toestellen voor de voedingsmiddelen- en dranken-industrie, brood- en banketbakkerijen, excl. voor bewerking van vetten en oliën	29.53.22.50	267	77	255	65	63	57
<i>Machines voor de productie van textiel, kleding en leer</i>	29.54	172	54	198	33	70	38
<i>(Overige) machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden zoals zet-, offsedruk-, diepdruk-, spuitgiet-, spinmachines, matrijzen, droogtoestellen, machines voor mengen, malen</i>	29.56	5562	2200	8760	1468	3142	1390
w.o.							
vormen (matrijzen) voor het spuit- of persgieten van rubber of kunststof	29.56.24.70	164	46	181	43	47	33
machines voor het mengen, kneden, breken, malen, ziften, homogeniseren, emulgeren of roeren, excl. robots	29.56.25.65	157	42	145	29	43	37
(Montage)machines, mech. toest., zoals voor luchtverfrissen via verdampen, prod. van diverse soorten schakelingen, systemen voor openen van garagedeuren e.d.	29.56.25.90	3201	x	x	827	x	730
onderd. voor mach. met eigen functie, zoals mach. voor uitvoeren van openb.- en bouwwerken, voor kneden/breken/roeren, persen van spaanplaat, ind. robots	29.56.26.70	x	131	x	x	x	x
revisie, reparatie en onderhoud van speciaal machines, -apparaten en -werktuigen voor specifieke industriële activiteiten	29.56.92.00	256	72	270	64	85	49
<i>Niet-elektrische huishoudapparaten</i>	29.72	366	115	331	75	112	86
w.o.							
luchtverhitters en/of luchtverspreiders voorzien van ventilator of blaasinrichting met motor, excl. met elektrische warmtebron	29.72.13.00	159	53	145	30	50	39
Kantoomachines en computers	30	5854	2207	6615	1484	2225	1240
w.v.							
<i>Kantoomachines, alsmede delen daarvan</i>	30.01	x	x	x	x	x	x
<i>Computers en andere informatieverwerkende machines</i>	30.02	x	x	x	x	x	x
(Ov.) elektrische mach. en apparaten, incl. delen, zoals elektromotoren, transformatoren, schakel- en verdeelinr. geïsoleerde kabel en draad, accumulatoren, lampen, buizen	31	6798	1911	7366	1758	2075	1913
w.o.							
<i>Elektromotoren, elektrische generatoren en elektrische transformatoren</i>	31.1	1155	338	1165	270	373	351
w.o.							
statische omvormers, zoals gelijkrichters voor lassen e.d., excl. voor laden van accumulatoren, voedingseenh. voor autom. gegevensverwerkende app., omzetters	31.10.50.70	32	x	x	x	x	x
<i>Schakel- en verdeelinrichtingen</i>	31.2	1898	547	2200	484	681	557
w.o.							
schakelaars, spanning max. 1 kV, excl. vermogensschakelaars	31.20.25.00	333	85	441	86	119	114
borden, (installatie)panelen, schakelkasten, verdelers, meterbevestigingsplaten, voor elektrische bediening/verdeling van elektrische stroom, spanning max. 1 kV	31.20.31.70	446	121	577	115	211	166
<i>Geïsoleerd kabel en draad</i>	31.3	1241	329	1397	326	366	346
w.o.							
coaxiaalkabel en andere coaxiale geleiders van elektriciteit, data- en besturingskabel	31.30.12.00	112	29	122	29	30	30
draad en kabel voor telecommunicatie, spanning max. 80 V	31.30.13.30	161	38	200	52	47	44
draad en kabel, 80 V < spanning <= 1 kV	31.30.13.70	443	120	521	127	141	133

Tabel 6.3 (slot)
Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

		1999	2000	2001
	Code	4e kw.	1e kw.	4e kw.
				1e kw. ¹⁾
<i>min gld</i>				
<i>Geïsoleerd kabel en draad (vervolg)</i>				
w.o.				
draad en kabel, spanning meer dan 1 kV	31.30.14.00	158	40	141
optische vezelkabel voor datatransmissie	31.30.15.00	234	x	262
lichtreclames, verlichte aanwijzingsborden e.d. artikelen	31.50.24.00	200	53	200
luchters en andere elektrische plafond- en wandlampen voor huishoudelijk gebruik	31.50.25.30	235	65	228
elektrische toestellen voor buitenverlichting, openbare wegen, andere openbare plaatsen, bakenlichten voor zee-, binnen- of luchtvaart	31.50.34.30	58	19	x
elektrische mach. en toest. met een eigen functie, excl. deeltjesversnellers, signaalgen., toest. voor galvanotechniek, elektrolyse of elektroforese	31.62.13.90	292	75	290
Radio-, televisie- en telecommunicatieapparatuur	32	x	x	x
Medische apparatuur en instrumenten, precisie- en optische instrumenten	33	5961	1723	6691
w.o.				
<i>Medische apparatuur en instrumenten en orthopedische artikelen</i>	33.1	3033	861	3167
<i>Meet-, regel- en controleapparatuur (excl. voor de bewaking van industr. processen)</i>	33.2	2027	615	2498
w.o.				
elektronische doorstromingsmeters	33.20.52.35	210	50	266
installatie van meet-, regel-, controle- en besturingsapparatuur, excl. voor bewaking of besturing van industriële processen	33.20.91.00	224	61	261
<i>Optische instrumenten en foto- en filmapparatuur</i>	33.4	578	163	629
w.o.				
brillenglazen, afgewerkt aan beide zijden, voor verbetering van gezichtsstoornissen, excl. unifocale	33.40.11.59	118	31	114
Motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	34	14186	3925	13907
w.o.				
<i>Motorvoertuigen</i>	34.1	10357	2950	10113
w.o.				
reinigings-, röntgen-, bibliotheek-, werkplaats-, winkelauto's e.d. auto's	34.10.54.90	136	37	x
<i>Carrosserieën voor motorvoertuigen; aanhangwagens en opleggers</i>	34.2	1796	458	1724
w.o.				
carrosserieën, incl. cabines voor auto's en andere motorvoertuigen, voor personenvervoer < 10 personen, incl. bestuurder	34.20.10.30	282	68	228
carrosserieën, incl. cabines voor auto's en andere motorvoertuigen, excl. voor personenvervoer voor minder dan 10 personen	34.20.10.50	409	103	361
containers en dergelijke laadkisten, incl. tankcontainers, ingericht en uitgerust voor het vervoer met ongeacht welk vervoermiddel	34.20.21.00	116	27	88
aanhangwagens en opleggers voor goederenvervoer	34.20.23.00	760	201	790
<i>Delen en toebehoren voor automobielen en motoren daarvan (excl. elektrische)</i>	34.3	2034	517	2070
w.o.				
delen voor zuigermotoren met vonkontsteking, excl. voor luchtvaartuigmotoren	34.30.11.00	120	31	158
delen en toebehoren voor tractoren, automobielen en andere voert., zoals brandstoftanks, klimaatregelininstallaties en delen voor transmissie of ophanging	34.30.20.70	869	230	823
delen en toebehoren voor carrosserieën en cabines, excl. veiligheidsgordels	34.30.30.90	390	96	447
Transportmiddelen, excl. auto's, aanhangwagens, opleggers en onderdelen hiervan	35	7584	2202	6580
w.o.				
<i>Schepen</i>	35.11	4865	1469	3853
w.o.				
nieuwbouw van zeegaande algemene ladingschepen, groter dan 100 GT	35.11.24.30	926	215	1048
nieuwbouw van zeegaande containerschepen, groter dan 100 GT	35.11.24.40	x	x	x
reparatie, onderhoud en scheepsschilderwerken aan binnenvaart- en zeegaande schepen en ander drijvend materieel, excl. sport- en recreatievaartuigen	35.11.91.00	1019	302	886
verbouw van binnenvaart- en zeegaande schepen, baggermolens en ander drijvend materieel, excl. sport- en recreatievaartuigen	35.11.92.00	102	x	54
<i>Plezier- en sportvaartuigen</i>	35.12	654	93	564
w.o.				
motorboten en -jachten, zeegaand, excl. met buitenboordmotor	35.12.13.30	454	x	297
<i>Rollend materieel voor spoor- en tramwegen</i>	35.2	170	34	97
w.o.				
delen van rollend spoor- en tramwegmaterieel	35.20.40.30	x	x	x
<i>Lucht- en ruimtevaartuigen</i>	35.3	804	360	861
w.o.				
delen voor luchtvaartuigen met en zonder voortbewegingsmechanisme e.a. vlieg- en ruimtevaartuigen, excl. propellers, rotors en landingsgestellen	35.30.50.90	568	263	533
<i>Motorrijwielen</i>	35.41	81	17	78
<i>Rijwielen</i>	35.42	833	195	1046
w.o.				
fietsen met kogellagers, zonder hulpmotor, incl. bakfietsen	35.42.10.50	745	175	942
<i>Invalidenwagens</i>	35.43	60	16	x
<i>Voertuigen zonder eigen beweegkracht, excl. aanhangwagens, opleggers, afvalcontainers, treinstellen, zweefvliegtuigen, fietsen, invaliden-, kruiwagens</i>	35.5	116	19	72

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie ¹

Er is in juni zowel meer verkocht als geproduceerd. De marge, afgemeten aan het groeiverloop van de verbruiksprijs ten opzichte van de afzetprijs, blijft zich gunstig ontwikkelen. In juli overheerst in de branche een pessimistische stemming vanwege de afgenomen vraag naar producten en de geslonken orderportefeuille. Wel voorzien de producenten dat in de maanden augustus tot en met oktober de productie flink groeit en de verkoopprijs stijgt.

Omzetvolume stijgt in juni

Gerekend tot en met mei daalde het volume van de gemiddelde dagomzet vier maanden op rij. In mei daalt het gemiddelde dag omzetvolume zelfs aanzienlijk. In juni 2001 stijgt daarentegen het volume van de gemiddelde dagomzet ten opzichte van de overeenkomstige maand een jaar eerder. De totale omzetwaarde groeit in juni met ruim 7%. Aan deze ontwikkeling is een forse prijsstijging van bijna 5% debet. De reële omzetgroei in juni bedraagt 2,5%. Terwijl op de binnenlandse markt in juni het volume van de gemiddelde dagomzet met bijna 4,5% stijgt, daalt op de buitenlandse markt het volume van de gemiddelde dagomzet daarentegen met circa 2%. Vergeleken met de overeenkomstige maanden in 2000, daalt het volume van de gemiddelde dagproductie in mei 2001 met 1,8%, maar deze stijgt in juni met 5,8% fors.

Zowel in mei als in juni zijn op jaarbasis de afzetprijzen drie keer zo hard gestegen als de verbruiksprijzen: 4,6% versus 1,5%. Sinds het najaar van 2000 verloopt de procentuele groei van de verkoopprijzen tegengesteld aan die van de verbruiksprijzen (zie de lijngrafiek van de afzet- en verbruiksprijzen). Dit betekent dat de winstmarge zich gunstig ontwikkelt.

Bezettingsgraad daalt, concurrentiepositie stabiel

Vergeleken met maart daalt ultimo juni de bezettingsgraad tot 84,2%. In maart was, vergeleken met december, eveneens al sprake van een kleinere benutting van de beschikbare productiecapaciteit. Vergeleken met ultimo maart stabiliseert de niet voor seizoensinvloeden gecorrigeerde concurrentiepositie in juni op de binnenlandse markt. Op de buitenlandse markt is echter sprake van een verslechtering. Net als in het eerste kwartaal wordt in

het tweede kwartaal de ontwikkeling van de productie het sterkst belemmerd door onvoldoende vraag. Dit betreft niet voor het seizoen gecorrigeerde uitkomsten.

Orderontvangst stijgt licht in juli

In juli is vergeleken met juni de waarde van de orderontvangst op de binnenlandse markt iets toegenomen. De waarde van de buitenlandse orderontvangsten is daarentegen in juli sterk afgenomen. Per saldo verbetert de totale orderontvangst licht. De index van de orderpositie krimpt met ruim een procentpunt van juni op juli tot bijna 94 (juni 2000=100). Deze index is een maatstaf voor de omvang van de werkvoorraad. Niet gecorrigeerd voor de tijd van het jaar neemt in juli vergeleken met juni de omvang van de voorraden eindproduct per saldo licht af.

Pessimisme loopt op in juli

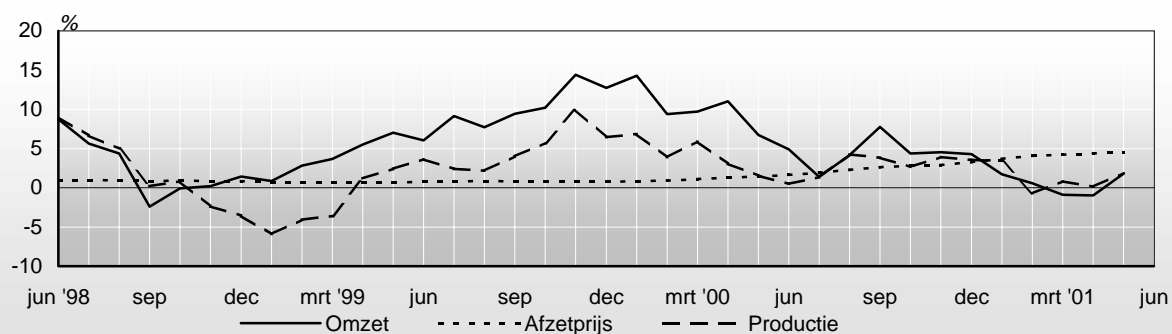
Vergeleken met juni zijn de ondernemers wat meer ontevreden over de orderontvangsten. Met name bij de buitenlandse en de totale orderpositie loopt de ontevredenheid sterk op. Ten aanzien van de voorraden gereed product neemt de ontevredenheid na juni echter niet verder toe.

Verwachtingen

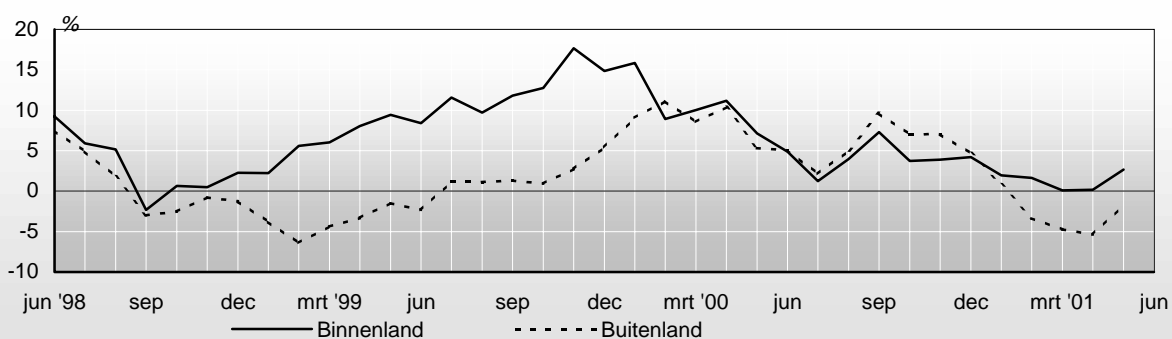
De producenten in de branche verwachten voor het derde kwartaal dat de export niet of nauwelijks zal toenemen. Voor de tweede helft van 2001 wordt een inkrimping van de personeelssterkte met ruim 1% voorzien. In de periode augustus tot en met oktober verwachten de ondernemers daarentegen een flinke toename van de bedrijvigheid en een stijging van de verkoopprijzen.

¹ Tenzij anders vermeld is het commentaar over ontwikkelingen in indicatoren vermeld in tabel 7.2 gebaseerd op voor de tijd van het jaar geschoonde uitkomsten.

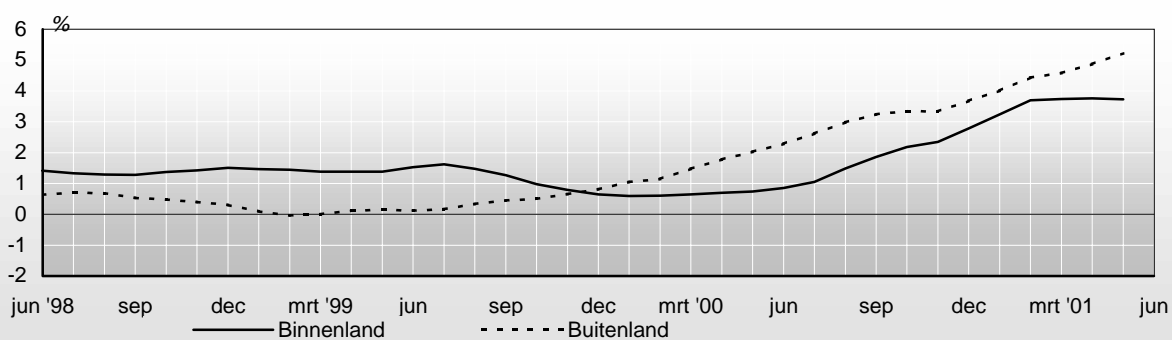
Omzet, afzetprijs en productie

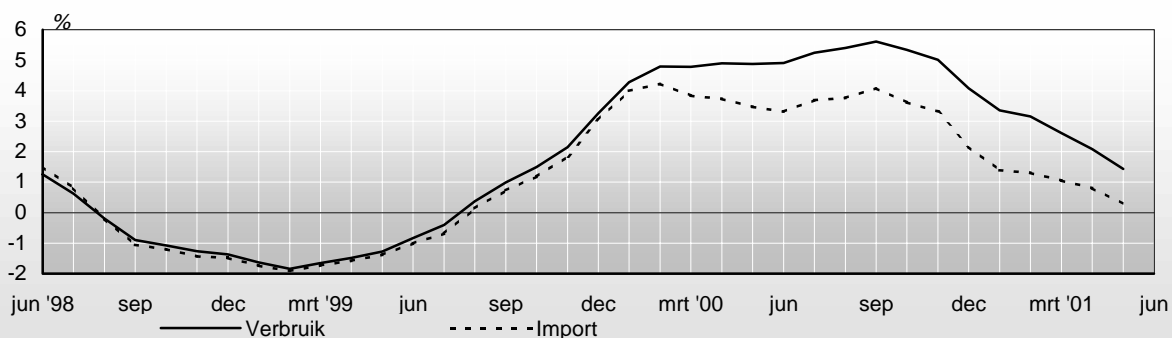
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 7.1

Kerngegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

Kerngegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1999	2000	2000		2001		2000		2001			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		125,1	132,2	141,0	120,7	127,5	143,3	155,2	137,4	132,4	150,1	147,3	7,2
binnenland		130,3	137,4	148,3	123,4	133,0	151,9	163,0	144,3	140,1	159,5	156,2	8,3
buitenland		108,2	115,6	117,8	111,8	109,8	115,4	130,0	115,2	107,7	119,8	118,8	3,2
Afzetprijs		103,0	104,9	104,5	105,4	108,0	109,3	104,5	104,5	109,1	109,3	109,4	4,6
binnenland		105,0	106,4	106,0	106,6	109,4	109,9	106,0	106,0	109,8	109,9	110,0	3,7
buitenland		101,4	103,8	103,4	104,5	106,9	108,8	103,4	103,3	108,5	108,9	108,9	5,4
Verbruiksprijs		102,3	107,5	107,0	107,9	109,5	108,6	107,0	107,0	108,5	108,6	108,6	1,5
import		101,7	105,5	105,2	105,6	106,4	105,5	105,2	105,0	105,4	105,5	105,5	0,5
Productie (volume gemiddelde dag)		110,5	114,2	120,6	106,8	104,2	122,9	120,4	121,7	121,6	118,2	128,8	5,8
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		110,6	113,7	122,8	105,0	106,4	-2,2
Aantal bedrijven ²⁾	1000	10,1	10,4
Uitgesproken faillissementen	1	81	82	25	15
Aantal werkdagen	1	256	254	61	65	64	61	22	20	19	22	20	.
Energieverbruik	PJ	41	43	10	9

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 7.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Hout- en bouwmaterialen- en overige industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		1998	1999	2000			2001		2000		2001		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	2000 jun.	jul.	2001 jun.	jul.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		5	5	5	2	0	-4	-6	-2	-3	-6	-4	-2
binnenlandse markt		6	8	10	8	-2	-2	-5	8	4	-6	1	-1
buitenlandse markt		6	0	-2	-12	3	-2	-11	-25	-24	-16	-25	-6
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		6	9	5	10	14	4	2	-3	6	5	-16	6
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,4	86,0	85,7	86,0	85,4	85,8	84,3					85,4
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	76	70	69	67	72	79	74					73
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	7	12	8	4	9	16					9
tekort aan arbeid	%	11	16	15	18	16	8	7					12
te geringe productiecapaciteit	%	4	4	2	6	3	1	0					3
overige belemmeringen	%	4	3	2	1	5	3	3					3
Orderpositie	⁴⁾	93,1	99,2	99,0	100,4	100,6	100,0	96,7	100,0	100,5	95,2	93,6	98,8
Beoordelingen:													
orderontvangst		-2	1	1	3	-5	-8	-22	-2	5	-22	-20	-10
orderpositie totaal		1	7	8	11	4	-3	-14	11	11	-14	-25	-3
orderpositie buitenland		-2	-4	3	5	-17	-30	-35	-4	9	-36	-39	-23
productiecapaciteit		-3	-7	-8	-4	-7	-2	10					-1
voorraden gereed product		10	4	2	0	7	11	12	0	-1	14	12	9
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		8	13	16	9	11	2	0					6
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		-5	-3	-5	-4	0	-3	-11					-5
buiten Europese Unie		-9	1	-1	0	1	-2	-10					-3
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	20	1	21	38	16	-3					18
bedrijvigheid komende 3 mnd		12	12	7	18	4	18	4	-11	18	-5	18	11
verkoopprijs komende 3 mnd		11	25	13	19	45	20	6	13	17	5	5	22
personeelssterkte komende 6 mnd		3	7	8	1	10	1	-8					1
toe- of afname personeelssterkte	%	0,2	0,2	0,0	0,0	0,6	0,9	-1,1					0,1

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 7.3
Industriële verkopen: producten van hout en bouwmaterialen, meubels en overige

		1999	2000		2001		
	Code	4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾		
mln gld							
Delfstoffen, excl. metaalertsen, aardolie, aardgas en turf	14	1128	299	1222	295	318	297
w.o.							
kiezelzand, kwartszand of industrieel zand	14.21.11.50	140	39	127	36	30	.
zand voor de bouw, excl. metaalhoudend	14.21.11.90	87	23	117	24	35	25
grind, keistenen, vuurstenen en rolstenen	14.21.12.10	93	25	88	21	23	.
minerale stoffen, zoals tuinaarde, potgrond, mergel, teelaarde als grondverbeteraar, meerschuur, amber, stukken en scherven van aardewerk	14.30.13.90	167	38	164	41	36	36
Hout en producten van hout en kurk (excl. meubelen), artikelen van riet	20	3068	820	3452	827	901	830
w.o.							
Hout, gezaagd, geschaafd of geïmpregneerd	20.1	92	24	106	26	24	20
Fineer, duplex-, triplex- en multiplexhout, meubelplaat, spaanplaat, vezelplaat en andere panelen of platen	20.2	125	33	118	32	29	22
Schrijn- en timmerwerk voor bouwwerken	20.3	2087	556	2397	573	638	592
w.o.							
ramen en raamkozijnen van hout	20.30.11.10	812	216	949	229	248	243
deuren van hout en houtvezelplaat, incl. kozijnen en drempels	20.30.11.50	442	118	477	120	121	116
timmerwerken voor bouwwerken, zoals panelen, wanden, trappen, hout- en dakconstructies e.d., excl. deuren, ramen, kozijnen e.d.	20.30.13.00	375	106	425	101	114	107
geprefabriceerde bouwwerken van hout	20.30.20.00	322	82	429	96	125	105
Houten emballage	20.4	519	145	590	137	151	131
w.o.							
pallets, opzetframes voor pallets	20.40.11.33	327	88	386	91	94	84
Artikelen van kurk; riet en van vlechtwerk; (overige) artikelen van hout, excl. primaire houtbewerking, fineer- en plaatmateriaal, timmerwerk, houten emballage	20.5	244	63	243	60	58	64
w.o.							
houtwaren, zoals graf- en crematiekisten, kleerhangers, spoelen, clossen, gordijn- en jaloezierollen, heften voor tafelmessen, excl. opzetframes voor pallets	20.51.14.50	206	52	208	51	50	54
Glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten	26	10365	2745	10693	2539	2750	2479
w.o.							
Glas en producten van glas	26.1	2115	608	2348	551	628	573
w.o.							
vlakglas	26.11	267	78	333	78	90	94
gevormd en bewerkt vlakglas	26.12	524	144	607	146	171	145
w.o.							
geharde glasplaten (veiligheidsglas), excl. voor vervoermiddelen	26.12.12.30	104	28	124	33	32	30
meerwandig glas voor isolatiedoeleinden	26.12.13.30	286	80	315	70	91	80
Glasvezels	26.14	458	118	526	130	132	137
Niet-vuurvaste keramische producten, excl. die voor de bouw	26.2	204	51	233	59	59	65
Keramische tegels en plavuizen	26.3	212	53	212	57	51	53
Bakstenen, tegels en andere bouwmaterial, van gebakken klei	26.4	860	202	888	209	214	178
w.o.							
bakstenen (niet vuurvast)	26.40.11.10	646	150	657	160	155	133
Cement, kalk en gips	26.5	x	x	x	x	x	x
Werken van beton, gips en cement	26.6	5041	1300	4984	1202	1249	1152
w.o.							
blokken en stenen van cement, beton, kalk e.d.	26.61.11.30	435	105	363	93	87	86
producten van beton voor woning- en utiliteitsbouw, grond-, weg- en waterbouw en agrarische toepassingen, excl. bouwblokken en stenen van beton	26.61.11.50	997	251	977	226	239	194
geprefabriceerde bouwelementen van beton, zoals heipalen en oplangers, etc.	26.61.12.00	2132	558	2109	520	533	520
buizen van beton of kunststeen	26.61.13.00	115	28	102	23	26	23
werken van gips voor de bouw	26.62	152	32	142	37	35	38
stortklare beton, niet vuurvast	26.63.10.00	927	254	960	217	251	218
niet-vuurvaste mortel en beton, excl. stortklaar beton	26.64.10.00	147	37	156	37	37	34
Steen en werken daarvan	26.7	x	x	x	x	x	x
schuur-, slijp- en polijstmiddelen	26.81	x	x	x	x	x	x
(overige) niet-metaalhoudende minerale producten, zoals producten van asbest, bitumen, mica, grafiet, koolstof, kunstmatig korund, slakken, steenwol	26.82	1060	301	1125	252	316	230
w.o.							
bedekkingsmateriaal van asfalt, bitumen, teer en dergelijke producten, op rollen	26.82.12.53	124	29	127	27	29	28
bitumineuze mengsels van natuurlijk asfalt, natuurlijk nitumen, petroleumbitumen, minerale teer, teerpek of koudasfalt	26.82.13.00	171	38	169	29	44	.
Meubelen en overige producten, zoals muziekinstr., (imitatie)sieraden, munten, sportart., spellen, speelgoed, kaarsen, borstelwaren, pijpen, paraplu's, feestart.	36	6167	1682	6340	1613	1676	1542
w.o.							
stoelen, banken en andere zitmeubelen	36.11	1450	371	1450	394	352	330
w.o.							
zitmeubelen, met metalen onderstel, opgevuld	36.11.11.70	182	50	204	55	54	50
zitmeubelen met houten romp of geheel van hout, opgevuld	36.11.12.50	532	138	510	136	131	126
zitmeubelen met kunststof onderstel of geheel van kunststof	36.11.13.00	126	18	133	55	14	.

Tabel 7.3 (slot)
Industriële verkopen: producten van hout en bouwmaterialen, meubels en overige

	Code	1999	2000		2001	
		4e kw.	1e kw.	4e kw.	1e kw. ¹⁾	
mln gld						
kantoor- en winkelmeubilair	36.12	1442	407	1503.	378	405
w.o.				.		.
bureaus (compleet, incl. ladeblok) met metalen onderstel of geheel van metaal, hoogte max. 80 cm	36.12.11.30	258	73	284.	73	78
kantoormeubilair, met metalen onderstel of geheel van metaal, hoogte max. 80 cm, excl. bureaus	36.12.11.50	142	39	144.	40	37
kantoormeubilair, met metalen onderstel of geheel van metaal en hoogte meer dan 80 cm, deurkasten, rolluikkasten en kasten met kleppen	36.12.11.73	156	44	156.	41	40
meubels en interieurs met houten onderstel of volledig van hout en betimmeringen van hout, voor bedrijven, cafe's, winkels, schepen e.d.	36.12.13.00	749	212	749.	185	202
				.		176
keukenmeubelen	36.13	532	141	589.	151	157
w.o.				.		141
keukenelementen met houten onderstel of volledig van hout	36.13.10.50	472	128	531.	139	140
				.		125
Meubelen, excl. zit-, bedrijfs-, keukenmeubelen en interieurbouw	36.14	1299	341	1224.	324	300
w.o.				.		281
meubelen met metalen onderstel of volledig van metaal, excl. zitmeubelen, kantoormeubelen e.d.	36.14.11.00	521	144	447.	114	109
slaapkamermeubelen met houten onderstel of volledig van hout	36.14.12.30	155	40	153.	42	39
woonkamermeubelen met houten onderstel of volledig van hout, zoals tafels, bergmeubelen en kleinmeubelen	36.14.12.50	251	66	240.	63	63
meubelen met kunststof onderstel of volledig van kunststof, excl. zitmeubels	36.14.14.30	102	17	121.	39	21
delen voor meubelen van hout, excl. voor zitmeubelen	36.14.15.50	193	53	104.	29	26
				.		26
matrassen	36.15	316	84	330.	88	90
w.o.				.		90
springbakken, spiraalmatrassen en andere bedbodems	36.15.11.00	119	32	130.	34	36
matrassen met binnenvering	36.15.12.70	122	32	131.	35	36
				.		37
Sieraden en munten	36.2	131	45	148.	38	40
				.		30
Muziekinstrumenten	36.3	52	15	38.	8	14
				.		7
Sportartikelen	36.4	89	25	54.	12	12
				.		.
Spellen en speelgoed	36.5	66	18	105.	21	33
				.		33
(Overige) producten, zoals kaarsen, imitatiesieraden, borstelwaren, schrijfgerei, pijpen, aanstekers, paraplu's, knopen, kunstbloemen, stempels, treksluitingen	36.6	791	234	899.	199	273
w.o.				.		262
kaarsen	36.63.75.00	x	x	x.	x	x
				.		.

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Gepubliceerde artikelen

In de Industriemonitor verschijnen maandelijks één of meer artikelen over de industrie. Onderstaande artikelen zijn reeds gepubliceerd.

Artikel	Auteur(s)	Maand
De gevolgen van MKZ voor de slachterijen en vleesverwerking	Margot de Steur	september 2001
Vacatures in de Industrie	Martje Roessingh	april 2001
Innovatie bij groot en klein	Gerhard Meinen	april 2001
Investeringsverwachtingen industrie 2001 en 2001	Petra Brocke	maart 2001
De Nederlandse tabakverwerkende industrie	Margot de Steur	januari 2001
Conjunctuuronderzoek MKB Industriemonitor 2000	Marjolein van Eekelen	november 2000
De invloed van grote buitenlandse ondernemingen in de Nederlandse economie	Bert Diederer	oktober 2000
Bedrijfsafvalstoffen vrijgekomen bij de nijverheid, 1998	René Jolly, Paul Klein	september 2000
Investeringsverwachtingen voor 2000 en 2001	André Meurink	juli 2000
Internet in de Industrie 1995-2000	Kees van den Berg Andries Kuipers	juli 2000
Geheimhouding bij bedrijfsstatistieken van het CBS: Geheimhoudingsmodule 2000	Wim Koopman Ab Mulder	juli 2000
Bouwen en bouwmaterialen	Willem Heijnen	juni 2000
De top vijf van de industrie in 1999	Willem Heijnen	mei 2000
Export, groei en winstgevendheid	Robert Goedegebuure	april 2000
Innovatie en provincie	Hans Langenberg	maart 2000
Investeringsverwachtingen industrie 1999 en 2000	André Meurink	februari 2000
De auto-industrie	Willem Heijnen	januari 2000
Industrie: economie en arbeidsmarkt	Roberto Wekker	december 1999
Uitgaven voor riolering en afvalwaterzuivering, 1985-1999	Egon Dietz Cor van Bruggen	november 1999
Het belang van onderzoek en innovatie voor bedrijfsresultaten	Luuk Klomp George van Leeuwen	oktober 1999
De bouwmaterialenindustrie	Willem Heijnen	augustus 1999
Seizoencorrectie en 'nowcasting' van producentenprijzen 1990-1997	Narly Rambharos	juli 1999
Industriële bedrijfsafvalstoffen, 1984-1996	Paul Klein	juni 1999
Banencreatie bij het Klein-, Midden- en Grootbedrijf	Ron van Dijk Ben van der Eijken Henry Nieuwenhuijsen	juni 1999
Winstgroei bij kleine ondernemingen	Erik Smeets	mei 1999
Hoge investeringen ondanks tanend ondernemersvertrouwen	André Meurink	april 1999
De industrie in 1998: afvlakking na een forse groei in 1997	Willem Heijnen	maart 1999
Het producentenvertrouwen: conjunctuuraanwijzer van de CBS-koersindex?	Roberto Wekker	februari 1999
Meer onderzoek en innovatie in Nederland	Luuk Klomp	januari 1999

Gepubliceerde producttabellen

Hieronder staat een overzicht van in de Industriemonitor opgenomen producttabellen (tabellen x.3).

De producttabellen bevatten een systematische opsomming van de meest recente productgegevens per branche. Verkopen in waarden worden per kwartaal gepubliceerd. De verkopen in hoeveelheden worden jaarlijks opgenomen in de Industriemonitor. Omdat bij publicatie van het meest recente kwartaal de voorgaande kwartalen worden geactualiseerd, kunnen deze cijfers afwijken.

Het nummer van de Industriemonitor wat hieronder vermeld staat, betreft het meest recente exemplaar waarin de productgegevens over de betreffende verslagperiode zijn opgenomen.

Periode	Waarde / hoeveelheid	Industriemonitor
2001 1 ^e kw	waarde	augustus 2001
2000 jaar	hoeveelheid	juli 2001
jaar	waarde	augustus 2001
4 ^e kw	waarde	augustus 2001
3 ^e kw	waarde	juni 2001
2 ^e kw	waarde	juni 2001
1 ^e kw	waarde	augustus 2001
1999 jaar	hoeveelheid	juli 2001
jaar	waarde	augustus 2001
4 ^e kw	waarde	augustus 2001
3 ^e kw	waarde	februari 2001
2 ^e kw	waarde	november 2000
1 ^e kw	waarde	september 2000
1998 jaar	hoeveelheid	juli 2000
jaar	waarde	juli 2000
4 ^e kw	waarde	juni 2000
3 ^e kw	waarde	februari 2001
2 ^e kw	waarde	november 2000
1 ^e kw	waarde	september 2000
1997 jaar	hoeveelheid	juli 1999
jaar	waarde	juli 1999
4 ^e kw	waarde	juni 1999
3 ^e kw	waarde	februari 2001
2 ^e kw	waarde	november 2000
1 ^e kw	waarde	september 2000
1996 jaar	hoeveelheid	september 1998
jaar	waarde	september 1998
4 ^e kw	waarde	april 1997
3 ^e kw	waarde	februari 2000
2 ^e kw	waarde	november 1996
1 ^e kw	waarde	september 1999
1995 jaar	hoeveelheid	juli 1998
jaar	waarde	juni 1997
4 ^e kw	waarde	juni 1997
3 ^e kw	waarde	februari 1999
2 ^e kw	waarde	november 1997
1 ^e kw	waarde	november 1998
1994 jaar	hoeveelheid	juli 1998
jaar	waarde	juni 1997
3 ^e kw	waarde	februari 1998
2 ^e kw	waarde	november 1997
1 ^e kw	waarde	september 1997
1993 jaar	hoeveelheid	juli 1998
jaar	waarde	februari 1997

Informatieservice

Het CBS: betrouwbare informatie voor u

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat u over betrouwbare en onafhankelijke informatie kunt beschikken. Het Centraal Bureau voor de Statistiek zorgt hier al bijna 100 jaar voor. Het CBS verzamelt, bewerkt en analyseert gegevens over alle aspecten van de Nederlandse samenleving. Hieruit publiceren wij informatie over bijvoorbeeld de Nederlandse economie maar ook over de leefsituatie van de bevolking en over het milieu. Tevens garanderen wij dat individuele gegevens van personen of bedrijven niet zijn af te leiden uit de gepubliceerde cijfers.

Veelzijdige en flexibele dienstverlening

CBS-informatie is voor iedereen toegankelijk. Vooral beleidsmedewerkers, markt- en bedrijfstakanalisten, onderzoekers en studenten maken hier veelvuldig gebruik van. Ook op de CBS-site op Internet is veel informatie te vinden. Hier vindt u StatLline, de voor het publiek toegankelijke databank van het CBS. Deze is gevuld met actuele cijfers, persberichten, tijdreeksen etc. Vraagt u informatie bij ons aan dan verstrekken wij die in de vorm die u wenst: per post, fax, e-mail, diskette of bij eenvoudige inlichtingen telefonisch. Alle informatie kan zowel incidenteel als op basis van een abonnement geleverd worden.

Onze informatie is in principe gratis. Dat houdt in dat telefonische inlichtingen gratis worden verstrekt en dat publicaties gratis toegankelijk zijn bij de CBS-bibliotheken in Voorburg en Heerlen en bij vele openbare en universiteitsbibliotheken. Voor het ontvangen van bijvoorbeeld publicaties of diskette betaalt u slechts de kosten van de informatiedrager en het verzenden. Als de door u gewenste informatie niet direct voorhanden is, kan het CBS maatwerk leveren. U betaalt dan de extra arbeidskosten.

De Infoservice

Het CBS beschikt echter over veel meer, en meer gedetailleerde informatie dan er in een publicatie zoals de Industriemonitor wordt opgenomen. Die informatie is op aanvraag verkrijgbaar bij onze Infoservice. Van de onderwerpen die in de Industriemonitor staan zoals de productie, omzet, prijzen, in- en uitvoer en de conjunctuurtest zijn meer gedetailleerde gegevens beschikbaar voor specifieke branches en bedrijfstakken zoals de zuivelindustrie en de landbouwmachine-industrie. Kortom: voor alles wat u wilt weten over de industrie kunt u bij deze dienst terecht.

Alfabetische begrippenlijst

Bedrijfsinvesteringen in vaste activa

Tot de investeringen in vaste activa worden gerekend de goederen die worden aangeschaft (of in eigen beheer zijn voortgebracht) met het doel ze als kapitaalgoed in het productieproces aan te wenden. In het algemeen gaat het om goederen met een levensduur van meer dan een jaar bijvoorbeeld gebouwen, machines en vervoermiddelen. De toevoeging 'bruto' geeft aan dat de investeringen zowel de vervangings- als uitbreidingsinvesteringen omvatten. Het gaat hier om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijsmutaties.

Bruto Binnenlands Product (BBP)

Het BBP is de som van de in het binnenland gevormde toegevoegde waarde inclusief de afschrijvingen. Deze indicator wordt veel gebruikt om de economische groei weer te geven. Bij het samenstellen van deze indicator gebruiken wij gegevens over zowel de productie als de bestedingen. Voor totaal Nederland is alleen de volumeontwikkeling opgenomen, dat wil zeggen voor prijsontwikkelingen.

BBP (mp)

Bruto Binnenlands Product tegen marktprijzen. Dit is inclusief het saldo van de indirecte belastingen en de prijsverlagende subsidies.

BBP (bp)

Bruto Binnenlands Product tegen basisprijzen. Dit is exclusief het saldo van productgebonden indirecte belastingen en de productgebonden prijsverlagende subsidies.

Bruto Toegevoegde Waarde

De bruto toegevoegde waarde is gedefinieerd als de waarde van de productie minus de waarde van het verbruik (inclusief afschrijvingen); het gaat hier om de waarde die wordt toegevoegd aan de goederen (en/of diensten) die in het productieproces worden gebruikt. Tot het verbruik behoren niet de diensten van de ingezette arbeid en kapitaal.

CBS-Koersindex

De CBS-Koersindex geeft de ontwikkeling weer van het gemiddelde koersniveau van gewone aandelen. De index wordt eenmaal per dag berekend op basis van de slotkoersen. In deze berekening worden alle op de beurs genoteerde Nederlandse gewone aandelen betrokken met uitzondering van aandelen van vastgoedfondsen, beleggings- en houdstermaatschappijen. Bij de berekening wordt wel gecorrigeerd voor kapitaalmutaties (bijvoorbeeld emissies), maar niet voor dividenduitkeringen. Het maandcijfer is het rekenkundig gemiddelde van de dagcijfers.

Conjunctuurtest

Elke maand houdt het CBS onder circa 1 700 ondernemen uit de industrie een conjunctuurenquête. Deze enquête –de Conjunctuurtest– heeft tot doel binnen vier weken na een verslagmaand actuele informatie te verschaffen over de economische ontwikkelingen in de bedrijfstak industrie en de daaronder vallende bedrijfsklassen en -groepen. Het gaat daarbij met name om de richting waarin een aantal conjunctuurindicatoren zoals bedrijvigheid, orderontvangst, voorraden, orderpositie etc. zich van maand op maand ontwikkelt. Met het oog hierop zijn de

vragen eenvoudig gehouden. Er wordt niet naar exacte, kwantitatieve gegevens gevraagd. De cijfermatige presentatie van de resultaten over de vragen met een drieledige antwoordstructuur vindt plaats in de vorm van saldering van de positieve (gestegen; groot) en negatieve (gedaald; klein) antwoorden (in %). De saldi geven informatie over de richting waarin de variabelen zich hebben ontwikkeld. Bij de ontwikkelingsvragen geeft het saldo op zich al direct de richting aan. Bij de beoordelingsvragen, die een momentopname weergeven, is daartoe vergelijking met het saldo van de voorafgaande maand nodig. De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 10 werknemers.

Variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Bedrijvigheid t.o.v. de vorige maand

Het niveau van de productie is, vergeleken met de vorige maand (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toegenomen / vrijwel gelijk gebleven/ afgenomen.

Beoordeling orderontvangst

De totale orderontvangst¹ in de afgelopen maand beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling orderpositie

De orderportefeuille¹ beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling productiecapaciteit

De huidige productiecapaciteit achten wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Beoordeling voorraden gereed product

Onze voorraden eindproduct beoordelen wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Bezettingsgraad

De bezettingsgraad² van de beschikbare productie-installaties bedroeg in de verslagmaand ca.%

Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1

De concurrentiepositie³ van ons bedrijf is in de afgelopen 3 maanden op de markt: verbeterd / vrijwel gelijk gebleven / verslechterd.

Vervolg van variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Orderontvangst t.o.v. de vorige maand

De waarde van de orderontvangst¹ is vergeleken met de vorige maand uit het buitenland / uit het binnenland / in totaal: toegenomen / vrijwel gelijk gebleven / afgenomen.

¹ Indien u uitsluitend levert uit voorraad en de orderportefeuille is vrijwel nihil, dan kunt u voor 'orderontvangst' lezen 'omzet / verkopen'. Bij de beoordelingsvragen over de orderportefeuille geeft u vervolgens een oordeel over de huidige afzetontwikkeling van het bedrijf (gunstig = groot; ongunstig = klein).

² Bij incidentele toepassing van een meerploegenstelsel of overwerk, kan de bezettingsgraad meer dan 100% bedragen. Groot onderhoud kan tot een verlaging van de bezettingsgraad leiden.

³ De verhouding van de afzetprijs en / of kwaliteit van uw producten met die van andere aanbieders op de markt.

Orderpositie

Onze totale orderportefeuille⁴ vertegenwoordigt, bij normale werktijden, aan maanden werk ca.. mnd.

Productiebelemmeringen

Onze productie ondervindt thans: a) geen belemmeringen, b) wel belemmeringen als gevolg van onvoldoende vraag / tekort aan arbeidskrachten / te geringe capaciteit van de productie-installaties / andere oorzaken, nl.

Verwachting bedrijvigheid

Vergeleken met de afgelopen maand zal het gemiddelde productieniveau in de komende 3 maanden (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toenemen / gelijk blijven / afnemen.

Verwachting buitenlandse afzet

De buitenlandse afzet zal in het komende kwartaal: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting personeelssterkte

Onze personeelssterkte zal in het komend halfjaar naar verwachting: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting toe- of afname personeelssterkte

Bij toe- of afnemen (van de personeelssterkte) het percentage vermelden: ca. ...%.

Verwachting verkoopprijs

Onze verkoopprijzen zullen in de komende 3 maanden: stijgen / vrijwel gelijk blijven / dalen.

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen is een samengestelde stemmingsindicator opgebouwd uit antwoorden op drie vragen van de Conjunctuurttest industrie. Het betreft hier de vragen over de door de ondernemers te verwachten bedrijvigheid in de komende drie maanden, hun oordeel over de orderpositie en hun oordeel over de voorraden gereed product. Om dit in één kengetal naar buiten toe te kunnen brengen en daarnaast het verloop van de ontwikkeling van de industriële productie zo goed mogelijk te benaderen, wordt eerst het verschil tussen het percentage positieve en negatieve antwoorden zowel voor het seizoen als voor de lange termijn trend gecorrigeerd. Over de afgelopen 15 jaar heeft het CBS per vraag het vooruitlopen op de feitelijke ontwikkelingen gemeten. Op basis van deze gegevens worden de recente uitkomsten gewogen. De hieruit berekende uitkomst (producentenvertrouwen) geeft in één kengetal de stemming onder de ondernemers aan.

Consumentenprijsindex

De consumentenprijsindex heeft betrekking op alle goederen en diensten die huishoudens voor consumptie aanschaffen, excl. de verzekerde medische zorg. Zowel dagelijkse boodschappen als aankopen die minder vaak gedaan worden, zoals auto's en wasmachines horen hiertoe. Ook betalingen aan de overheid voor verleende diensten (schoolgelden, secretarieleges) en zogenaamde consumptiegebonden belastingen zijn in de index opgenomen. De voor deze index gevolgde prijzen zijn de contante prijzen, inclusief BTW.

Consumentenvertrouwen

In het Consumentenconjunctuuronderzoek worden aan 1 000 respondenten vijf vragen gesteld over de algemene

economische situatie en de eigen financiële situatie. Van iedere vraag wordt het saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal aantal antwoorden bepaald. Het Consumentenvertrouwen wordt uitgedrukt als het rekenkundig gemiddelde van deze vijf saldi. De minimale waarde is dus -100; de maximale +100.

Economisch klimaat

De ontwikkeling van het economisch klimaat wordt bepaald door twee vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek over de algemene economische situatie in Nederland.

Koopbereidheid

De ontwikkeling van de koopbereidheid wordt ontleend aan de antwoorden op drie vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek naar de eigen financiële situatie, waaronder de vraag of de tijd gunstig wordt geacht grote aankopen te doen.

Energieverbruik

De som van aanvoer, winning en voorraadonttrekking, minus de afleveringen van energiedragers. Onder PJ (petajoule= 10^{15} joule) wordt een energiehoeveelheid verstaan die overeenkomt met 31,6 miljoen m³ aardgas.

Faillissementen

Het gaat bij de reeks Faillissementen om alle uitgesproken faillissementen, zowel van natuurlijke als van rechtspersonen. De cijfers worden niet gecorrigeerd voor faillietverklaringen die later ten gevolge van verzet, hoger beroep of cassatie worden vernietigd.

Geregistreeerde werklozen

Onder de geregistreeerde werklozen worden de bij een arbeidsbureau ingeschreven personen verstaan van 15-64 jaar die niet meer dan twaalf uur per week werken, twaalf uur of meer willen werken en daarvoor beschikbaar zijn. Er is niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden.

Gezinsconsumptie

De reeksen van de gezinsconsumptie geven de bestedingen weer van gezinnen. Dit is inclusief de aankopen van buitenlandse toeristen in Nederland en exclusief de aankopen van Nederlanders in het buitenland. De bestedingen betreffen aankopen van voedings- en genotmiddelen, duurzame consumptiegoederen en overige goederen en diensten. Het gaat in de Industriemonitor om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijs-mutaties. De maandcijfers van de gezinsconsumptie laten soms grote fluctuaties zien doordat de cijfers niet voor koopdagen en seizoensinvloeden gecorrigeerd zijn. Het is verstandig hier bij de interpretatie van de ontwikkelingen rekening mee te houden.

Invoer van goederen en diensten

De invoer is gewaardeerd tegen cif-prijzen (cost, insurances, freight). Dat wil zeggen inclusief alle vracht- en assurantieprijzen die op het vervoer tot het punt van inkleding in Nederland betrekking hebben en exclusief invoerrechten, accijns op invoer en bijzondere verbruiksbelasting op auto's.

Omzet

Omzet betreft de factuurwaarde van de aan derden verkochte zelfvervaardigde of geassembleerde goederen en opbrengsten van diensten (exclusief: BTW, aan afnemers

⁴ Orderportefeuille excl. Het reeds gerealiseerde deel aan onderhanden werk; incl. eventueel werk verbonden aan het op peil brengen van voorraden.

in rekening gebrachte accijnzen, verbruiksbelastingen, BPM op auto's en statiegelden). De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 20 werknemers.

Producentenprijzen industrie

De Statistiek producentenprijzen meet de prijzen die de producent of de importeur in rekening brengt aan de afnemers. De gevolgde prijzen zijn de gemiddelde maandprijzen exclusief BTW, af-fabriek, van de afgezette goederen. Voor de importprijzen is gebruik gemaakt van prijzen op cif-basis (cost, insurance, freight).

Productie-index

De productie-index geeft de volume-ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen weer. De cijfers zijn voor prijsinvloeden gecorrigeerd. Tevens vindt er een correctie plaats voor het aantal werkdagen in de betreffende maand. De cijfers betreffen dus de ontwikkeling van de gemiddelde dagproductie. Er wordt rekening gehouden met continudiensten. Voor de maandelijkse productie-ontwikkelingen zijn ook seizoengecorrigeerde gegevens beschikbaar.

Uitvoer van goederen en diensten

De uitvoer van goederen is gewaardeerd tegen fob-prijzen (free-on-board). Dit is de waarde af-producent, vermeerderd met de handels- en vervoersmarges tot aan de Nederlandse grens. Onder de export zijn de goederen opgenomen die uit het Nederlandse vrije verkeer worden gebracht. Goederen die aan het buitenland zijn verkocht, maar nog niet geleverd, zijn niet als export beschouwd.

Vacatures

Vacatures zijn arbeidsplaatsen waarvoor personeel wordt gezocht dat op korte termijn kan worden geplaatst. Tot en met het derde kwartaal van 1993 is het door het CBS gepubliceerde aantal vacatures van geheel Nederland exclusief die bij de overheid, het onderwijs, sociale werkplaatsen, uitzendbureaus en uitleenbedrijven. Vanaf het vierde kwartaal 1993 zijn alleen de vacatures bij de overheid en het onderwijs nog uitgesloten. Bij het aantal vervulde vacatures worden de vervallen vacatures meegerekend.

Werkdagen

Aantal dagen in de maand verminderd met zaterdagen en zondagen alsmede algemeen erkende feestdagen.

Standaard bedrijfsindeling

In vrijwel alle economische statistieken van het CBS worden de gegevens geordend naar economische activiteit. Dit gebeurt op basis van de standaard bedrijfsindeling. De industrie is onderverdeeld in verschillende bedrijfsklassen. De totale industrie omvat SBI 15 tot en met 37. Hieronder staan de bedrijfsklassen genoemd behorend bij de verschillende branches zoals ze gegroepeerd zijn in de Industriemonitor.

<i>SBI</i>	<i>Rubriek in Industriemonitor</i>
	<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>
15	Voedingsmiddelen- en drankenindustrie
16	Tabakverwerkende industrie
	<i>Textiel-, kleding- en lederindustrie</i>
17	Textielindustrie
18	Kleding- en bontindustrie
19	Leer-, lederwaren- en schoenindustrie (excl. kleding)
	<i>Papier- en grafische industrie</i>
21	Papier(waren)- en karton(waren)industrie
22	Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media
	<i>Aardolie-, chemische-, rubber- en kunststofverwerkende industrie</i>
23	Aardolie-, steenkoolverwerkende industrie
24	Chemische industrie
25	Rubber- en kunststofverwerkende industrie
	<i>Metaal- elektrotechnische en transportmiddelenindustrie</i>
27	Basismetalaalindustrie
28	Metaalproductenindustrie
29	Machine- en apparatenindustrie
30	Kantoormachine- en computerindustrie
31	Elektrische machines en apparatenindustrie
32	Audio-, video- en telecommunicatie- apparatenindustrie
33	Overige machines en apparatenindustrie (incl. medische apparatuur)
34	Industrie van auto's, aanhangwagens en opleggers
35	Overige transportmiddelenindustrie
	<i>Hout-, bouwmaterialen en overige industrie</i>
20	Hout-, kurk-, rietwarenindustrie (excl. meubels)
26	Glas-, aardewerk-, cement-, kalkindustrie
36	Meubel- en overige industrie

Andere CBS-publicaties

Statistisch Jaarboek

Dit boek bevat cijfers over alle aspecten van de Nederlandse samenleving: bevolking, inkomen, economie, prijzen, financiële markten, milieu en vele andere onderwerpen. Het verschijnt jaarlijks in januari.

Jaarlijks, 588 blz., f 54,95 / € 24,94.

ISSN 0924-2686. Kengetal A-26.

Statistisch bulletin

Het Statistisch bulletin verschijnt wekelijks met de meest recente uitkomsten van alle statistische onderzoeken van het CBS. Het abonnement omvat tevens het maandelijks Conjunctuurbericht. Hierin wordt de actuele stand van zaken in de Nederlandse economie met behulp van korte en krachtige analyses en grafische presentaties getoond.

Statistisch Bulletin: wekelijks, circa 10 blz.

ISSN 0166-9680. f 145,00 / € 65,80 per jaar.

Tweehonderd jaar statistiek in tijdreeksen

Deze publicatie geeft historische reeksen waarmee de lange termijn ontwikkelingen in ons land in de periode 1800-1999 nauwkeurig kunnen worden gevolgd. Deze historisch-statistische database is een aanrader voor onderzoekers en andere gebruikers van historische tijdreeksen. De publicatie is in december 1999 verschenen.

Eenmalig, f 55,00 / € 24,96.

ISBN 90.6861.175.5, + Cd-rom.

INDEX

Het CBS-magazine met een geheel eigen vormgeving. INDEX geeft vanuit de statistische optiek een brede kijk op de vele economische en sociale aspecten van de samenleving. Veel themanummers met daarnaast een aantal gevarieerde onderwerpen.

Jaarlijks 10 nummers, circa 32 blz., f 189,- / € 85,76 per jaar (incl. verzendkosten).

ISSN 1380-7447. Kengetal A-152.

Samenvattend overzicht van de industrie

Het samenvattend overzicht geeft een overzicht van de belangrijkste variabelen van de afzonderlijke productiestatistiek van bedrijven. De publicatie bevat ook informatie over de verkopen van zelfvervaardigde producten.

Jaarlijks, 76 blz., f 37,50 / € 17,02.

ISSN 0168-5546. Kengetal K-160.

De Nederlandse Economie

Met deze publicatie beoogt het CBS op prettig leesbare een breed en samenhangend overzicht te geven van de economie in Nederland. Behalve financieel-economische ontwikkelingen komen ook de arbeidsmarkt, bevolking, welzijn, milieu en regionale onderwerpen aan de orde.

Door Nederland te spiegelen aan het buitenland, wordt bovendien de internationale positie van ons land belicht.

Jaarlijks, 212 blz., f 28,50 / € 12,93. Kengetal P-19.

ISSN 1386 - 1042.

De digitale economie 2001

Deze nieuwe CBS-publicatie beschrijft de omvang en groei van de binnenlandse ICT-sector. Het gebruik van internet door huishoudens. De activiteiten door het Nederlandse bedrijfsleven op internet en andere elektronische netwerken. Daarnaast worden genoemde ontwikkelingen in Nederland vergeleken met die in de ons omringende landen.

Jaarlijks, 186 blz., f 32,50 / € 14,75. Kengetal P-34.

ISSN 1568-2773.

Maandstatistieken

Het CBS publiceert naast de Industriemonitor nog een aantal andere maandelijks periodieken. Enkele zijn:

- Maandstatistiek Internationale handel
Maandelijks, ca. 30 blz., f 190,00 / € 86,22 per jaar.
ISSN 1384-6981. Kengetal M-11.
- Sociaal-Economische Maandstatistiek
Maandelijks, ca. 80 blz., f 225,00 / € 102,10 per jaar.
ISSN 0168-549X. Kengetal V-4.
- Maandstatistiek van de Prijzen
Maandelijks, ca. 115 blz., f 225,00 / € 102,10 per jaar.
ISSN 0166-9486. Kengetal U-2.
- Maandstatistiek Detailhandel
Maandelijks, ca. 50 blz., f 190,00 / € 86,22 per jaar.
ISSN 1385-0105. Kengetal L-10.
- Maandstatistiek Bouwnijverheid
Maandelijks, ca. 20 blz., f 158,00 / € 71,70 per jaar.
ISSN 0166-9338. Kengetal K-3.
- Financiële Maandstatistiek
Maandelijks, ca. 50 blz., f 190,00 / € 86,22 per jaar.
ISSN 1381-6780, Kengetal O-1.

Teletekst

Conjunctuurinformatie en de meest recente CBS-persberichten staan op pagina 506 en 507 van NOS-Teletekst.

Internet

Het CBS heeft een website. Deze is te bereiken via <http://www.cbs.nl>. De site bevat statistische kerncijfers over de Nederlandse samenleving. Actuele statistische uitkomsten staan in persberichten die kunnen worden gedownload.

Voor bestellingen van CBS-publicaties kunt u terecht bij de infoservice, tel. 045 - 570 70 70, fax 045 - 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl, of via de boekhandel. Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen in onze bibliotheken. Tevens is in beide vestigingen een boekwinkel waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.